

KREATÍV PARTNERSÉG KÉT ROMÁNIAI MAGYAR TANNYELVŰ ISKOLÁBAN

Egy Erasmus+ projekt eredményeinek vizsgálata

2023-1-HU01-KA210-SCH-000167270

2025. SZEPTEMBER–OKTÓBER



Az Európai Unió
támogatásával



Erasmus+



TARTALOM

I. Bevezető	3
II. Módszertani leírás	4
II.1. Általános adatok	4
II.2. A mérés során használt kompetenciatesztek és kérdőívek	5
II.3. A tesztek elemzéséhez használt módszerek	7
III. A tanulók szocio-demográfiai jellemzői és oktatással kapcsolatos attitűdjei	9
III.1. Szocio-demográfiai háttér	9
III.2. Oktatási életút és tanulói önértékelés	18
III.3. Családháttér-index	20
IV. A kompetenciamérések eredményei	24
IV.1. Összehasonlító elemzés a kompetenciaátlagok alapján	24
IV.2. A kompetenciatesztek eredményei a tesztkérdésekre adott helyes válaszok arányában	29
IV.3. Pedagógiai hozzáadott érték	32
V. Motivációs háttérkép: a tanulók iskolai kötődése és iskolai teljesítményen túli készségdimenziói	36
V.1. Iskolai kötődés	36
V.2. A román nyelv megítélése	38
V.3. Készségindikátorok	39
VI. A KP-programmal kapcsolatban megfogalmazott tanulói vélemények	41
VII. Összegzés, következtetések	46
VIII. Mellékletek	51
1. sz. melléklet: A méréseken részt vevő tanulók száma	51
2. sz. melléklet: A kompetenciaméréseken használt tesztek	52
2.1. sz. melléklet: A 3. évfolyam kompetenciatesztje	52
2.2. sz. melléklet: A 6. évfolyam kompetenciatesztje	54
2.3. sz. melléklet: A 9–11. évfolyamok kompetenciatesztje	58
3. sz. melléklet: A kompetenciatesztekben szereplő feladatok kódolási útmutatói (javítókulcsai)	63
4. sz. melléklet: Tanulói háttérkérdőív és motivációs háttérkép	66
4.1. sz. melléklet: A bemeneti mérésen használt háttérkérdőív és motivációs háttérkép ...	66
4.2. sz. melléklet: A kimeneti mérésen használt motivációs háttérkép	74
5. sz. melléklet: A kompetenciatesztek kérdéseire adott válaszok eloszlása osztályok szerint	77
6. sz. melléklet: A motivációs háttérkép kérdéseire adott válaszok eloszlása osztályok szerint	90

I. BEVEZETŐ

Elemzésünk az Erasmus+ által támogatott *A méltányosság előmozdítása az oktatásban a Kreatív Partnerség révén (Promoting Equity in Education by Creative Partnerships Programme)* című pályázati program keretében készült. A budapesti székhelyű Kreatív Tanulás és Oktatás Alapítvány által koordinált és két romániai partnerszervezettel – a temesvári székhelyű Minitremu Egyesülettel, valamint a gyergyószentmiklósi székhelyű Omnibus Kft.-vel – közösen lebonyolított program két romániai magyar tannyelvű iskolában zajlott: a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceumban és a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnáziumban. A projekt keretében mindkét iskola 4–4 osztályában a román nyelv és kommunikáció tanórák egy része a 2025. február–június időszakban a Kreatív Partnereség nevű oktatási program módszereit alkalmazva zajlott.

A projekt eredményeinek vizsgálata érdekében a tényleges iskolai foglalkozásokat megelőzően és követően kompetenciaméréseket végeztünk, elemzésünkben ezeknek az eredményeit ismertetjük. A mérések elsődleges célja a Kreatív Partnerség programnak a diákok teljesítményére és tanulási motivációra kifejtett hatásainak a vizsgálata volt, erre román nyelvű kompetenciateszteket, valamint a diákok motivációját vizsgáló kérdőívet használtunk. Két mérésre került sor: a projekt iskolai elindítását megelőzően (Gyergyószentmiklóson 2025. január 27-30. között, Temesváron 2025. február 3-6. között) történt az ún. bemeneti mérés, a tényleges tanórai munka befejezését követően (Gyergyószentmiklóson 2025. június 17-én, Temesváron 2025. június 16-án) pedig az ún. kimeneti mérés. A bemeneti kompetenciatesztekkel egyidőben a diákok családi háttérkérdőívet is kitöltöttek, aminek része volt az ún. motivációs háttérkép – néhány, a tanulók iskolai kötődését és iskolai teljesítményen túli készségdimenzióit (énkép, szociális képességek, empátikus készségek, tanulási motivációk) vizsgáló kérdésblokk – ; a motivációs háttérképet a kimeneti mérés során is kitöltötték a diákok. A programban részt vevő osztályok (az ún. projektosztályok) mellett a méréseken kontrollosztályok is részt vettek – minden projektosztály esetében egy-egy azonos évfolyamhoz tartozó osztály –, amelyek ugyan a programnak nem voltak részesei, viszont a méréseken elért eredményeik segítettek a projekt értékelésében.

Elemzésünkben a kompetenciamérések eredményeit ismertetjük különböző összehasonlító aspektusokban, megvizsgálva a projektosztályok teljesítményét a kontrollosztályokhoz viszonyítva, az eredmények időbeni – a két mérés között eltelt időintervallumban mérhető – változását, valamint azt is, hogy a két iskola egymáshoz viszonyított eredményeiből milyen következtetések fogalmazhatók meg. Az eredményeket a családi háttéradatokkal, valamint a pedagógiai hozzáadott értékkel való összefüggésben vizsgáltuk. Egy-egy fejezet erejéig kitérünk a tanulók családi hátterére, valamint a projektosztályok diákjainak a programról megfogalmazott véleményére is.

II. MÓDSZERTANI LEÍRÁS

II.1. ÁLTALÁNOS ADATOK

Ahogy az a bevezetőben említettük, a Kreatív Partnerség program a projektben részt vevő mindkét iskola 4–4 osztályában zajlott 2025. február–június időszakban. A temesvári Bartók Béla Elméleti Líceumban az osztályok három különböző oktatási szinthez tartoztak – egy harmadik (3SBS¹), egy hatodik (6B), egy kilencedik (9TT²) és egy tizedik osztály (10TT) vett részt a programban; a négy kontrollosztály (3H, 6A, 9MI/BK³, 10MI/BK) szintén az említett évfolyamokhoz tartozott –, a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnáziumban csak középiskolai osztályokban zajlott a projekt – egy kilencedik (9D), két tizedik (10A és 10E) és egy tizenegyedik osztályban (11C); a négy osztálynak három kontrollosztálya volt, évfolyamonként egy-egy osztály (9E, 10B és 11B).

A méréseken részt vevő diákok száma hasonló volt a két iskolában: Temesváron a bemeneti mérésen 161 diák vett részt (74-en projektosztályból, 87-en kontrollosztályból), a kimeneti mérésen pedig 177 diák (80-an projektosztályból, 97-en kontrollosztályból), Gyergyószentmiklóson a bemeneti mérésen 169 diák (97-en projektosztályból, 72-en kontrollosztályból), a kimeneti mérésen 177 diák (102-en projektosztályból, 75-en kontrollosztályból).⁴ Azoknak a tanulóknak a száma, akik mindkét mérésen részt vettek, a Bartók Béla Líceumban 152, a Salamon Ernő Gimnáziumban 163, közülük 80-en, illetve 95-en jártak valamelyik projektosztályban. Családi háttérkérdőívet 161 Bartókos diák és 180 Salamonos diák töltött ki. (Lásd az 1. táblázatot.)

1. táblázat: A kompetenciateszteken részt vevő tanulók száma iskolák és az osztály típusa szerint⁵

Iskola	Osztály típusa	Tanulók száma			
		Bementi mérés	Kimeneti mérés	Mindkét mérés	Családi háttér-kérdőív
Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)	projekt	74	80	72	74
	kontroll	87	97	80	87
	ISKOLA ÖSSZESEN	161	177	152	161
Salamon Ernő Gimnázium (Gyergyószentmiklós)	projekt	97	102	95	104
	kontroll	72	75	68	76
	ISKOLA ÖSSZESEN	169	177	163	180

¹ Step by step.

² Társadalomtudomány.

³ Matematika-informatika/természettudomány (biológia-kémia).

⁴ Az iskolán belüli különbségek abból adódnak, hogy mindkét iskolában voltak tanulók, akik vagy csak a bemeneti, vagy csak a kimeneti mérésen vettek részt, a másik mérés időpontjakor hiányoztak az iskolában. Kisebb számban mindkét iskolában voltak olyan diákok, akik egyik mérésen sem voltak jelen.

⁵ Az osztályok szerinti bontásban szereplő adatokat lásd az 1. sz. mellékletben.

A bemeneti és kimeneti kompetenciamérésekre a bevezetőben említett időszavokban került sor. A kérdezés iskolai tanórákon történt, 50 perces időkeretben, amelyből 30 percet fordíthattak a tanulók a tesztfeladatok megoldására, a fennmaradó időt pedig a családi háttérkérdőív és motivációs háttérkép kitöltésére. A kérdezés papíralapú tesztek és kérdőívek segítségével zajlott, az Omnibus Kft. munkatársai és/vagy a projekt helyi koordinátorai jelenlétében.

II.2. A MÉRÉS SORÁN HASZNÁLT KOMPETENCIATESZTEK ÉS KÉRDŐÍVEK

A kompetenciaméréseken használt tesztek az Omnibus Kft. munkatársai állították össze. A tesztek alkalmazása a program értékelésére bizonyos értelemben kompromisszumnak minősül, hiszen a segítségükkel elsősorban a diákok szövegértési képességeit tudtuk felmérni, míg a Kreatív Partnerség program módszerei nem feltétlenül a tanulók szövegértési kompetenciáira, hanem sokkal inkább a kommunikációs képességeikre gyakorolt hatást.

A kompetenciatesztek összeállítása során támaszkodtunk korábbi munkáink során használt tesztjeinkre.⁶ A tesztekben szereplő feladatok egy részét már korábban is használtuk, mivel azonban méréseink elemi és általános iskolai korosztályokban zajlottak, a jelen programban részt vevő diákok többsége pedig középiskolai osztályokban tanult, szükséges volt a tesztek ilyen irányú bővítése is. A bemeneti mérésre három tesztet készítettünk: a harmadik, a hatodik és a kilenc-tizenegyedik évfolyamok számára. Ugyanezeket a tesztek használtuk, változtatás nélkül a kimeneti mérésen is, tehát a mérési eszköz mindkét esetben azonos volt. A tesztekkel kapcsolatban fontos módszertani megjegyzés, hogy a mindkét mérésen (mind a bemenetin, mind a kimenetin) ugyanazt a tesztet használtuk, tehát semmilyen formában nem változtattunk a mérési eszközön.⁷

A különböző évfolyamcsoportok számára készült tesztek igazából csak a feladatok számában különböztek egymástól, hiszen az alsóbb évfolyamok tesztfeladatai teljes egészében szerepeltek a felsőbb évfolyamok tesztjeiben is, értelemszerűen a középiskolai évfolyamok számára készült teszt volt a legbővebb. A közös feladatoknak köszönhetően az évfolyamokon belüli összehasonlításán túl néhány tekintetben lehetővé válik a kompetenciák évfolyamok közötti alakulásának összehasonlítása is.

Az alábbiakban a tesztekben szereplő feladatokat ismertetjük:⁸

R1: Egyszerű mondatokból álló, összesen kb. 320 karakter terjedelmű szöveg egy iskolai táborozásról, illusztrációval. A feladathoz öt kérdés tartozott, amiket a

⁶ Román szövegértési tesztfeladatokat a 2015–2018 időszakban Gyergyóremetén, illetve a 2019–2021 időszakban Madéfalván zajlott iskolafejlesztési projektjeinkben használtunk.

⁷ Természetesen a bemeneti mérés során nem közöltük sem a diákokkal, sem a programban részt vevő romántanárokkal, hogy a kimeneti teszt a bemenetivel azonos lesz.

⁸ A kérdezés során alkalmazott tesztek lásd a 2.1.-2.3. számú mellékletekben.

szöveg alapján kellett megválaszolni: az első három kérdés a szövegben szereplő konkrét információkra kérdezett rá – ezeket egy-egy szóval vagy szókapcsolattal meg lehetett válaszolni –, a negyedik kérdésre három megadott válaszlehetőség közül kellett kiválasztani a helyeset, az ötödik kérdésnél pedig a megadott – a szövegben is szereplő – szavakból/szókapcsolatok felhasználásával kellett mondatot alkotni.⁹ A feladat a mérésben részt vevő összes évfolyam tesztjében szerepelt.

- R2:** Egy taxitársaság reklámját tartalmazó plakát, a társaság azonosító adataira, viteldíjra, kedvezményekre stb. vonatkozó szöveges információkkal. A feladat keretében öt kérdést fogalmaztunk meg a plakáttal kapcsolatban, ezek mindegyikére a plakáton szereplő információk alapján lehetett válaszolni egy-egy szóval, szókapcsolattal vagy számmal. Egy kérdés esetében a szövegértés mellett több információ azonosítására, egy másik kérdésnél alapvető matematikai kompetenciákra is szükség volt.¹⁰ A feladat a 6. és 9–11. évfolyamok tesztjében szerepelt.
- R3:** Egy kb. 920 karakter terjedelmű, hétköznapi szöveg, amelyben egy vakációról szóló rövid beszámoló olvasható. A szöveg 8 mondatából hiányzott egy-egy szó, ezeket számok helyettesítették 1-től 8 -ig – ezekhez kapcsolódott a feladat: minden hiányzó helyre 4-4 megadott válaszlehetőségből ki kellett választani a megfelelőt, hogy a mondat helyes legyen. Elsősorban szókinccsel és nyelvtani szabályok megfelelő ismeretével összefüggő feladat.¹¹ A feladat részlegesen szerepelt a 6. évfolyam tesztjében (a szöveg első, kb. 490 karakter terjedelmű első része és a hozzá tartozó első négy kérdés), illetve teljes egészében a 9–11. évfolyamok tesztjében.
- R4:** Egy kb. 1700 karakter terjedelmű, öt rövid bekezdésből álló tudományos nyelvezetben írt szöveg az alvás fontosságáról. A szöveghez öt kérdés kapcsolódott: mindegyikben egy-egy állítás volt megfogalmazva a szöveghez kapcsolódóan, a tanulók feladata pedig az volt, hogy a szövegben szereplő információk alapján eldöntsék, az egyes állítások igazak vagy hamisak. A feladat csak a 9–11. évfolyamok tesztjében szerepelt.¹²

A bemeneti méréssel párhuzamosan a tanulók egy *Tanulói háttérkérdőív és motivációs háttérkép* nevű dokumentumot is kitöltöttek,¹³ ami két, strukturálisan nem szorosan

⁹ A feladat egy második osztályos, magyar tannyelvű iskolákban tanuló diákok számára készült román nyelvű kommunikáció tankönyvben szerepelt. A kérdések többségét szó szerint átvettük, kisebb módosításokat, pontosításokat végezve rajtuk.

¹⁰ A feladat saját összeállítás, amelyet korábbi kompetenciaméréseink során több alkalommal is használtunk 3–8. évfolyamokon. A feladatban szereplő plakát egy létező cég online térben elérhető reklámja, a kérdések saját megfogalmazások.

¹¹ A feladat a Román Nyelvi Intézet B1 szintű (alapfok harmadik szint) nyelvvizsgájának egyik feladata volt a 2000-es évek második felében.

¹² A feladat egy klasszikus szövegértési feladat, amely szintén a Román Nyelvi Intézet B1 szintű nyelvvizsgájának egyik tesztjében szerepelt feladata a 2000-es években.

¹³ A dokumentumot lásd a 4.1. sz. mellékletben.

elkülönített részből állt: egy ún. családi háttérkérdőívből, amelynek 17 kérdése a tanulók fontosabb szocio-demográfiai jellemzőinek és családi hátterének feltérképezését célozta, 8 kérdése az olvasással, internetezéssel és oktatással kapcsolatos szokásaikra, oktatási „előéletükre” vonatkozott, illetve volt két kérdésblokk (az ún. motivációs háttérép), amelyek segítségével a teljesítményen túli készségdimenzióikra (tanulási motiváció, énkép, szociális készségek, iskolai kötődés, iskolai klíma) kérdeztünk rá. A kimeneti mérésen a tanulók újból kitöltötték a motivációs háttérlapot, kiegészítve két, az önképükkel és az iskolai eredményeikkel kapcsolatos – az eredeti családi háttérkérdőívben is szereplő – kérdéssel, illetve egy zárt és egy nyílt kérdéssel,¹⁴ amelyekben az osztályukban a Kreatív Partnerség módszerei alapján szervezett tanórákra vonatkozó véleményükre kérdeztünk rá.¹⁵

II.3. A TESZTEK ELEMZÉSÉHEZ HASZNÁLT MÓDSZEREK

A diákok által a bemeneti és kimeneti kompetenciamérésen kitöltött tesztek feladatsorait első lépésben javítókulcsok segítségével kódoltuk. A tesztek kódolása során szem előtt tartottuk az egyes feladatok struktúráját és komplexitását, ennek megfelelően pedig nem csupán a hibátlan válaszokat, hanem a részleges válaszokat is pontoztuk.¹⁶ A javítást követően az eredményeket SPSS statisztikai program segítségével adatbázisba rögzítettük és elemeztük, két szempont szerint vizsgálva az eredményeket:

- a válaszokból számolt összesített kompetenciaértékek átlagai szerint;
- a kompetenciatesztek feladataira/kérdéseire adott helyes válaszok szerint;

Az első módszer, azaz a kompetenciatesztek eredményeinek kompetenciaátlagok szerinti értelmezése teljes mértékben illeszkedik a hasonló típusú nemzetközi kompetenciamérések (pl. PISA vagy TIMMS vizsgálatok) eredményeinek vizsgálati gyakorlatához. Az elemzés során használt kompetenciaátlagok kiszámításához a tesztfeladatok eredményeit (a kérdésekre kapott válaszokat, illetve az azokhoz rendelt pontszámokat/kódokat) összevont változóba tömörítettük. A tömörítésre azért volt szükség, mert a feladatok értékelésénél több skálát használtunk: a típustól függően volt, ahol a helyes – nem helyes oppozíciót használtunk, de néhány kérdésnél többlépcsős pontozást alkalmaztunk, ahol részben helyes válaszokat is elfogadtunk. A kompetenciaátlagok kiszámításakor a válaszokat végül egy statisztikai eljárással olyan ún. sztenderdizált skálára tudtuk kivetíteni, amelynek a használt tesztcsoportokon belül az átlaga 500 pont, a szórása 100 pont, de minden egyes válaszadó tanuló esetében az iskolai teljesítményeket egy elméletileg 200-tól 800-ig terjedő skálán tudjuk megjeleníteni. Minél nagyobb értéket kap egy tanuló, annál inkább azt jelzi ez, hogy sok

¹⁴ A kimeneti mérésen kitöltött háttérlapot lásd a 4.2. sz. mellékletben.

¹⁵ A kérdésekkel értelemszerűen a projektosztályok tanulóit céloztuk meg, akiknek osztályában zajlott a Kreatív Partnerség program.

¹⁶ A kódolási útmutatókat lásd a 3. számú mellékletekben.

jó vagy részben jó választ adott. És fordítva, minél alacsonyabb egy tanuló kompetenciaátlagja, tehát minél inkább közeledik az átlaga a 200-as értékhez, annál inkább gyengébbnek tekinthető az illető gyerek kompetenciamérésén elért teljesítménye. Az összevont változókat (összesen 6 változót) külön-külön számoltuk ki az azonos tesztek kitöltő évfolyamcsoportok esetében (3. évfolyam, 6. évfolyam és 9–11. évfolyamok), valamint a két mérésre (bemeneti és kimeneti) vonatkozóan.

A második módszer, azaz a kompetenciatesztek feladataira/kérdéseire adott helyes válaszok szerinti elemzés során azt vizsgáltuk, hogy az egyes feladatokra – illetve az azokon belül szereplő kérdésekre – milyen arányban adtak helyes, hibátlan választ a bemeneti és kimeneti mérésen a különböző évfolyamokhoz, osztályokhoz tartozó diákok.

Mindkét módszer esetében lehetőség van az egyes évfolyamok és osztályok bemeneti és kimeneti mérésen elért eredményeinek összehasonlítására, valamint az azonos tesztet kitöltő évfolyamok és osztályok eredményeinek egymással történő összehasonlítására – ezen belül természetesen kiemelt hangsúlyt fordítva a projektben résztvevő és a kontrollosztályok eredményeinek egymással való összevetésére –, illetve bizonyos évfolyamokon a projektben részt vevő két iskola eredményeinek összehasonlítására.¹⁷

A 2018. októberi kompetenciatesztek elemzése során – akárcsak a korábbi elemzéseinkben – az eredményeket az iskola szerkezeti felépítését is figyelembe véve vizsgáltuk, azaz tagiskolák, telephelyek, évfolyamok és osztályok szerinti összehasonlításokat végeztünk.

¹⁷ Fontos módszertani megjegyzés, hogy a kompetenciaátlagok összehasonlítása csak az azonos tesztek kitöltők esetében lehetséges, azaz esetünkben a 3. és 6. évfolyamok esetében csak évfolyamokon belül végezhetünk osztályok szerinti összehasonlítást, míg a 9–11. évfolyamokon lehetőség van a különböző évfolyamokhoz tartozó osztályok eredményeinek egymással való összevetésére is. A nem azonos tesztet író évfolyamok eredményeinek összehasonlítására csak egy-egy közös, több évfolyam tesztjében is szereplő feladat vonatkozásában van lehetőség – ez csak a második módszerrel, azaz a helyes válaszok arányainak vizsgálatán alapuló elemzés keretében lehetséges. Bizonyos részegységek (évfolyamok, osztályok) közötti statisztikai összehasonlítások vonatkozásában ún. szignifikanciaszinteket is vizsgáltunk. A 0,1-es, 0,01-es vagy 0,001-es szignifikanciaszintek azt jelzik majd, hogy bizonyos százalékos eltérések, átlagbeli különbségek avagy összefüggések 90, 99 vagy 99,99 százalékos valószínűséggel fennállnak. Szöveg szintjén néha egyszerűen csak azt fogjuk jelezni, hogy az eltérések „szignifikánsak” vagy „statisztikailag jelentősek”.

III. A TANULÓK SZOCIO-DEMOGRÁFIAI JELLEMZŐI ÉS OKTATÁSSAL KAPCSOLATOS ATTITÚDJEI

A családi háttérkérdőív a tanulók családi, szabadidős és iskolai életére vonatkozó kérdéseket tartalmaz: a diákok szocio-demográfiai jellemzői és családi helyzete (nem, születési év, lakhely, testvérek száma, szülők foglalkozása és iskolai végzettsége, család és gyerekek tulajdonában levő használati tárgyak, javak, könyvek stb.), szabadidős tevékenységek (olvasás, internethasználat), oktatási előélet (óvodai évek, tanulmányi eredmények, tanulói önértékelés stb.).¹⁸ A fenti adatok összegyűjtése azért lényeges a kompetenciamérés kontextusában, mivel a nemzetközi és hazai példák egyaránt arra mutatnak rá, hogy a tanulók iskolai teljesítményét, vizsgaeredményeit nagymértékben meghatározzák a családi és egyéb tényezők. A családi háttérrel szerzett információk ugyanakkor majd lehetővé teszik azt is, hogy képet kapjunk az ún. pedagógiai hozzáadott értékről, azaz az iskolai munka olyan számszerűsített eredményéről is, amelyet a pedagógusok – a szülői háttérrel is figyelembe véve – kifejtene.

A tanulói háttérkérdőívet a két mérés során 161 diák töltötte ki a temesvári Bartók Béla Líceumban és 180 diák a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnáziumban. Az alábbiakban ezeknek a diákoknak a válaszait összesítjük, a két iskola szerinti összehasonlításban. Ezt a típusú összehasonlítást az is indokolja, hogy – amint azt alább látni fogjuk – a két iskola diákjai között néhány kérdésben jelentős különbség érhető tetten, amik akár a kompetenciamérésen nyújtott teljesítményükre is befolyással lehetnek. A tanulók háttérére vonatkozó kérdéseket két témakörre bontva vizsgáljuk (családi háttér és oktatással kapcsolatos háttér adatok), ugyanakkor egy összesített mutatót is létrehoztunk (az ún. családháttér-indexet), ami segíthet annak vizsgálatában, hogy a családi háttér milyen mértékben van befolyással a kompetenciaeredményekre.

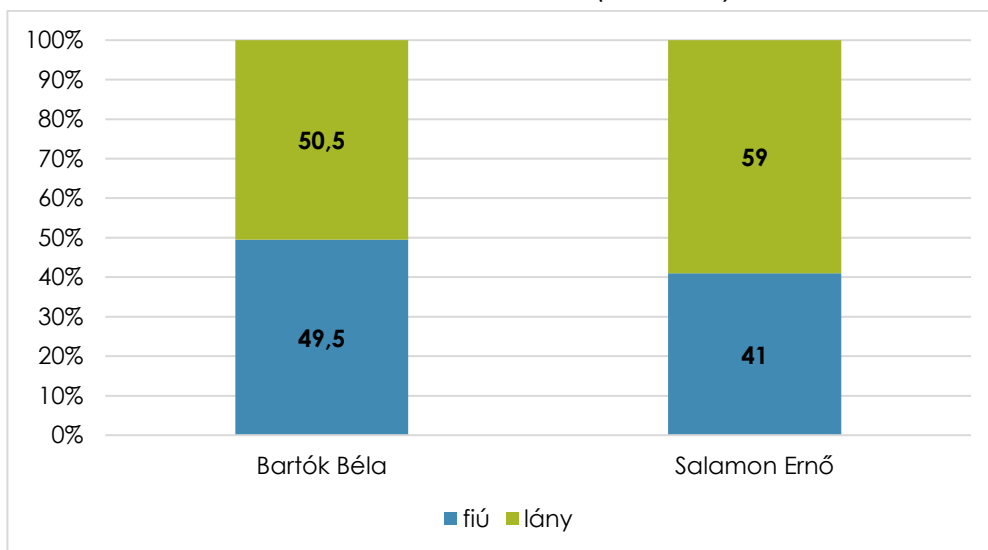
III.1. SZOCIO-DEMOGRÁFIAI HÁTTÉR

A háttérkérdőívet kitöltő diákok között mindkét iskolában magasabb a lányok aránya, de míg Temesváron csak alig egy százalékponttal vannak többen, mint a fiúk, Gyergyószentmiklóson a különbség 18 százalékpont, 59% szemben a 41 százalékkal (1. ábra).

A tanulók családjainak struktúrájában már jóval kisebb a különbség a két helyszín között: Temesváron a tanulók több mint háromnegyedének (78,9%), Gyergyószentmiklóson több mint négyötödüknek (84,4%) van testvére (2. ábra), a testvérek átlagos száma és a családok létszáma közel azonos (a Bartókban előbbi 1,47, utóbbi 4, míg Gyergyóban előbbi 1,44, utóbbi 4,07). Mindkét iskolában a tanulók kétharmada válaszolt azt, hogy egy testvére van, további kb. egynegyede azt, hogy két testvére (2. táblázat), míg a családok létszáma mindkét iskola diákjainak valamivel több mint felénél (52%) 4 fő (3. táblázat).

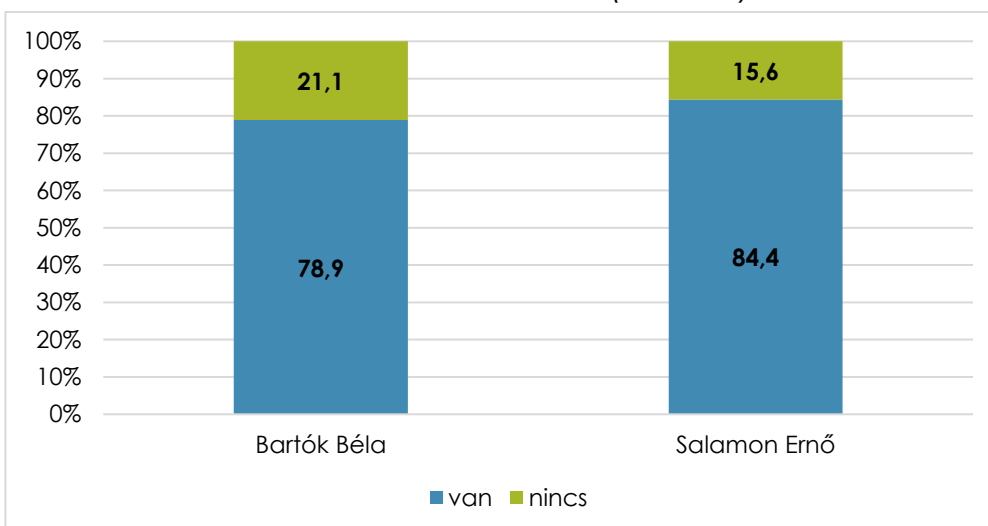
¹⁸ A tanulói háttérkérdőívet lásd a tanulmány 1. számú mellékletében.

1. ábra: A tanulók neme (százalék)*



* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,1 szinten

2. ábra: Van-e testvéred? (százalék)



2. táblázat: Testvérek száma (testvérral rendelkezők százalékában; átlag)

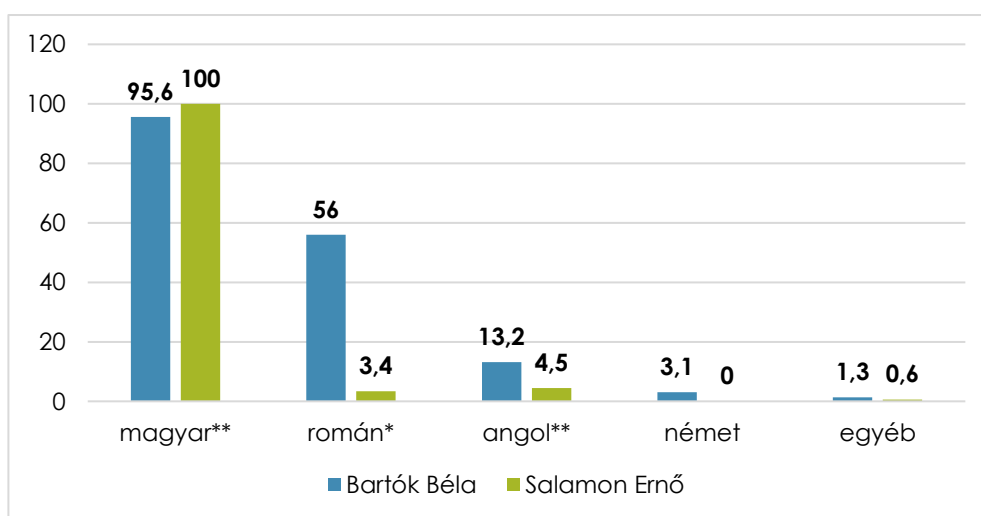
	Bartók Béla	Salamon Ernő
1 testvér	66,4	67,9
2 testvér	25,5	23,6
3 testvér	6,4	6,4
4 testvér	–	1,4
5 testvér	–	0,7
6 testvér	1,7	–
ÖSSZESEN	100,0	100,0
testvérek átlagos száma	1,47	1,44

3. táblázat: Családok létszáma (százalék és átlag)

	Bartók Béla	Salamon Ernő
1 fő	0,6	–
2 fő	2,6	4,5
3 fő	23,7	19,6
4 fő	52,6	52,0
5 fő	14,1	17,3
6 fő	5,1	4,5
7 fő	–	0,5
8 fő	–	1,1
9 fő	1,3	0,5
ÖSSZESEN	100,0	100,0
<i>családtagok átlagos száma</i>	<i>4,00</i>	<i>4,07</i>

A családstruktúrán túllépve, és mélyebben vizsgálva a családi háttér egyéb jellemzőit, több kérdésben is az előbbieknél lényegesebb, statisztikai szempontból is szignifikáns különbségeket érhetünk tetten a két iskola között. Egyik ilyen kérdés a családban beszélt nyelv, amely tekintetben számottevő a különbség. Míg a magyar nyelv vonatkozásában alig van eltérés (a temesvári diákok 95,6 százalékának családjában beszélnek magyarul, a gyergyói diákok esetében pedig a családok 100 százalékában), a román nyelv használatában már jelentős: a bányási iskolában a diákok 56 százalékának családjában használják a román nyelvet is, a székelyföldi iskola diákjainál ez az arány mindössze 3,4 százalék. Ez azt jelenti, hogy a Salamonos diákok családjában még az angol nyelv is nagyobb arányban jelenik meg az otthoni kommunikációban, mint az államnyelv – ugyanakkor a temesvári családokban az angol nyelv és a német nyelv használata is magasabb arányban fordul elő, mint a gyergyói családok esetében (13,12% vs. 4,5% az angol, 3,1% vs. 0% a német nyelv esetében).

3. ábra: Otthon beszélt nyelv (igen válaszok százalékában)



* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,001 szinten

** A különbségek szignifikánsak szign. = 0,01 szinten

Két másik szempont, ami tekintetében jelentős különbségek érhetők tetten a méréseken részt vevő temesvári és gyergyószentmiklósi diákok között, az a szülők munkaerőpiaci aktivitása és iskolai végzettsége. Az apák esetében az eltérés minimális – a temesvári diákok esetében az apák 96,1 százaléka, a gyergyói diákok 97,1 százaléka aktív a munkaerőpiacon (többségük alkalmazottként dolgozik, egy jelentősebb részük pedig vállalkozó) –, az anyák esetében viszont jelentős a különbség: Temesváron az anyák közel akkora százalékban aktívak a munkaerőpiacon, mint az apák (91,6%), a gyergyói anyák körében ez az arány 78,7% (tehát közel 15 százalékponttal alacsonyabb, mint Temesváron). A gyergyói anyák esetében az inaktívak zöme háztartásbeli vagy gyereket nevel. (4. táblázat)

Az iskolai végzettség tekintetében talán még szembetűnőbbek (és statisztikai szempontból is jelentősek) a különbségek (5. táblázat): Temesváron mindkét szülő esetében meghaladja a kétharmadot azok aránya, akik felsőfokú végzettséggel rendelkeznek (az apák 68,9%-a, az anyák 73,3%-a sorolható ide), Gyergyószentmiklóson ezzel szemben egyik szülőnél sem éri el a 45 százalékot, sőt az apák esetében alig 25,6%. Az apák esetében tehát 43,3 százalékpont, az anyák esetében 31, százalékpont a különbség.

4. táblázat: A szülők munkaerőpiaci aktivitása (százalék)

	Apa		Anyá*	
	Bartók Béla	Salamon Ernő	Bartók Béla	Salamon Ernő
1. vállalkozó	14,9	25,3	4,5	7,9
2. állandó munkahelye van, alkalmazott	72,1	63,8	80,0	67,4
3. mezőgazdaságban dolgozik, gazdálkodó	1,9	4,0	0,6	–
4. rendszeresen dolgozik, de nincs állandó munkahelye	6,5	3,4	5,2	1,7
5. alkalmi munkái vannak	0,6	0,6	1,3	1,7
munkaerőpiacon aktívak összesen	96,1	97,1	91,6	78,7
6. háztartásbeli vagy gyereket nevel otthon	–	–	6,5	16,3
7. nyugdíjas	0,6	0,6	–	–
8. munkanélküli	1,9	0,6	0,6	2,2
9. tartósan beteg vagy betegnyugdíjas	1,3	1,7	0,6	1,1
10. egyéb ok miatt nem dolgozik	–	–	0,6	1,7
munkaerőpiacon inaktívak összesen	3,9	2,9	8,3	21,3

* A két iskola közötti különbségek az összesített értékek (gazdaságilag aktív és inaktív) szintjén szignifikánsak szign. = 0,001 szinten.

5. táblázat: A szülők iskolai végzettsége (százalék)

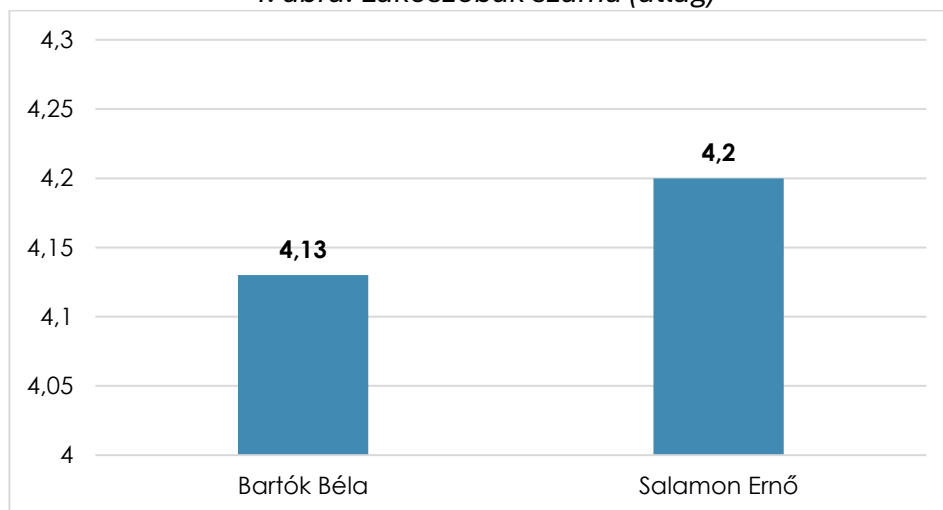
	Apa*		Anya*	
	Bartók Béla	Salamon Ernő	Bartók Béla	Salamon Ernő
1. nyolc általános iskolai osztály vagy annál kevesebb	5,3	1,7	4,4	3,4
2. szakiskola, szakmunkásképző, érettségi nélkül	9,1	35,5	3,7	18,4
3. érettségi (elméleti líceum, szaklíceum)	12,1	33,7	16,3	30,7
4. posztlíceum, technikum	4,5	3,5	2,2	5,6
5. főiskola, egyetem	68,9	25,6	73,3	41,9
ÖSSZESEN	100,0	100,0	100,0	100,0

* A két iskola közötti különbségek szignifikánsak szign. = 0,001 szinten

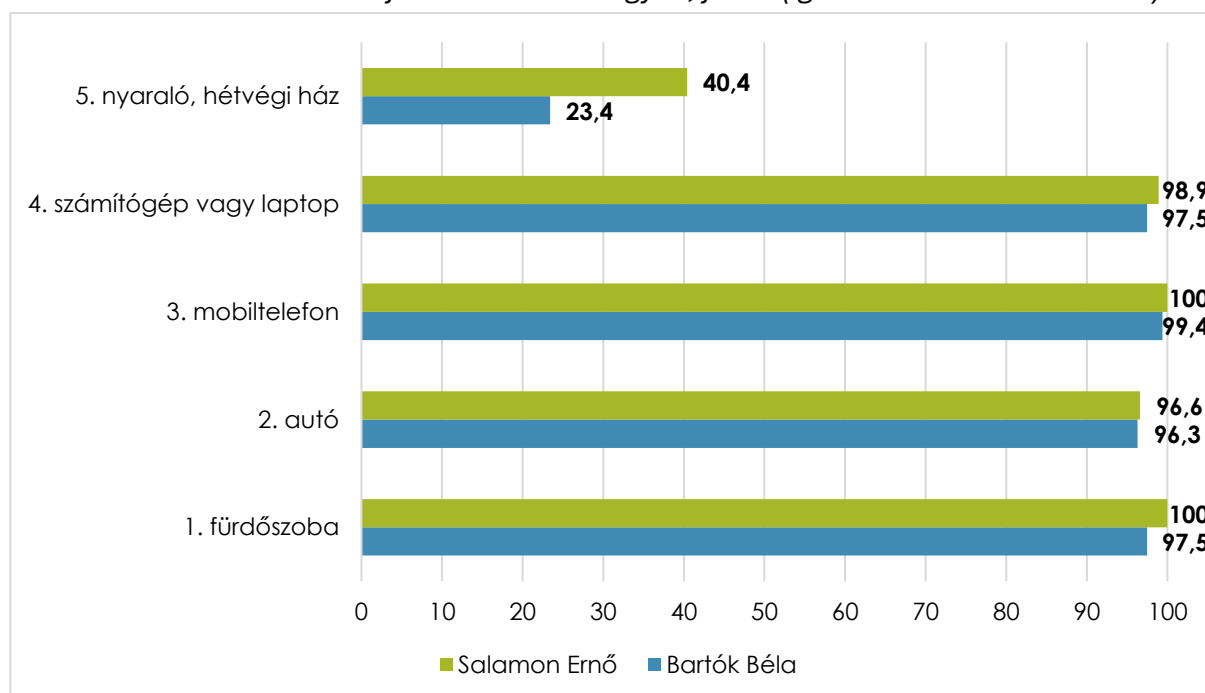
A szülők munkaerőpiaci aktivitásában és iskolai végzettségében kimutatható eltérések ellenére a családok életkörülményeit és materiális helyzetét tekintve (legalábbis, ami a különböző javak birtoklását illeti) ismét elhanyagolhatók a különbségek: a családok otthonában a lakószobák átlagos száma valamivel több, mint négy (Temesváron 4,13 szoba, Gyergyóban 4,2 szoba) – azaz családtagonként átlagosan egy-egy szoba jut mindkét iskola diákjainak otthonában –, a kérdőívben felsorolt javak többségét (fürdőszoba, autó, mobiltelefon, számítógép/laptop) a családok több mint 95 százaléka birtokolja mindkét helyszínen. Egyedüli jelentősebb különbség a hétvégi házak/nyaralók vonatkozásában van: a székelyföldi gyerekek 40 százaléka válaszolta, hogy családja rendelkezik ilyen ingatlan, szemben a bánsági gyerekek 23 százalékával.

A tanulók saját tulajdonában levő használati tárgyak tekintetében már jelentősebbek a különbségek. Általánosan elmondható, hogy a gyergyószentmiklósi diákok nagyobb arányban birtokolják a felsorolt javak többségét (a számítógép/laptop és a okostelefon/mobiltelefon esetében a különbségek – 26,2 és 12,5 százalékpont – szignifikánsak is. Az egyedüli tárgy, ami a temesvári diákok tulajdonában van nagyobb arányban, az az okosóra.

4. ábra: Lakószobák száma (átlag)

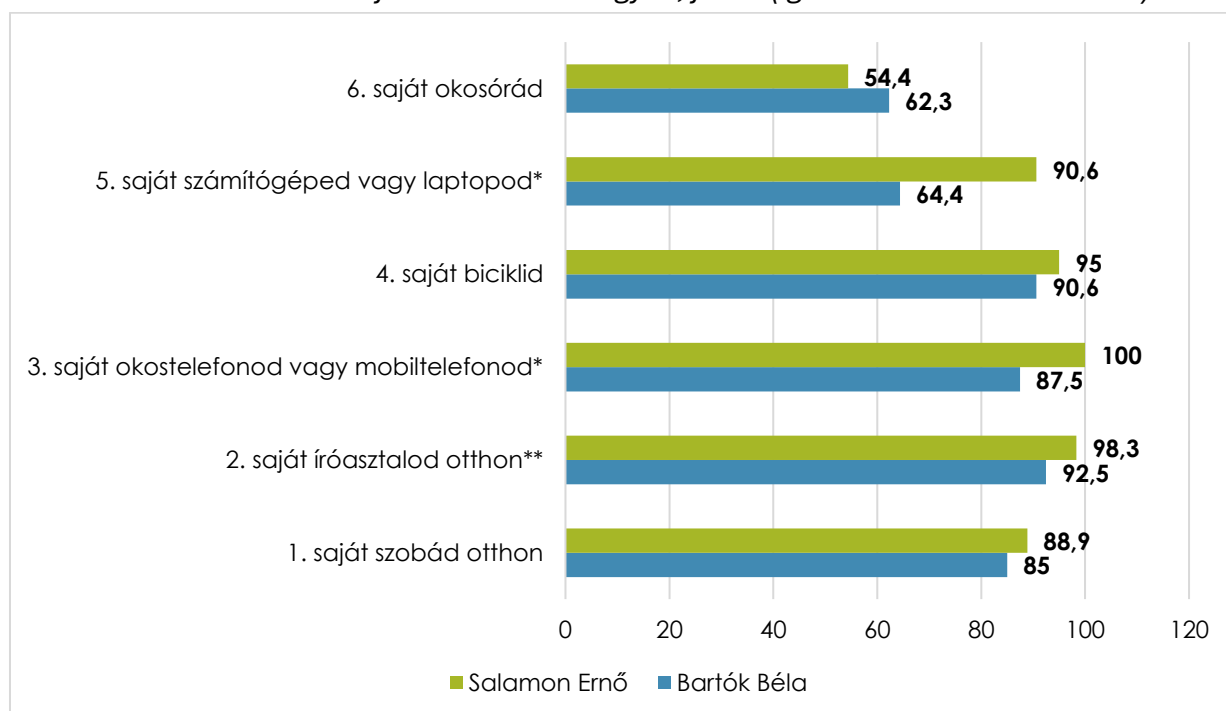


5. ábra: A családok tulajdonában levő tárgyak, javak (igen válaszok százalékban)



* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,001 szinten

6. ábra: A tanulók tulajdonában levő tárgyak, javak (igen válaszok százalékban)



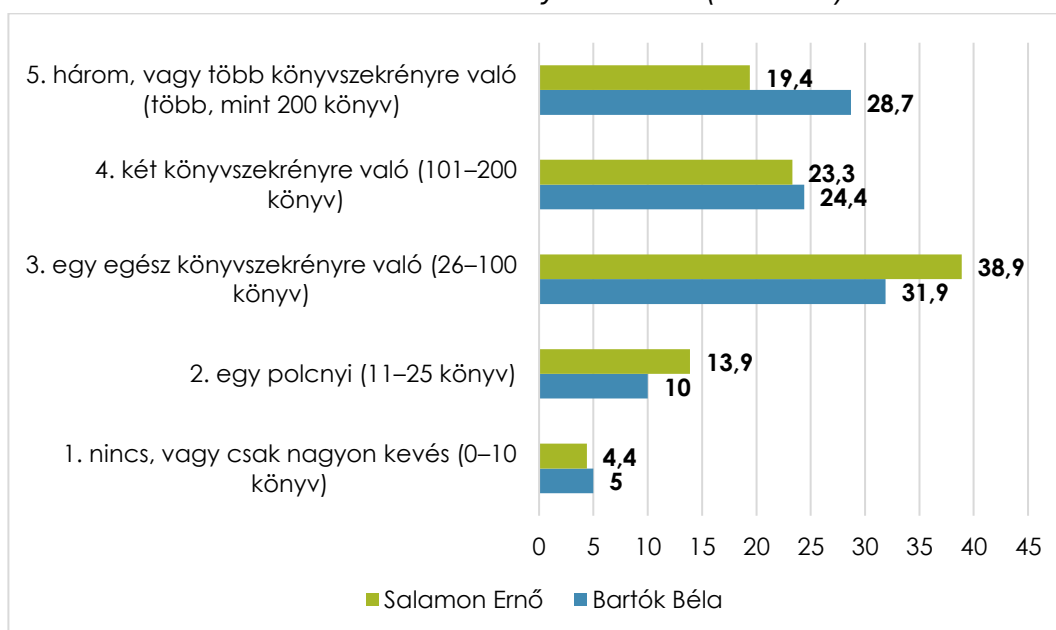
* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,001 szinten

** A különbségek szignifikánsak szign. = 0,01 szinten

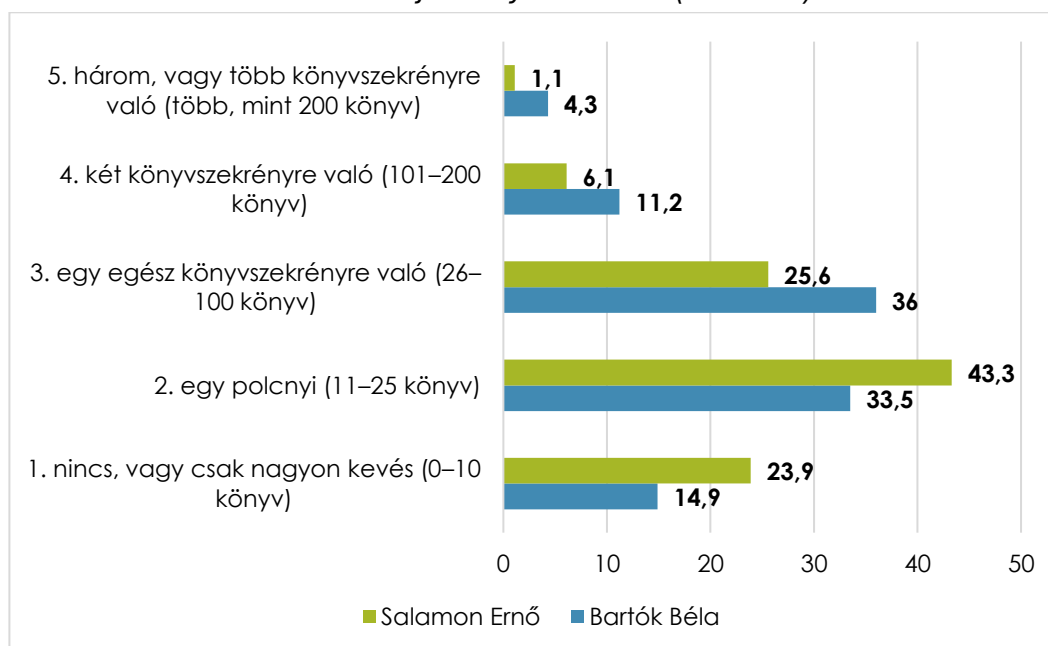
Bár fizikai értelemben is mérhető, inkább a családokon belüli kulturális tőke gyarapodásának fokmérője lehetne a birtokolt könyvek száma. Ezen a téren a temesvári diákok (és családjaik) állnak jobban, bár összességében véve ott sem szívderítő a helyzet: Temesváron a tanulók 53,1 százalékának a családja rendelkezik legalább 100 könyvvel,

Gyergyószentmiklóson 42,7 százalékának családja, és azoknak a családoknak az aránya, ahol legfeljebb 25 könyv van, Temesváron 15 százalék, Gyergyószentmiklóson 18,3 százalék. (7. ábra). A diákok saját tulajdonában levő könyvek számát tekintve még elkeserítőbb a helyzet: a Bartókban mindössze 15,5 százalékuk birtokol legalább 100 könyvet, a Salamonban csupán 7,2 százalékuk; ezzel szemben a skála másik oldalán, a legfeljebb 25 könyvvel rendelkező diákok aránya Temesváron 48,4 százalék, Gyergyóban 66,9 százalék (a két iskola közötti különbségek utóbbi összehasonlításban szignifikánsak – lásd a 8. ábrát).

7. ábra: Az otthoni könyvek száma (százalék)



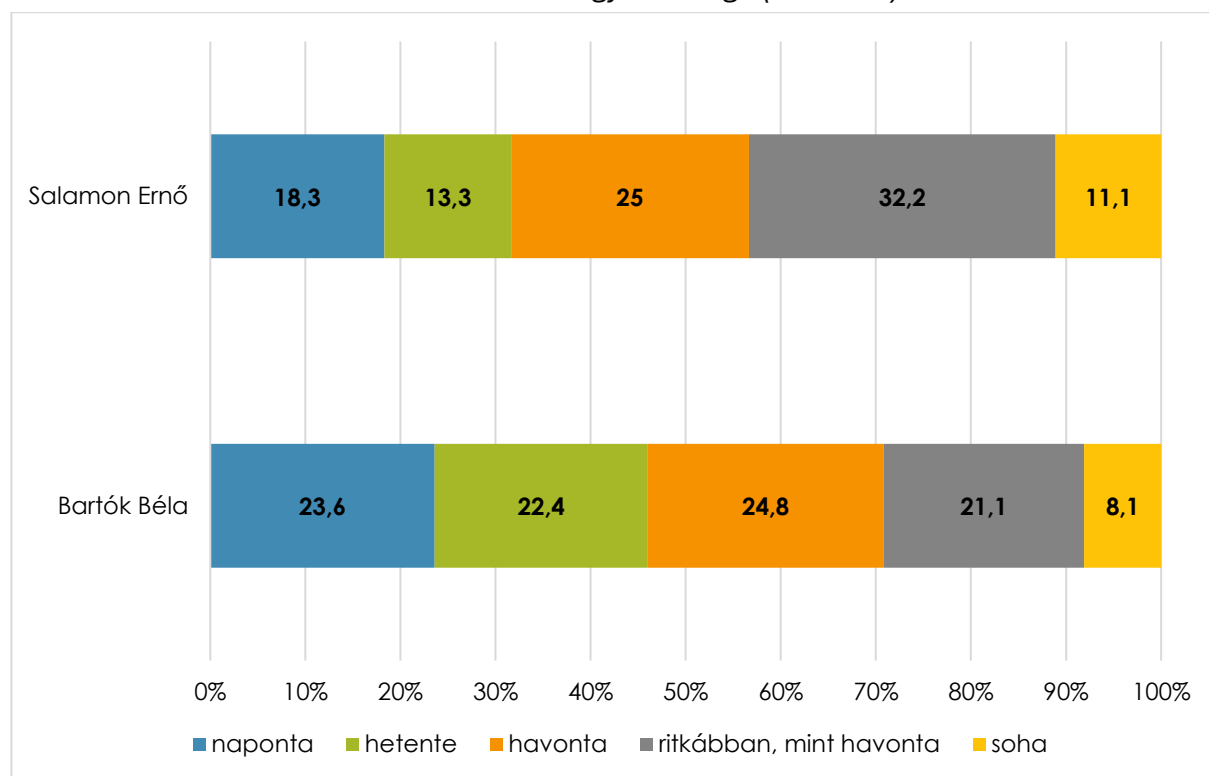
8. ábra: A saját könyvek száma (százalék)*



* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,01 szinten

A birtokolt könyvek száma és az e téren megmutatkozó különbségek előrevetítik az olvasási szokásokat és az abban megnyilvánuló eltéréseket is: a temesvári diákok közel negyede (23,6%) olvas naponta, további 22,4 százalékuk pedig hetente, míg a gyergyói tanulók körében a naponta olvasók aránya 18,3 százalék, a hetente olvasóké 13,3 százalék (lásd a 9. ábrát). A gyergyói diákok több mint kétötöde (43,3%) nem olvas legalább havi rendszerességgel könyvet, Temesváron ez az arány 29,2 százalék.

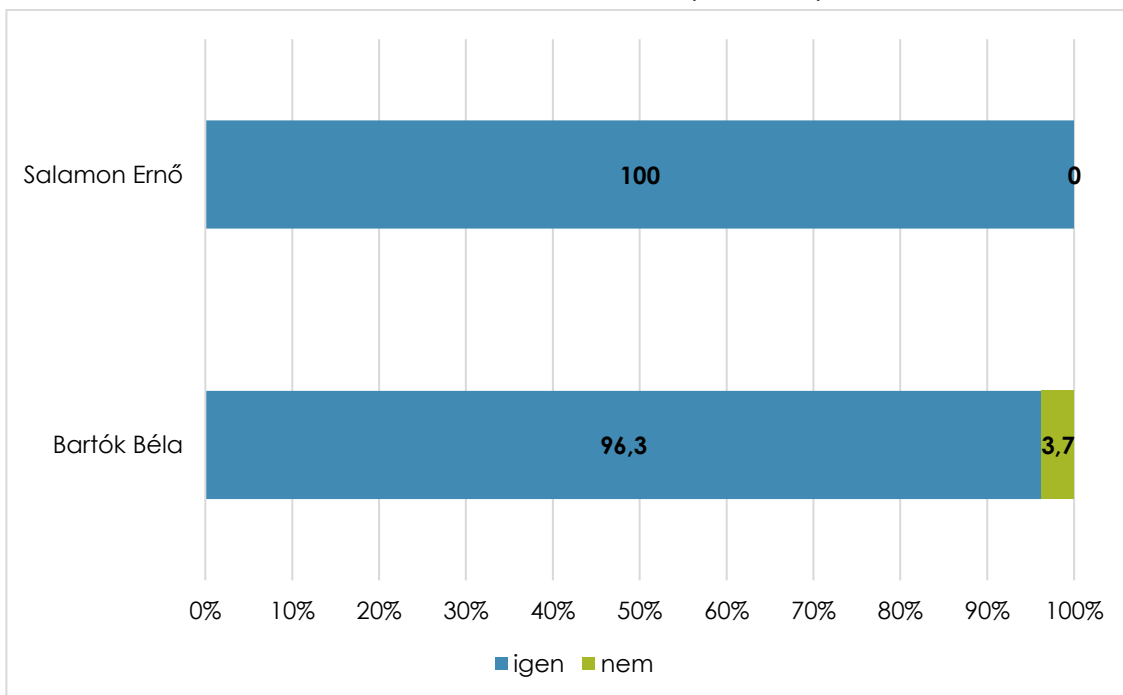
9. ábra: Az olvasás gyakorisága (százalék)



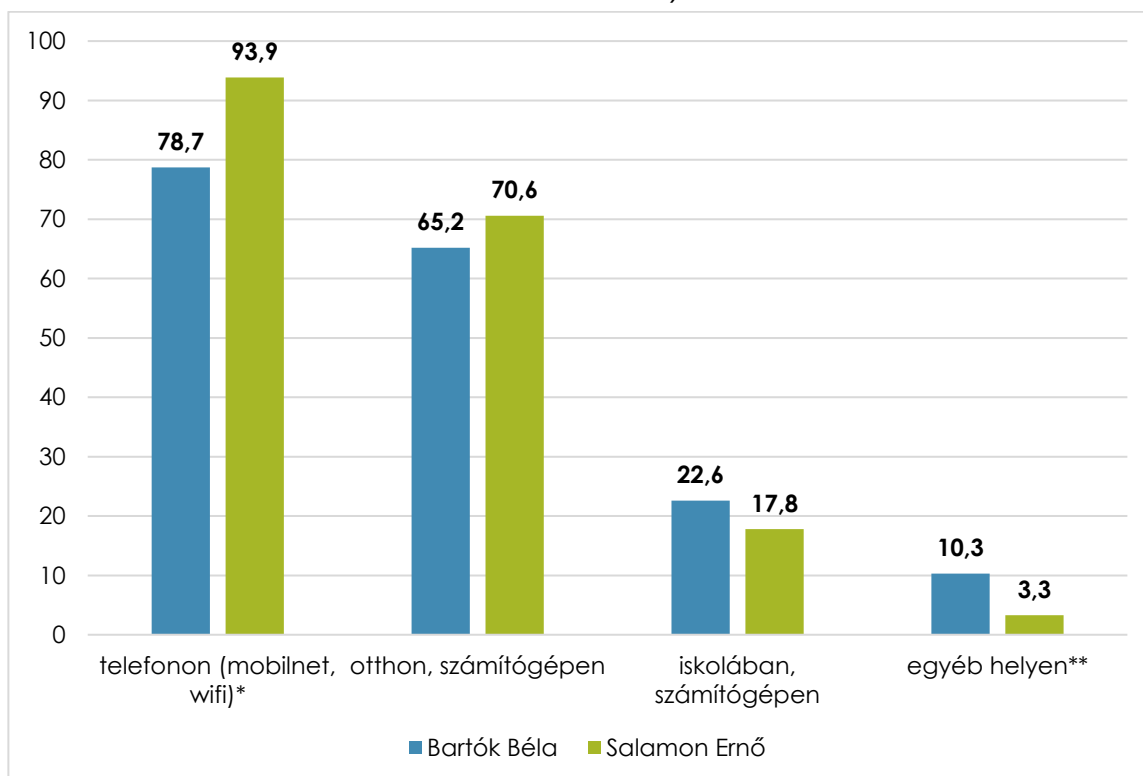
* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,1 szinten

Az olvasástól eltérően, szemben internethasználat tekintetében a két iskola diákjai között minimális a különbség: a Salamonos diákok közül mindenki használ internetet, a Bartókos diáknak pedig a 96,3 százaléka (10. ábra). Mindkét iskola diákjai számára az internethasználat elsődleges eszköze a telefon, viszont meg a gyergyóiak közel 95 százaléka internetezik ezen az eszközön, a temesvári valamivel kevesebb, mint 80 százaléka igaz ugyanez. Az otthoni számítógépen/laptopon internetezők aránya is 65–70 százalék közé tehető mindkét helyszínen, míg az iskolai számítógépet a diákok mintegy ötöde jelölte meg az internetezés eszközeként – valamivel többen Temesváron, mint Gyergyóban (11. ábra).

10. ábra: Internethasználat (százalék)



11. ábra: Az internethasználat módja – több válaszlehetőség (igen válaszok százalékában)



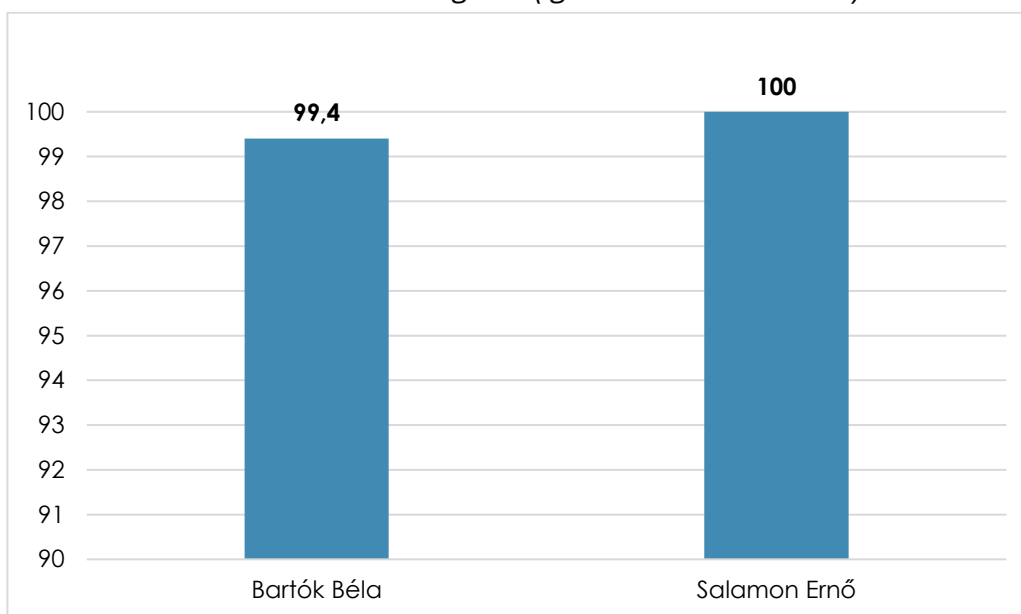
* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,001 szinten

** A különbségek szignifikánsak szign. = 0,01 szinten

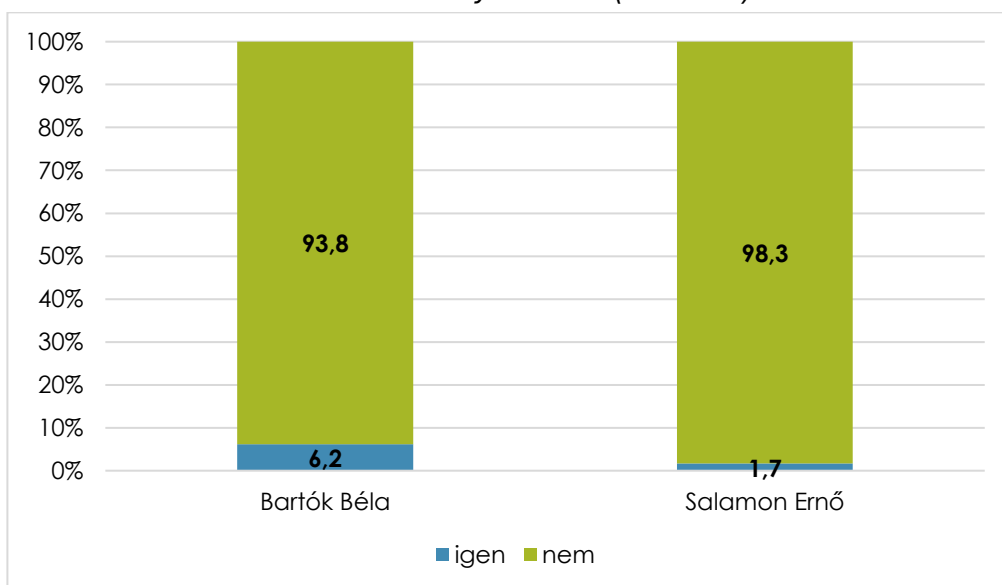
III.2. OKTATÁSI ÉLETÚT ÉS TANULÓI ÖNÉRTÉKELÉS

A tanulók oktatási életútja kapcsán a két iskola közel azonos mutatókkal rendelkezik: óvodába szinte kivétel nélkül az összes diák járt, átlagosan 3,2 évet mindkét iskolában. Arra a kérdésünkre, hogy ismételt-e osztályt korábbi tanulmányai során, a válaszadó tanulók jelentős többsége nemmel válaszolt: a Bartók Béla Líceum diákjai körében 6,2 százalék, a Salamon Ernő Gimnázium diákjai körében 1,7 százalék azok aránya, akik eddig oktatási életútjuk során valamilyen okból osztályismétlésre kényszerültek. Ez utóbbi vonatkozásban egyébként a két iskola közötti különbség szign. = 0,1 szinten szignifikáns.

12. ábra: Óvodalátogatás (igen válaszok százalék)



13. ábra: Osztályismétlés (százalék)*



*A különbségek szignifikánsak szign. = 0,1 szinten

A tanulók önértékelését egy olyan kérdéssel vizsgáltuk, amelyben arra kértük őket, egy ötfokú skálán jelöljék meg, milyen tanulónak tartják magukat. Ezt a kérdést mind a bemeneti mérés háttérkérdőívében, mind a kimeneti mérés háttérlapjában szerepeltettük, ezáltal képet kaphatunk arról is, hogy a KP-projekt időszaka alatt van-e valamiféle számottevő változás. A bemeneti mérésen a projektben részt vevő két iskola között ebből a szempontból alig van különbség, mindkettőben azok a diákok vannak túlsúlyban – a Bartók Bélában 47,2 százalék az arányuk, a Salamon Ernőben 50,3 százalék –, aki *elég jó* tanulónak tartják magukat, őket pedig a *közepes* jelzőt kiválasztók követik 39,8 százalékkal (Bartók), illetve 37,3 százalékkal (Salamon). Egyik iskolában sem volt egyetlen tanuló sem, aki magát *nagyon gyenge* minősítéssel illette volna. Ha az ötfokú skála értékei szerint átlagot számolunk a kapott válaszokból, azt látjuk, hogy a temesvári iskolában 2,38 a tanulók átlagos önbecsítése, a gyergyói iskolában nagyon kevéssel gyengébb (2,43) – vagyis a skála középértékéhez (3) képest mindkettő a pozitív tartományban helyezkedik el. A kimeneti mérésen nagyon hasonló az önértékelés átlaga mindkét iskolában, a temesvári diákok körében négy századdal javult (2,34-re), a gyergyói iskolában egy századdal romlott (2,44-re), ami elhanyagolható különbség.

6. táblázat: A tanulók önértékelése iskolák és mérések szerint (százalék és átlag)

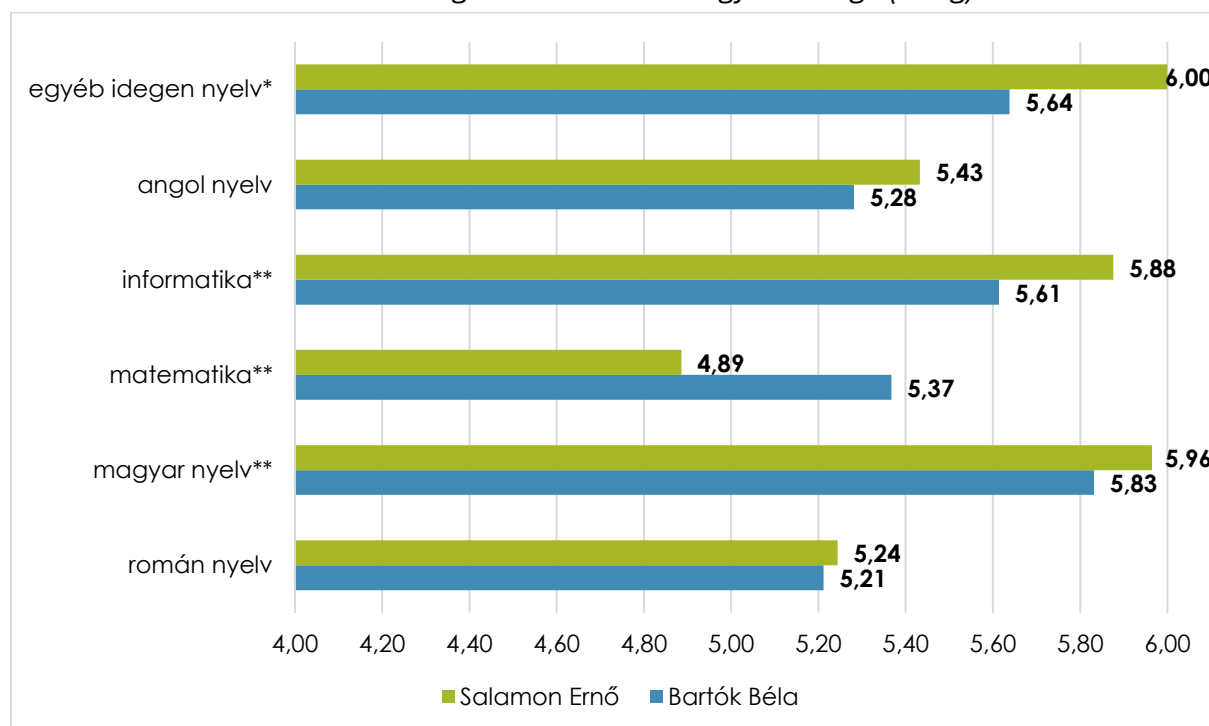
	Bartók Béla Elméleti Líceum		Salamon Ernő Gimnázium	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
1 – nagyon jó	9,3	5,7	9,5	8,5
2 – elég jó	47,2	48,9	50,3	41,5
3 – közepes	39,8	42,0	37,3	47,2
4 – elég gyenge	3,7	3,4	3,0	2,8
5 – nagyon gyenge	–	–	–	–
ÁTLAG	2,38	2,34	2,43	2,44

* Ötfokú skála, ahol: 1 – nagyon jónak ... 5 – nagyon gyengének

Szintén a tanulók oktatásához kapcsolódó kérdés, amelyben arra kérdeztünk rá, hogy különböző tantárgyakból milyen gyakran járnak magánórákra/különórákra. A válaszaikat egy olyan hatfokú skálán adhatták meg, ahol az 1-es érték azt jelentette, hogy heti több alkalommal vesznek részt magánórán az adott tárgyból, a 6-os érték pedig azt, hogy soha nem szoktak különóra-ra járni. A válaszokból számolt átlagok eléggé egyértelműen azt jelzik, hogy egyik iskola diákjai körében sem túl gyakori a magánórák látogatása, a legnagyobb gyakorisággal a temesvári iskolában a román nyelv jelent meg (5,21-es átlag), a gyergyói iskolában a matematika (4,89-es átlag), viszont mindkét átlagérték egy alacsony átlagos részvételi hajlandóságot mutat. A két említett tárgyat vizsgálva: román nyelvből mindkét iskolában a mintegy 15 százaléka jár legalább heti egy alkalommal magánóra-ra, matematikában a Salamonos diákok 24 százaléka és a Bartókos diákok 13,3 százaléka. Az idegen nyelvekből szervezett magánórák a Bartókos diákok körében gyakoribbak: angolból 17,7 százalékuk legalább hetente részt vesz magánórán (a Salamonban ez az arány 13,5 százalék), míg egyéb idegen nyelvből 7,7 százalékuk (a

Salamonban egyetlen diák sem jelölte meg, hogy az angolon kívül bármilyen más idegen nyelvből magánórára járna).

14. ábra: A magánórák/különórák gyakorisága (átlag)



* A különbségek szignifikánsak szign. = 0,001 szinten

** A különbségek szignifikánsak szign. = 0,1 szinten

*** Hatfokú skála, ahol: 1 – heti több alkalommal; 2 – heti egy alkalommal; 3 – havonta kétszer; 4 – havonta egyszer; 5 – ritkábban, mint havonta; 6 – soha

III.3. CSALÁDIHÁTTÉR-INDEX

Az iskolai teljesítmények magyarázatára az alkalmazott háttérkérdőív segítségével létrehoztunk egy olyan indexet, amely kifejezi a gyerekek szüleinek, családjának gazdasági, szociális és kulturális lehetőségeit. Erre azért van szükség, mert az iskolai teljesítmények teljesebb magyarázatakor e háttér meghatározó szereppel bír. A nemzetközi PISA mérések alapján is tudjuk például, hogy a családi háttér az OECD országokban átlagosan 14–15 százalékban magyarázza meg az iskolai teljesítményeket. Románia esetében ez az arány 19,3 százalék.¹⁹ A családi háttér kedvező volta automatikusan növeli az iskolai teljesítményeket, de megfigyelhető az is, hogy a kiugróan jól teljesítő országokban (például Finnországban) a családi háttér hatása alacsony, az iskolák mondhatni egyöntetűen, a családi háttértől függetlenül támogatják a gyerekek iskolai teljesítményét.

¹⁹ Lásd: PISA 2012 Results: *Excellence through Equity (Volume II): Giving Every Student the Chance to Succeed*. OECD 2013. Table. II.2.1. A magyarországi 2014 kompetenciamérés adatai alapján a 6. és 8. osztályos általános iskolások szintjén a tanulók eredményeit 18 százalékban a család gazdasági, kulturális helyzete határozza meg. Lásd: Balázs Ildikó és tsai.: *OKM2014. Országos jelentés*. Oktatási Hivatal, Budapest, 2015. 34–40., illetve 90. o.

A családi háttér hatásának mértéke az oktatási folyamat méltányosságáról is árulkodik. Ha az iskolai teljesítmények képesek a családi háttértől függetlenül is fejlődni, ez azt jelenti, hogy az iskola hozzájárul a társadalmi egyenlőtlenségek csökkenéséhez. Viszont, ha egy gyerek iskolai teljesítményét a családi háttér messzemenően meghatározza, akkor a tanulók kényszerpályán mozognak, gúzsba vannak kötve, és nem képesek a tőlük valójában függetlenül alakult feltételektől megszabadulni. A sikeres iskolafejlesztések egyik célja az lehet, hogy olyan szolgáltatásokat nyújtson, amelyek segítik a hátrányosabb helyzetből származó gyerekek iskolai előmenetelét.

A családháttér-index (CSHI) megalkotásakor először megvizsgáltuk, hogy a háttérkérdőívkérdőívben használt egyes tényezők, külön-külön statisztikailag szignifikánsan kihatnak-e az iskolai teljesítményekre. Azokat a tényezőket, amelyek szignifikáns hatást gyakoroltak egy többváltozós statisztikai eljárás segítségével egy új indexbe (úgynevezett főkomponensbe) igyekeztünk tömöríteni. E tömörítés során elhagytuk azokat a változókat, amelyek nem illeszkedtek kellő mértékben erre az új háttér-indexre. A családháttér-index végül a következő elemekből tevődik össze: a szülők munkaerő-piaci státusa (anya gazdaságilag aktív avagy nem, szülők helyben dolgoznak-e avagy nem), az apa és az anya legmagasabb iskolai végzettsége, a család tulajdonában lévő könyvek száma. Mivel a különféle javakkal való rendelkezés nem mutatott szignifikáns kapcsolatot a kimeneti kompetencia eredményekkel, megvizsgáltuk más kontextuális változók hatását is, és ezek alapján az index kialakításába bevettük azt is, hogy autóval jár-e iskolába a gyerek. Mivel mindkét iskola földrajzi értelemben egyfajta gyűjtőiskola, ez a tény szintén a szülők családi gazdasági és kulturális hátteréről árulkodik.

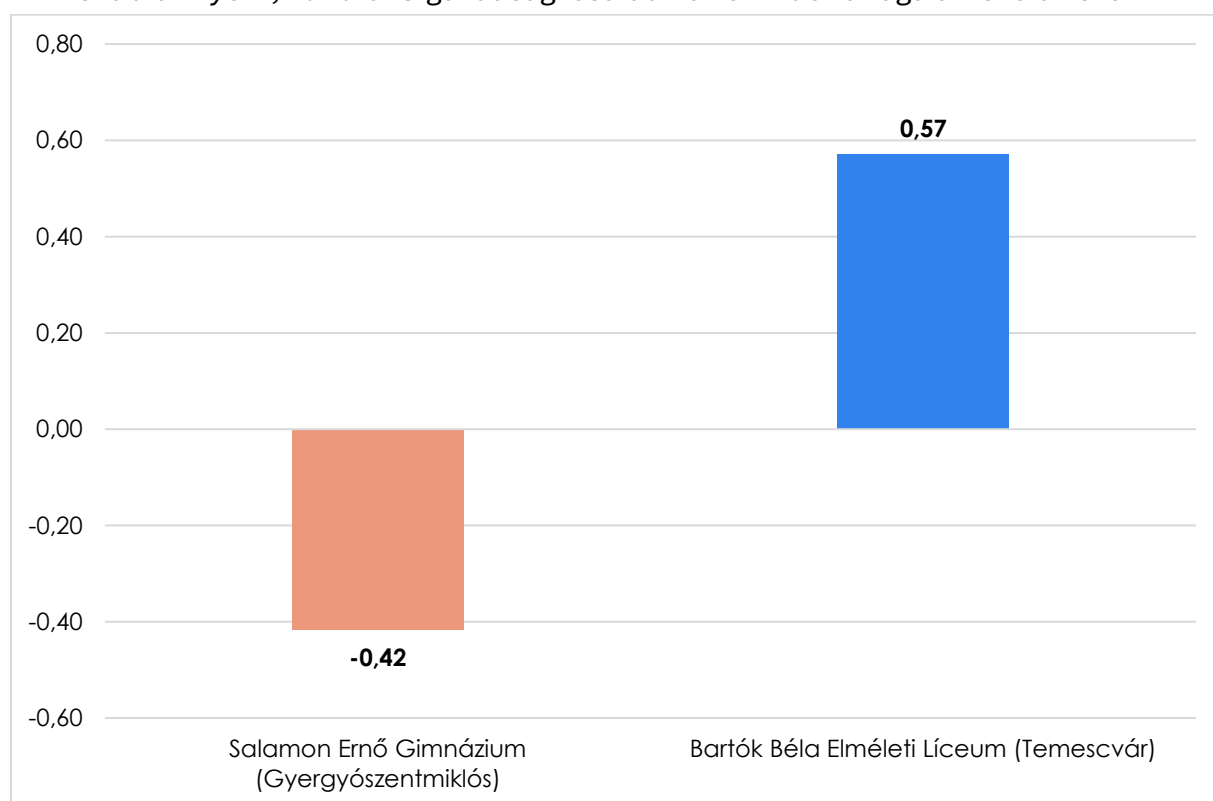
Az eddig felsorolt tényezők általában is a családi milliőt kifejező háttérindex részét képezik, de speciális vizsgálódásunk céljából bevettünk még egy fontos elemet: az otthon beszélt nyelvről szóló információt. Mivel értékelésünk a románnyelvi (írásbeli) készségekre vonatkozik, feltételeztük, hogy ez szorosan kapcsolódik azzal, ha a diák otthon is használja ezt a nyelvet. És valóban, a bemeneti és kimeneti kompetenciaértékek is szignifikánsan eltérnek annak fényében, hogy otthon beszélik-e a román nyelvet avagy nem: mindkét esetben szignifikáns az eltérés több mint egy szórásegységgel gyengébben teljesítenek azok, akik otthon nem használják a román nyelvet. Nem nehéz belátni, hogy ez magával hozza azt is, hogy a gyergyói fiatalok teljesítménye alacsonyabb, hiszen számukra ez a románnyelvi kitettség mondhatni elenyésző.

Az előbb felsorolt strukturális, nyelvi-kulturális tényezőket egy főkomponensbe sűrítve végül megkaptuk a családi hátteret kifejező indexet, amelyet ha pontosabban szeretnénk foglalmazni, nyelvi-kulturális-gazdasági családháttér-indexnek nevezhetünk (NYKG_CSHI). Az új index átlaga nulla, a szórása egy egység (sztenderdizált változó), és az esetek zöme (95 százaléka) így a mínusz 2 és a plusz 2 érték között mozog. A

későbbiekben e változó segítségével fogunk képet kapni a pedagógiai hozzáadott értékről (PHE) is.

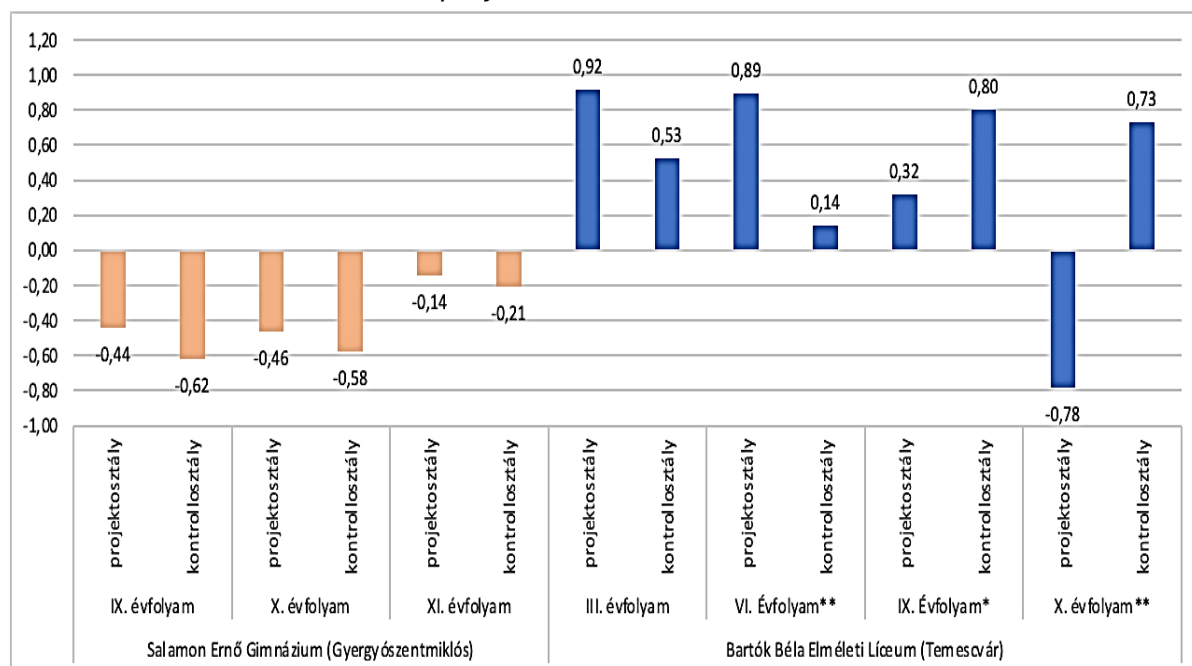
Jelen alfejezetben fontosnak tartjuk azonban felhívni arra is a figyelmet, hogy a vizsgált két iskola diák összetétele a családi háttér szerint élesen elkülönül. Erre vonatkozóan már láthattunk részleges bizonyítékokat a szülő iskolai végzettsége esetében is (lásd. az 5. táblázatot), de látványos az eltérés az összesített NYKG_CSHI index szintjén is. (15. ábra). Mindez jelzi, a két iskola nem csak a nyelvi kitettség szempontjából, hanem a szülők kulturális és gazdasági adottságai szerint is jelentősen eltér egymástól.

15. ábra: Nyelvi, kulturális-gazdasági családháttér-index átlaga az iskolák szerint



Ha megvizsgáljuk az index alakulását az egyes osztályok szintjén, láthatjuk, hogy Temesváron egyetlen osztály található, amelynek a NYKG_CSHI-je közel azonos szintű, mint a székelyföldi tanulói csoportoké. Ugyanakkor azt is észre kell vennünk, hogy míg Gyergyóban az iskolán belül nem különülnek el családi háttér szerint az osztályok, Temesváron úgy tűnik, a legalacsonyabb évfolyamot/osztályt (a 3. osztályosokat) leszámítva, létezik egy belső szegregáció: míg a 6. és 10. osztályokban a családháttér-indexek átlagai egyértelműen elkülönülnek a projekt és kontroll osztályok $p < 0,01$), addig a 9. osztályban csak $p < 0,10$ -es szinten érvényes ez (erre vonatkozóan lásd a 16. ábrát).

16. ábra: Nyelvi, kulturális-gazdasági családháttér-index átlaga iskolák, évfolyamok, illetve a projektben való részvétel szerint



IV. A KOMPETENCIAMÉRÉSEK EREDMÉNYEI

Az elemzés módszertani részében jeleztük, hogy a kompetenciamérések eredményeit két módszerrel fogjuk vizsgálni: a válaszokból számolt kompetenciaátlagok vizsgálatával, illetve az egyes feladatokra adott helyes válaszok arányai szerint. Az eredmények értékelésében elsődleges szempont nyilván a Kreatív Partnerség projekt hatásainak vizsgálata, így a fő hangsúly a projekt és kontrollosztályok eredményeinek egymással való összevetésén, illetve az eredmények időbeni (a bemeneti és kimeneti mérés között eltelt időszakban, amikor mindkét iskolában zajlott a projekt) változásainak vizsgálatán lesz, de a mérés sajátosságai lehetővé teszik a különböző évfolyamokhoz tartozó osztályok és a két iskola eredményeinek egymással való összehasonlítását is.

Az eredmények értékelésében alapvetően három várakozást fogalmazhatunk meg előzetesen:

- a projekt hatására a bemeneti és kimeneti mérés között pozitív elmozdulásnak kellene lennie, azaz a projektsztályok kimeneti mérésen elért eredményeinek jobbnak kellene lenni a bemeneti mérésen elért eredményeiknél;
- a bemeneti és kimeneti mérés közötti pozitív elmozdulásnak elvileg a projektsztályokban kellene magasabbnak lenni a kontrollosztályokhoz viszonyítva;
- az azonos tesztet kitöltő osztályok esetében a magasabb évfolyamok elvileg az alacsonyabb évfolyamokhoz képest jobban kell teljesíteniük.

Mivel azonban a diákok iskolai teljesítményére és román nyelvi kompetenciáik alakítására nem csupán jelen projekt volt hatással, hanem egyéb tényezők is, jó eséllyel feltételezhetjük, hogy a fenti várakozások nem érvényesülnek minden esetben. Ezért fontos az eredményeknek olyan tényezők szerinti értelmezése, mind a családháttér-index vagy a pedagógiai hozzáadott érték, illetve a diákok motivációjában történt változások vizsgálata, hiszen az is feltételezhető, hogy a KP-projekt a diákok motivációjára volt inkább hatással.²⁰

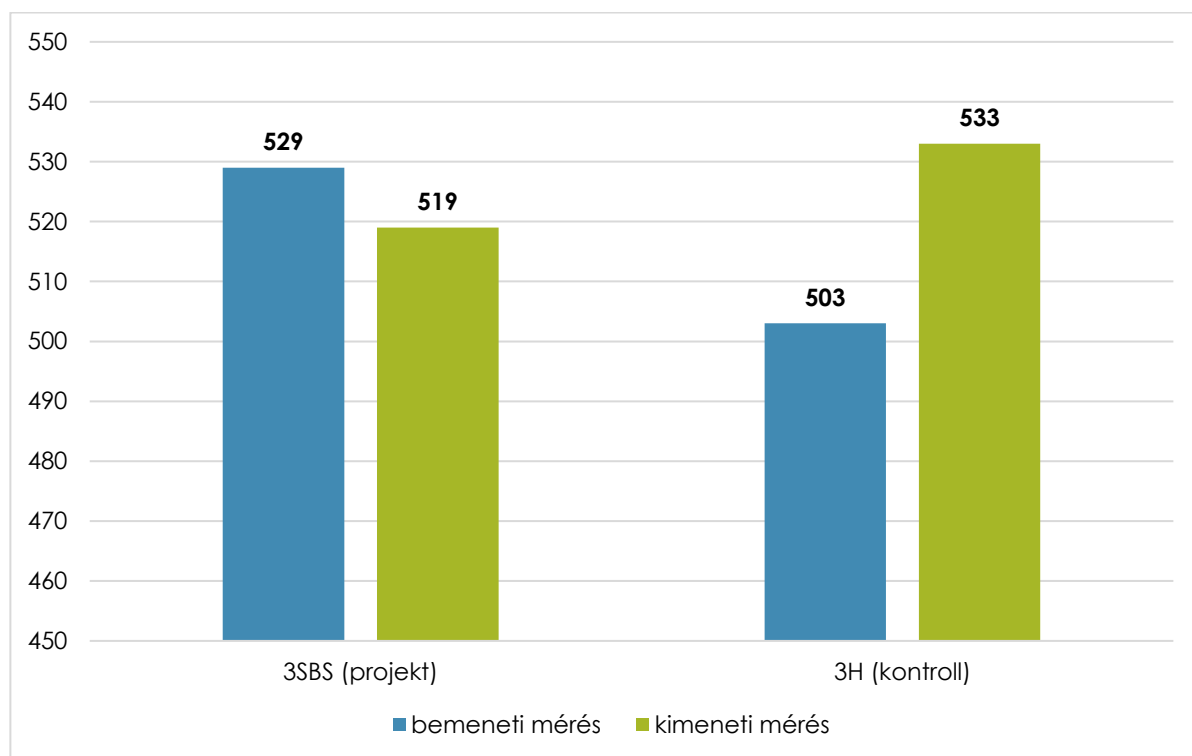
IV.1. ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉS A KOMPETENCIAÁTLAGOK ALAPJÁN

Abból adódóan, hogy KP-projekt a két iskolában némiképp eltérő koncepcióval került alkalmazásra – Temesváron 3., 6. és 9–10. évfolyamokon, Gyergyószentmiklóson 9–11. évfolyamokon –, a Bartók Béla Líceumban a két alsóbb évfolyam eredményeit csak önmagukban tudjuk vizsgálni. A 3. évfolyamon megfigyelhetjük, hogy míg a bemeneti

²⁰ A projekt eredményességének értékelését mindenképpen nehezíti az a tény, hogy egyrészt csak egy viszonylag rövid, mintegy három hónapos időszakban zajlott mindkét iskolában, és nem a tanév elején, hanem a tanév közepén kezdődött. Egy vagy akár több teljes tanévre kiterjedő projekt esetében nagy valószínűséggel jobban kimutathatók a projekt hatásainak tulajdonítható változások mind a tanulók iskolai teljesítményében, mind a motivációjuk vonatkozásában.

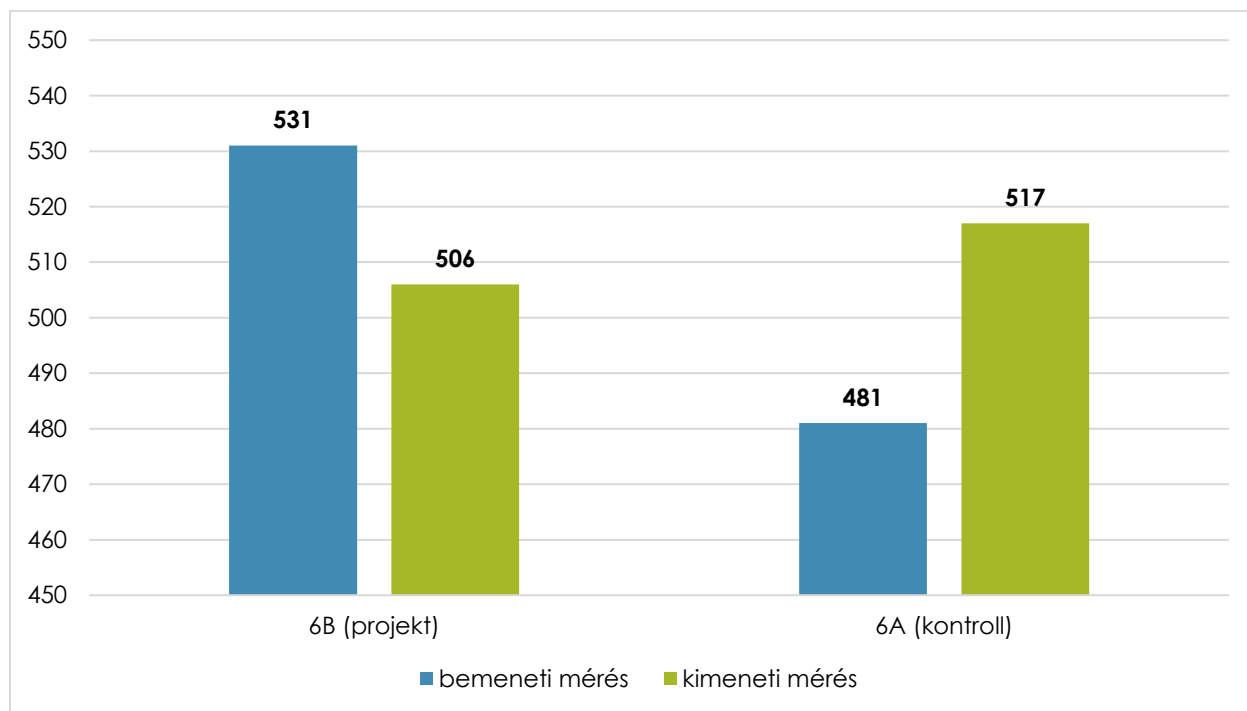
mérésen a projektben részt vevő 3SBS osztály 26 ponttal jobb átlagot ért el, mint a kontrollosztály szerepét betöltő 3H, a kimeneti mérésen már a kontrollosztály átlaga volt magasabb 30 ponttal, köszönhetően annak, hogy a projektosztály átlaga csökkent 10 ponttal, a kontrollosztályé viszont nőtt 30 ponttal. (17. ábra).

17. ábra: Kompetenciaátlagok a Bartók Béla Elméleti Líceum 3. évfolyamán, osztályok szerinti bontásban



Hasonlót jelenséget figyelhetünk meg a 6. évfolyamon is (lásd a 18. ábrát): a bemeneti mérésen a projektosztály (6B) jelentős mértékben, 50 átlagponttal jobban teljesített, mint a kontrollosztály (6A), mivel azonban előbbi 25 pontot rontott a kimeneti mérésre, utóbbi pedig 36 pontot javított, megfordult a két osztály közötti különbség iránya: a kimeneti mérésen a 6A átlaga 11 ponttal nagyobb volt, mint a 6B átlaga. Azt ugyanakkor szükséges megjegyezni, hogy a harmadik évfolyamon egyik mérésen sem szignifikáns a projektosztály és a kontrollosztály átlagai közötti különbség, a hatodik évfolyamon pedig csak a bementi mérésen az (szign. = 0,1 szinten).

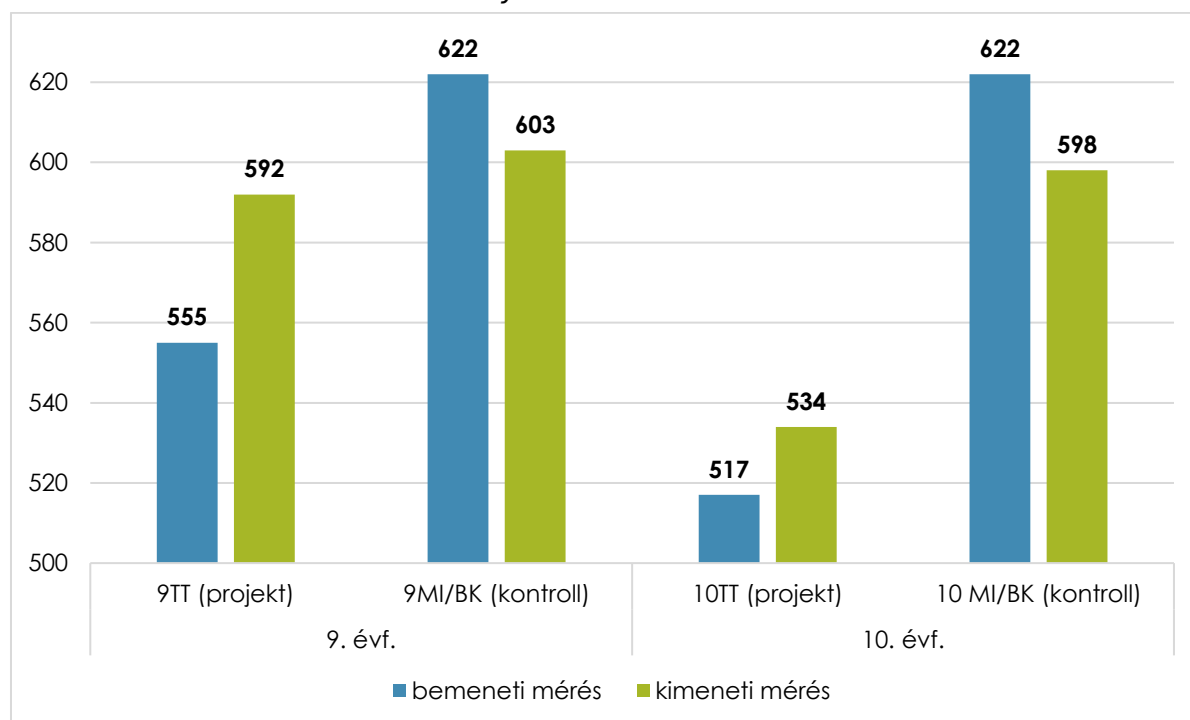
18. ábra: Kompetenciaátlagok a Bartók Béla Elméleti Líceum 6. évfolyamán, osztályok szerinti bontásban



A két középiskolai évfolyamon, a kilencedikben és a tízedikben mindkét mérésen a kontrollosztályok (9MI/BK és 10MI/BK) teljesítettek jobban,²¹ viszont megfigyelhetjük a 19. ábrán, hogy a két projektosztály (9TT és 10TT) átlaga nőtt a két mérés között (a kilencedikeseknél 37, a tízedikeseknél 17 ponttal) a kontrollosztályoké ezzel szemben csökkent (a kilencedik évfolyamon 19, a tízedik évfolyamon 24 ponttal). Az is látható, hogy a két projektosztály eredményei között jelentős a különbség (a bemeneti mérésen 38 átlagpont, a kimeneti mérésen 58 átlagpont), viszont az előzetes feltételezéssel ellentétben nem a magasabb, hanem az alacsonyabb évfolyamhoz tartozó osztály javára. A kontrollosztályok esetében a különbség minimális: a bemeneti mérésen a egyformán teljesítettek, míg a kimeneti mérésen a 9. osztály enyhén jobb eredményt ért el. A temesvári középiskolai osztályok eredményeivel kapcsolatban egyfajta következtetésként, hogy a projektidőszak alatt mind a 9., mind a 10. temesvári évfolyamon csökkent a projektosztályok és a kontrollosztályok teljesítménye közötti különbség, ami feltehetően legalább részben a KP-projekt hatásának köszönhető.

²¹ A bemeneti mérésen a 9. évfolyamon a két osztály átlaga közötti különbség (67 pont) szignifikáns (szign. = 0,1 szinten) – a kimeneti mérésen viszont már nem (11 pont), a 10. évfolyamon mindkét mérésen szignifikánsan jobban teljesített a kontrollosztály (a bemenetin 105 átlagponttal, a kimenetin 64 átlagponttal), (szign. = 0,001 szinten a bemeneti mérésen, illetve szign. = 0,01 szinten a kimeneti mérésen).

19. ábra: Kompetenciaátlagok a Bartók Béla Elméleti Líceum 9–10. évfolyamain, osztályok szerinti bontásban



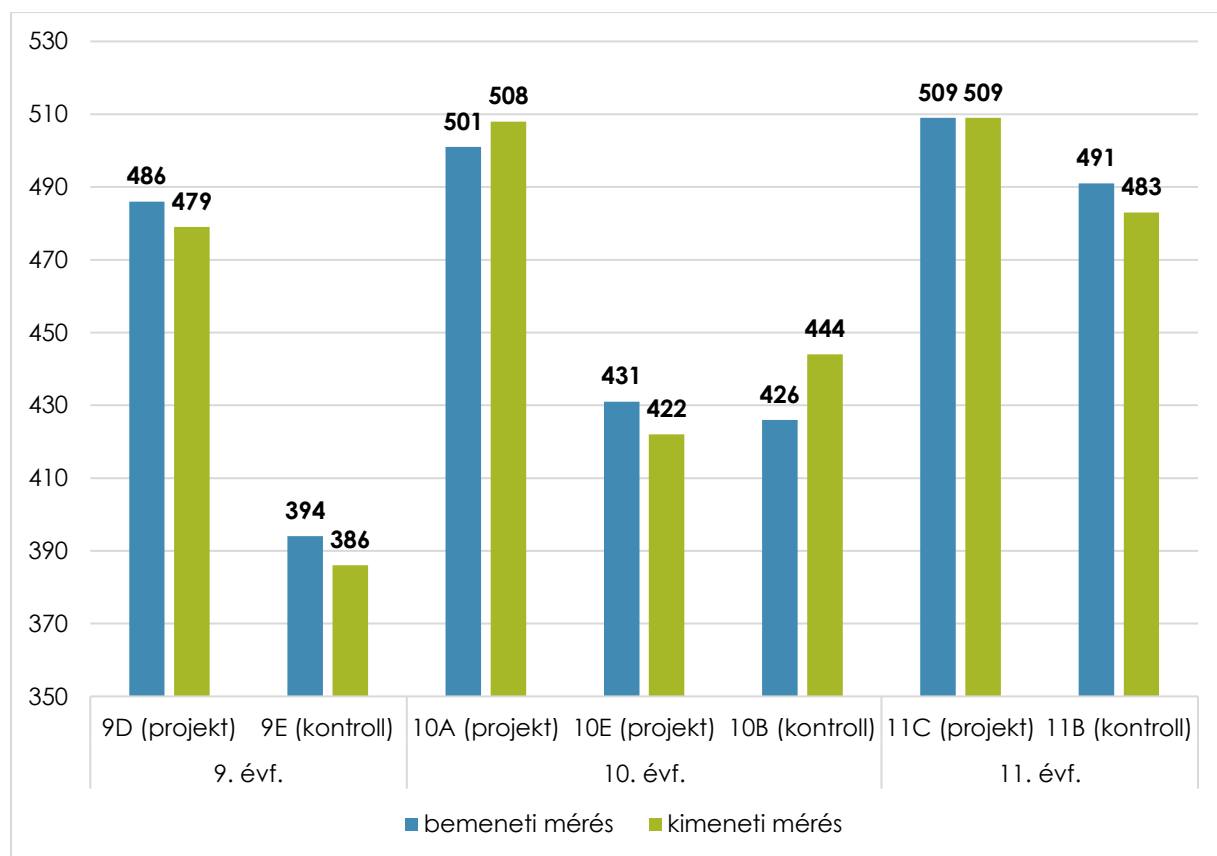
A gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Líceumban a projektben részt vevő osztályok (és a hozzájuk rendelt kontrollosztályok) mindegyike ugyanazt a kompetenciatesztet töltötte ki, így ez lehetőséget ad eredményeknek nem csak évfolyamokon belüli, hanem évfolyamok szerinti összehasonlítására is. A bemeneti és kimeneti mérésen regisztrált kompetenciaátlagok (lásd a 20. ábrát) vizsgálatát követően a következő kijelentéseket tehetjük:

- Kevés kivételtől eltekintve a bementi és kimeneti kompetenciaátlagok közötti különbségek negatívak, azaz a legtöbb osztály átlaga csökkent: a kivételek közé a 10A projektosztály és a 10B kontrollosztály sorolható (előbbinél 7 átlagpont, utóbbinál 18 átlagpont a növekedés), valamint a 11C projektosztály, amely mindkét mérésen ugyanazt az átlagpontot érte el. Ugyanakkor jelentős változásról egyik osztály esetében sem számolhatunk be a két mérés közötti időszakban, a 10B már említett 18 pontos átlagnövekedése a legmagasabb, az összes többi osztály esetében a változás – legyen az pozitív vagy negatív irányú – kevesebb, mint 10 pont.
- Mindhárom évfolyamon jobban teljesítettek a projektosztályok a két mérésen, mint a kontrollosztályok; egyedüli kivétel a 10. évfolyam, ahol az egyik projektosztály (10E) csak a bemeneti mérésen ért el jobb eredményt, mint a kontrollosztály (10B), a kimeneti mérésre ez megfordult. A projekt- és a kontrollosztályok közötti különbségek egyébként a 9. és 10. évfolyamon is szignifikánsak (szign. = 0,001 szinten) mind a bemeneti, mind a kimeneti

mérésen,²² a 11. évfolyamon viszont nincs szignifikáns eltérés a két osztály átlagai között.

- Az évfolyamok szerinti összehasonlítás azt jelzi, hogy projektosztályok esetében általában a magasabb évfolyamhoz tartozók jobban teljesítettek a teszteken, mint az alacsonyabb évfolyamhoz tartozók (bár pl. a 11C és a 10A átlaga között minimális az eltérés), viszont a mintából egyértelműen kilóg a 10E projektosztály eredménye, amely nemcsak a vele párhuzamos 10A-hoz és a nála magasabb évfolyamhoz tartozó 11C-hez viszonyítva gyengébb, hanem a 9D-hez képest is (a különbség jelentős, 55 pont a bemeneti mérésen, 57 pont a kimeneti mérésen). A kontrollosztályok esetében szintén egyértelműen jobb – mindkét mérésen – a magasabb évfolyamokhoz tartozók átlaga, mint az alacsonyabb évfolyamokhoz tartozóké.

20. ábra: Kompetenciaátlagok a Salamon Ernő Gimnázium 9–11. évfolyamain, osztályok szerinti bontásban²³

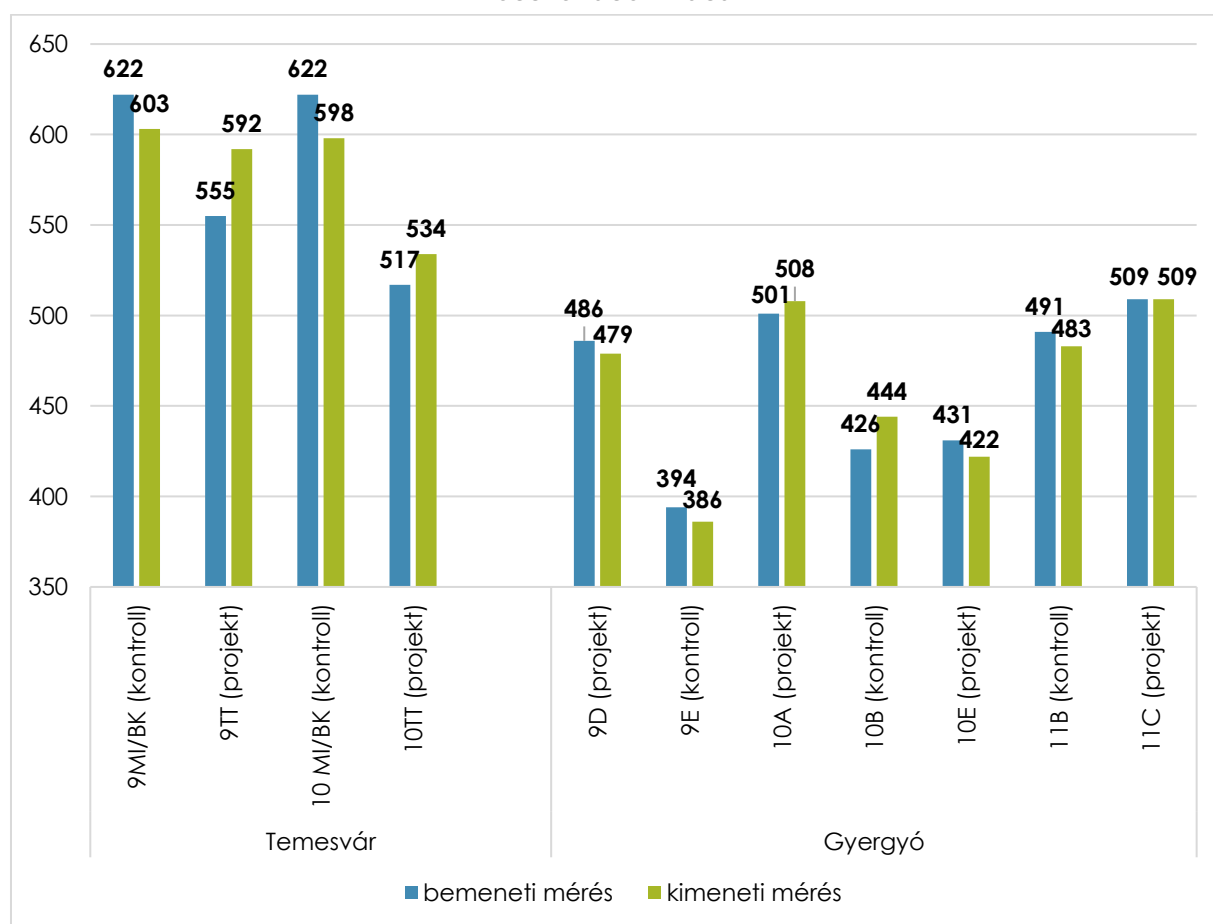


* Szignifikáns eltérések 0,01 szinten: 9. évfolyam bemeneti és kimeneti, 10. évfolyam bemeneti és kimeneti

²² A 9D projektosztály átlaga a bemeneti mérésen 92, a kimeneti mérésen 93 ponttal volt magasabb, mint a 9E kontrollosztály átlaga, a 10 A projektosztály pedig a bemeneti mérésen 75, a kimeneti mérésen 64 ponttal ért el magasabb átlagot, mint a 10B kontrollosztály, és a másik projektosztályhoz (10E) képest is jelentős az átlagkülönbség (70 pont a bemeneti mérésen, 86 pont a kimeneti mérésen).

Az iskolákon belüli összehasonlításon túl érdemes egy adatsor erejéig összevetni a két iskola osztályai által elért átlagokat. A 21. ábrán egy adatsorban feltüntetett eredmények első ránézésre is sokatmondók: a Bartók Béla Líceum osztályai közül a kompetenciaméréseken a legkisebb átlagot elérő osztály (10TT) is magasabb átlaggal rendelkezik, mint a Salamon Ernő Gimnázium legmagasabb átlagot elérő osztálya (11C). Ha pedig az egyes méréseken legjobban teljesítő Bartókos osztály (9MI/BK) és a leggyengébben teljesítő Salamonos osztály (9E) átlagát vetjük össze, igen jelentős, 200 pontot is meghaladó (228 pont a bemeneti, 217 pont a kimeneti átlag esetben) eltérés érhető tetten a bánsági osztály javára. Mivel ekkora színvonalbeli különbség a két iskola között nehezen elképzelhető, feltehetően a magyarázatot egyéb tényezőkben kell keresni, amelyek az iskolai munkán túlmenően hatással vannak a tanulók kompetenciáinak és a teszteken való teljesítményük alakulásában.

21. ábra: Az azonos tesztet kitöltő osztályok kompetenciaátlagainak iskolák szerinti összehasonlítása



IV.2. A KOMPETENCIATESZTEK EREDMÉNYEI A TESZTKÉRDÉSREKRE ADOTT HELYES VÁLASZOK ARÁNYÁBAN

A kompetenciamérés eredményeit egy másik módszerrel is értelmezhetjük, azt vizsgálva, hogy a tesztekben szereplő feladatokra és kérdésekre milyen arányban sikerült helyes

választ adniuk a diákoknak. Ebben a megközelítésben elsődlegesen a tesztekben szereplő feladatok összesített eredményeit vizsgáltuk, azaz minden feladat esetében számoltunk egy összesített pontszámot a feladathoz tartozó kérdésekre kapott válaszok pontszámaiból. Ahogy az a válaszok értékelésére/kódolására vonatkozó útmutatásunkból is kiderült, az R1. feladatra maximálisan 11 pont, az R2. feladatra 10 pont, az R3. feladatra évfolyamoktól függően 4–8 pont (a 6. osztályos tesztben 4 pont, a 9–11. osztályos tesztben 8 pont), az R4. feladatra 5 pont volt szerezhető. Az alábbi táblázatokban pedig az tüntettük fel a két iskola szerint, hogy osztályszintű bontásban az egyes feladatokra hány százalékban adtak hibátlan választ a diákok. ²⁴

Bár nem ez elemzésünk elsődleges vizsgálati szempontja, mintegy folytatásaként az előző alfejezet utolsó bekezdésében megfogalmazottaknak, elsőként a két iskola összehasonlításában vizsgáljuk a feladatokra adott helyes válaszok arányait. Az adatokból itt is egyértelműen látszik az, amit a kompetenciaátlagok szerinti összehasonlítás is jelzett, hogy a bánsági diákok egyértelműen jobban teljesítettek mind a négy feladatnál, mint a székelyföldi diákok. A legkisebb különbség a két iskola között az R2. sorszámú („taxi”) feladatnál van, illetve az R1. feladatnál („tábor”) – mindkettő esetében a temesvári diákok teljesítettek jobban. Ennél a két feladatnál ugyanakkor némiképp árnyalja a képet, ha nem csak a hibátlan válaszok arányát, hanem a részleges és hibás válaszok arányát is vizsgáljuk:²⁵ néhány gyergyói osztályban a hibás válaszok aránya nem sokkal marad el a temesvári osztályokban regisztrált arányokhoz képest, azaz a különbségek nem mindig abból adódnak, hogy a székelyföldi diákok kevésbé voltak képesek értelmezni a román nyelvű szöveget, hanem részben abból is, hogy az általuk megfogalmazott válaszok nyelvtanilag kevésbé voltak helyesek (ennek köszönhető a részleges válaszok magasabb aránya körükben).

A B1 szintű nyelvvizsgán is alkalmazott két feladatnál ezzel szemben igen jelentős az eltérés a két iskola között: a nagyobb szókincset és alaposabb grammatikai ismereteket igénylő R3. sorszámú („vakáció”) feladatot a gyergyói diákok közül a bemeneti mérésen senki sem tudta hibátlanul megoldani, a kimeneti mérésen is csak 2,3 százalékuk, míg a temesvári diákok körében a helyes válaszok aránya 31,5 és 27, százalék;²⁶ a klasszikus szövegértési feladatnak számító R4. sorszámú feladatnál („alvás”) pedig a temesvári diákok helyes válaszainak aránya több mint kétszer magasabb, mint a gyergyói diákok helyes válaszainak aránya (a bemeneti mérésen 56,5% szemben a 24,9%-kal, a kimeneti mérésen 64% szemben a 29,5%-kal).

Az iskolákon belüli összehasonlításokból egyéb észrevételeket is megfogalmazhatunk. A Bartókban például az esetek többségében érvényes az, hogy a bemeneti és kimeneti

²⁴ Az 5. számú melléklet táblázataiban a tesztkérdésekre adott hibátlan válaszok aránya mellett szerepel a részleges és a helytelen válaszok aránya is, évfolyamok és osztályok szerinti bontásban.

²⁵ Erre vonatkozóan lásd a már említett 5. számú melléklet táblázatait.

²⁶ Csak emlékeztetőként, a hibátlan válasz azt jelenti ennél a feladatnál, hogy a hozzá tartozó 8 kérdés mindegyikére (a 6. évfolyamon a négy kérdés mindegyikére) helyes választ adott valaki.

mérés között nőtt az adott kérdésre helyesen válaszolók aránya: 15 százalékpontot meghaladó növekedés volt az R1-es feladatnál a két harmadik osztályban és a 6A osztályban, az R2-es feladatnál a 6A osztályban és a 9MI/BK osztályban, az R3 feladatnál a 6A osztályban, az R4-es feladatnál a 9TT és 10TT osztályban. Ugyanakkor van néhány szembetűnő kivétel is a fenti tendenciától: az R1-es feladatnál a 10MI/BK kontrollosztály 12,5 százalékpontot rontott, az R3-as feladatnál a 9MI/BK kontrollosztály 30, a 10TT projektosztály 20,9 százalékponttal ért el rosszabb eredményt a kimeneti mérésen. Az R3 feladat egyébként az egyetlen, aminél iskolaszinten a bemeneti mérésen magasabb volt a hibátlan válaszok aránya, mint a kimeneti mérésen (ez a projektosztályok és kontrollosztályok összesített eredményeire egyaránt igaz, de előbbieknél nagyobb a visszaesés), az R4-es feladatnál pedig a két csoport eredményei egymással ellentétes irányt mutatnak: a projektosztályoknál 23,2 százalékponttal nőtt a hibátlan válaszok aránya, a kontrollosztályoknál 0,7 százalékponttal csökkent – ez az egyedüli feladat, ahol jelentős mértékben zárult az olló a projektosztályok és a kontrollosztályok összesített eredménye között. Az R1-es és R2-es feladatoknál a projektben részt vevők eredménye valamivel kisebb mértékben nőtt, mint a kontrollosztályok eredménye.

7. táblázat: A tesztfeladatokra adott helyes válaszok aránya a Bartók Béla Elméleti Líceumban, osztályok szerinti bontásban (százalék és átlag)²⁷

	R1. – TÁBOR		R2. – TAXI		R3. – VAKÁCIÓ		R4. – ALVÁS	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
3H	4,2	25,0	–	–	–	–	–	–
3SBS	4,0	20,8	–	–	–	–	–	–
6A	11,1	36,0	0	20,0	5,0	20,0	–	–
6B	16,0	15,4	20,0	34,6	32,0	26,9	–	–
9MI/BK	45,0	58,3	45,0	62,5	55,0	25,0	65,0	62,5
9TT	21,4	41,2	42,9	35,3	35,7	35,3	42,0	70,6
10 MI/BK	56,0	43,5	68,0	69,6	32,0	43,5	68,0	69,6
10TT	20,0	18,2	40,0	45,5	30,0	9,1	30,0	45,5
ISKOLA ÖSSZESEN	22,4	32,8	36,6	44,4	31,5	27,7	56,5	64,0
projekt	13,5	23,1	30,6	37,0	32,7	25,9	37,5	60,7
kontroll	29,9	40,6	41,3	50,0	30,8	29,2	66,7	66,0
<i>különbség projekt és kontroll között</i>	-16,4	-17,5	-10,7	-13,0	1,9	-3,3	-29,2	-5,3

A Salamonban már nem annyira egyértelmű, hogy a bementi és kimeneti mérés közötti időszakban nőtt az egyes kérdésekre adott helyes válaszok aránya, a hét osztály és négy

²⁷ A vonallal (-) jelölt cellák az jelzik, hogy az adott feladat az adott évfolyam tesztjében nem szerepelt, az egyes cellákban szereplő nulla (0) érték pedig azt, hogy az adott osztályban senkinek sem sikerült maximális pontszámot szereznie az adott feladatnál. Az osztályoknál sötétebb háttérrel jelöltük a KP-projektben résztvevőket.

feladat keretezte 28 összehasonlításból 13 esetben a hibátlan válaszok arányának csökkenése, további 5 esetben pedig stagnálás érhető tetten, ugyanakkor az is igaz, hogy a visszaesés csak két esetben mondható jelentősebbnek: az R1. sorszámú feladatnál a 9D projektosztály 12,3 százalékpontot, az R2. sorszámú feladatnál az 11B kontrollosztály 10 százalékpontot rontott. Ezzel szemben néhány jelentős pontszámemelkedés is tetten érhető: a 11B kontrollosztályban az R1-es feladatnál 19,2 százalékponttal, az R4-es feladatnál 19 százalékponttal nőtt a hibátlan válaszok aránya a kimeneti mérésen a bemeneti méréshez képest, az R2-es feladatnál a 10A projektosztály 29,2, 10B kontrollosztály 49,8 százalékpontot javított, az R4-es feladatnál pedig a 9D projektosztály helyes válaszainak növekedése 26,2 százalékpont.

Összességében elmondható, hogy a projektben részt vevők összesített eredményei az R1-es feladat kivételével 4-5 százalékponttal nőttek a két mérés között, míg a kontrollosztályok esetében az R3-as feladatot leszámítva, ahol stagnálás volt, szintén növekvő tendencia mutatható ki a feladatokra adott hibátlan válaszok arányában (az R2-es feladatnál a növekedés eléri a 13,7 százalékpontot).

8. táblázat: A tesztfeladatokra adott helyes válaszok aránya a Salamon Ernő Gimnáziumban, osztályok szerinti bontásban (százalék és átlag)

	R1. – TÁBOR		R2. – TAXI		R3. – VAKÁCIÓ		R4. – ALVÁS	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
9D	20,0	7,7	16,0	15,4	0	0	20,0	46,2
9E	3,8	8,0	3,8	4,0	0	0	7,7	4,0
10A	25,0	22,2	37,5	66,7	0	7,4	41,7	37,0
10B	13,6	12,0	18,2	68,0	0	0	9,1	8,0
10E	20,0	20,8	40,0	37,5	0	8,3	20,0	16,7
11B	20,8	40,0	50,0	40,0	0	0	25,0	44,0
11C	26,1	20,0	52,2	44,0	0	0	52,2	50,0
ISKOLA ÖSSZESEN	18,3	18,6	30,8	39,5	0	2,3	24,9	29,5
projekt	22,7	17,6	36,1	41,2	0	3,9	33,0	37,6
kontroll	12,5	20,0	23,6	37,3	0	0	13,9	18,7
<i>különbség projekt és kontroll között</i>	<i>10,2</i>	<i>-2,4</i>	<i>12,5</i>	<i>3,9</i>	<i>0</i>	<i>3,9</i>	<i>19,1</i>	<i>18,9</i>

IV.3. PEDAGÓGIAI HOZZÁADOTT ÉRTÉK

A családi háttér adatok, az egyéni iskolai életút jellegzetességeken és attitűdökön túlmenően az iskolai teljesítményeket a pedagógiai munka segíti elő. A tanítók, tanárok a gyerekek hozott értékeire tudnak építeni: egy jó családból származó, tehetséges gyerekekkel minden bizonnyal könnyebb eredményeket elérni, mint egy nehéz helyzetből

érkező tanulóval. De a pedagógiai munkának éppen az a sajátossága, hogy minden tanuló hozott értékeihez hozzátegyen valamit. A szakirodalomban ezt pedagógiai hozzáadott értéknek (PHE) nevezzük, és ezt különféle statisztikai modellek segítségével tudjuk kiszámolni. Bármelyik modellből is indulunk ki, első lépésben azt kell látni, a feltüntetett háttér adatok milyen mértékben magyarázzák meg az iskolai teljesítményeket, majd pedig azt kell belátni, mindaz, amit nem tudunk ily módon megmagyarázni valójában a PHE kifejeződése, amit statisztikai eljárásokkal mérni is tudunk. A PHE értékek értelmezésekor egyrészt a negatív és pozitív előjelekre, másrészt az alkalmazott statisztikai teszt szignifikanciaszintjére kell támaszkodni. A negatív értékek azt jelentik, a gyerekek teljesítménye elmarad a családi háttérre és a bemeneti mérésre támaszkodó becslésekhez képest. A pozitív értékek azt jelzik, a gyerekek kompetenciaszintje meghaladja azt az értéket, amelyet elméletileg várhattunk volna, ha figyelembe vesszük a háttér és bementi adatokat. PHE konkrét értékei azt jelzik, egy adott osztályban a gyerekek átlagosan hány ponttal teljesíthettek volna jobban, vagy hány ponttal teljesítettek gyengébben az elvárt elméleti értékekhez képest.

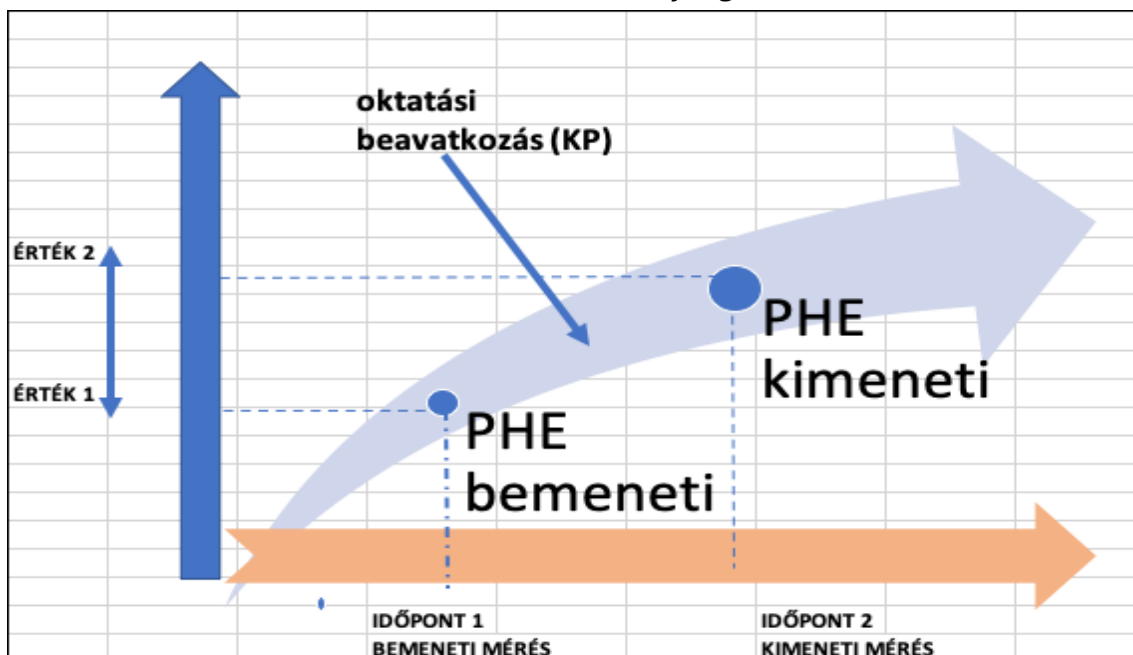
Bármelyik modell alapján számoljuk is ki a PHE értékeket, értelmezésekor a negatív és pozitív előjelekre kell támaszkodni: a negatív értékek azt jelentik, a gyerekek teljesítménye elmarad a családi háttérre és a bemeneti mérésre támaszkodó becslésekhez képest. A pozitív értékek azt jelzik, a gyerekek kompetenciaszintje meghaladja azt az értéket, amelyet elméletileg várhattunk volna, ha figyelembe vesszük a háttér és bemeneti adatokat. PHE konkrét értékei azt jelzik, egy adott osztályban a gyerekek átlagosan hány ponttal teljesíthettek volna jobban, vagy hány ponttal teljesítettek gyengébben az elvárt elméleti értékekhez képest.

Ugyanakkor figyelembe kell vennünk azt is, értékelésünkben, egy oktatási beavatkozás (Kreatív Partnerség) hatásának mértékére és sikerére vagyunk kíváncsiak. Erre szintén többféle statisztikai modellben kaphatnánk választ, itt ezúttal egyet mutatunk be. A PHE logikája is arra épül, az iskolai eredményeket „önmagukhoz viszonyítva”, azaz egy adott csoport/tanuló korábbi és utóbbi időpontban mért adatait kell összevetni. Ebből az a gyakorlati, statisztikai következmény adódik, hogy nem a két helyszínt vetjük össze, hanem az egyes osztályok elmozdulásait vetjük össze. Igen ám, de nem a mért adatokat fogjuk összevetni (ezt láthattuk korábban, a 17–21. ábrákon), hanem a nyelvi aspektust is tartalmazó családháttér-index hatását kiküszöbölő értékeket. Az eljárásunk így a következő lépésekből fog állni (lásd a 22. ábrát is):

1. kiszámoljuk a PHE értékeket a bemeneti mérések és a kimeneti mérések során is (lineáris regressziós modell segítségével, reziduálisok elmentése);
2. összevetjük a bementi és kimeneti PHE-ket a projektosztályok és a kontrollosztályok szintjén is (páros t-próba);
3. elemzésünk hipotézise az, hogy a projektosztályokban a PHE szintjén mért elmozdulás (PHE_BEM – PHE_KIM) pozitív értékű, és – a kis elemszámok ellenére

– szignifikáns elmozdulásokra számítunk ($p < 0,10$ szignifikanciaszintet tekintjük elfogadhatónak).

22. ábra: Az oktatási beavatkozás hatékonysága értékelésének vázlata



Az előbbieken felvázolt projektértékelés lépéseinek főbb, a 9–11. osztályokra vonatkozó adatait láthatjuk a 10. táblázatban. Noha ezúttal az egyes osztályokat/tanulókat önmagukhoz képest vizsgáljuk, mégis érdemes felhívni a figyelmet arra, hogy míg a pedagógiai hozzáadott érték egy adott pillanatban úgy tűnik összességében magasabb a temesvári osztályokban, a bemeneti és kimeneti PHE-k különbsége már közel hasonló terjedelemmel bír mindkét iskolában. A magasabb PHE-k kétségtelenül jelezhetik azt, hogy a pedagógiai munka ott ki tudja használni az „érkező” adottságokat, de mivel ez a típusú munka állandó, a kimeneti PHE-k is hasonló szinteket érnek el, ezért a minket érdeklő (kimeneti és bemeneti PHE-k közötti) különbségek nagyságrendekkel nem térnek el a két régió között.

Részletesen megvizsgálva a pedagógiai hozzáadott értékeket a két adatfelvétel között, azt látjuk, a gyergyói iskola négy projektosztályból kettőben, Temesváron pedig a két projektosztályból az egyikben van pozitív elmozdulás. A továbbiakban többféle összevetési mód kínálkozik:

1. Ha az iskolák bemeneti és kimeneti értékeit vetjük össze, azt látjuk: egyrészt megvizsgálhatjuk, milyen mértékű statisztikai bizonyossággal (valószínűséggel) jelenthetjük ki, hogy ez egy tényleges elmozdulás? Előzetes koncepciókban azt írtuk, hogy legfeljebb 10 százalékos „tévedést” vállalunk ($p < 0,10$), de ez adataink szerint a projektosztályokban nem tartható: ugyan a vizsgált 6 projektosztályból 3 esetben van pozitív elmozdulás, de egyik esetben sem teljesül ez a feltétel. Ráadásul éppen az egyik kontrollosztályban (gyergyói 10B-ben) van csak a vállalt döntési hiba alatti eredményünk.

2. Ugyanakkor van egy másik összehasonlítási lehetőségünk is. Az egész mérési keretben kontrollosztályok is szerepelnek, így a projektosztályok szintjén mért eredményeket össze tudjuk vetni ezen osztálytípussal is. Ha így hasonlítjuk össze a mért adatainkat, akkor a következőket láthatjuk: a. a gyergyói 9. évfolyamon a kontroll és projektosztály között nincs eltérés a (PHE szintjén mért) változás mértékében; b. a 10. osztályban a 10A osztály ugyan pozitív elmozdulást mutat, de ez elmarad a kontrollosztályban mért markáns pozitív elmozduláshoz képest; és ugyanezen az évfolyamon azonban a 10E osztály minden szempontból elmarad a kontrollosztályhoz, de a másik a projektosztályhoz képest is; c. a temesvári projektosztályok a saját kontrollosztályokhoz képest viszonyt meggyőző eredményt hoztak: a 9. évfolyamon a projektosztály egyértelműen sikeresebb, mint a kontroll, míg a 10 évfolyamon – noha a PHE különbség negatív – de a kontrollosztályhoz képest ez kisebb mértékű. Ezt úgy értelmezhetjük, hogy a KP mint beavatkozás a kontrollosztályhoz képes sikeresebben hozzájárult ahhoz, hogy ne csökkenjen a diákok teljesítménye.

10. táblázat: A bementi és kimeneti pedagógiai hozzáadott értékek összevetése a 9–11. osztályokban (páros t-próba)

Település	Projekt részvétel	Osztály	PHE_Kimeneti	PHE_Bemeneti	PHE_Kimeneti - PHE_Bemeneti	t	df	Sig.
Gyergyószentmiklós	KP	9D	-13,74	-4,03	-9,72	-0,611	22	0,548
	kontroll	9E	-98,40	-89,18	-9,22	-0,439	20	0,665
	KP	10A	11,25	-1,13	12,38	0,966	22	0,345
	kontroll	10B	-37,79	-63,19	25,40	1,889	21	0,073
	KP	10E	-64,03	-50,69	-13,33	-0,802	21	0,432
	kontroll	11B	-30,43	-12,22	-18,21	-1,403	20	0,176
Temesvár	KP	11C	18,04	9,84	8,20	0,71	19	0,486
	kontroll	9 matinfo-term.	87,94	85,65	2,29	0,267	17	0,793
	KP	9 társtud	91,45	62,42	29,03	1,405	8	0,197
	kontroll	10 matinfo-term.	73,22	83,74	-10,51	-1,053	20	0,305
	KP	10 társtud	102,28	108,34	-6,05	-0,247	5	0,815

V. MOTIVÁCIÓS HÁTTÉRLAP: A TANULÓK ISKOLAI KÖTŐDÉSE ÉS ISKOLAI TELJESÍTMÉNYEN TÚLI KÉSZSÉGDIMENZIÓI

V.1. ISKOLAI KÖTŐDÉS

A tanulók iskolai kötődését egy öt állítást tartalmazó kérdésblokkal vizsgáltuk: három az iskolára vonatkozott (*Szeretek iskolába járni; Biztonságban érzem magam az iskolában; Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom*), kettő pedig egy-egy tanórára (*Szeretem a matematikaórákat; Szeretem a románórákat*). A válaszokat egy négyfokú skálán jelölhették meg a tanulók.²⁸

Az iskolai kötődést vizsgáló három kérdés válaszaiból látható (11. táblázat), hogy temesvári diákok valamivel pozitívabban viszonyulnak a saját iskolájukhoz, mint a gyergyói diákok. Az iskolai biztonságérzet és az iskolához való tartozás kérdésében mindkét iskola diákjai inkább pozitívan nyilatkoztak, a „szeretek iskolába járni” kérdésnél azonban mindkét iskola átlaga nagyon közel van a skála középértékét jelentő 2,5-ös értékhez. A két mérés között egyik iskolában sem érzékelhető jelentős változás, de egy enyhén csökkenő tendencia megfigyelhető az iskolai kötődésben.

A matematikaórák és a románórák megítélése szintén a skála középértékéhez közelít; a bemeneti mérésen a Salamon Ernőben valamivel rosszabb, mint a Bartók Bélában. A kimeneti mérésre a Bartókban 0,2 átlagpontot romlott a román tanórák megítélése és stagnált a matematikaórák megítélése, a Salamonban pedig épp ellenkezőleg, a matematikaórák megítélése romlott 0,27 átlagponttal, és stagnált a románórák megítélése.

11. táblázat: Az iskola és a tanórák megítélése iskolák szerinti bontásban (átlag)

	Bartók Béla Elméleti Líceum		Salamon Ernő Gimnázium	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
1. Szeretek iskolába járni.	2,38	2,51	2,59	2,71
2. Biztonságban érzem magam az iskolában.	1,83	1,85	1,85	1,99
3. Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.	1,86	1,83	1,98	2,05
4. Szeretem a matematika órákat.	2,40	2,39	2,57	2,84
5. Szeretem a románórákat.	2,41	2,63	2,47	2,46

Négyfokú skála, ahol: 1 – igen, nagyon; 2 – igen eléggé; 3 – nem nagyon; 4 – egyáltalán nem

A projektosztályok és kontrollosztályok összehasonlításában vizsgálva a kérdésblokkot, Temesváron látható, hogy az iskolai kötődés a KP-projektben részt vevő, mint a kontrollosztályokhoz tartozó diákok körében enyhén csökkent vagy stagnált a két mérés között eltelt időszakban, hasonlóképpen a matematika- és a románórákhoz való viszonyulás is romlott, egyetlen kivétellel: a projektosztályok esetében a matematikaórák

²⁸ A skála 1-es értéke az *igen, nagyon* válaszlehetőséget, a 4-es értéke az *egyáltalán nem* válaszlehetőséget jelölte.

megítélése enyhén jobb lett. Gyergyóban az iskolai kötődést mérő mindhárom kérdésben csökkenés jellemzi mind a projekt-, mind a kontrollosztályokat, akárcsak a matematikaórák megítélésében is. A románórák megítélése a projektosztályokban minimálisan romlott, a kontrollosztályokban minimálisan javult. Alapvetően tehát úgy tűnik, hogy a románórák megítélésén a KP-projekt egyik iskolában sem javított.

12. táblázat: Az iskola és a tanórák megítélése osztály típusa szerint – Bartók Béla
Elméleti Líceum (átlag)

	Projektosztályok		Kontroll osztályok	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
1. Szeretek iskolába járni.	2,32	2,48	2,43	2,52
2. Biztonságban érzem magam az iskolában.	1,87	1,96	1,79	1,77
3. Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.	1,93	1,89	1,80	1,77
4. Szeretem a matematika órákat.	2,35	2,31	2,43	2,44
5. Szeretem a románórákat.	2,34	2,54	2,47	2,69

Négyfokú skála, ahol: 1 – igen, nagyon; 2 – igen eléggé; 3 – nem nagyon; 4 – egyáltalán nem

13. táblázat: Az iskola és a tanórák megítélése osztály típusa szerint – Salamon Ernő
Gimnázium (átlag)

	Projektosztályok		Kontroll osztályok	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
1. Szeretek iskolába járni.	2,60	2,78	2,57	2,61
2. Biztonságban érzem magam az iskolában.	1,76	1,94	1,97	2,06
3. Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.	1,92	2,02	2,06	2,09
4. Szeretem a matematika órákat.	2,56	2,85	2,59	2,84
5. Szeretem a románórákat.	2,53	2,58	2,38	2,29

Négyfokú skála, ahol: 1 – igen, nagyon; 2 – igen eléggé; 3 – nem nagyon; 4 – egyáltalán nem

A románórák megítélését megvizsgáltuk részletesebben, a projekt és kontrollosztályok szintjén is. Ebből az derült ki, hogy a projekt eleji és projekt utáni megítélések átlagai helyenként szignifikánsan is eltérnek, de érdekes módon várakozásainkkal ellentétes módon: az egyik gyergyói kontrollosztályban (10B) például egyértelműen ($p=.000$) javult a románóra megítélése, míg több KP projektosztályban szignifikánsan csökkent (pl. 11C). Ugyanakkor találni olyan projektosztályt is, ahol növekedett a románóra ily módon mért presztízse, de ez nem szignifikáns.

14. táblázat: A románórák megítélése osztályok szerint (páros t-próba)

Osztály típusa	Osztály	Bemeneti és kimeneti átlag	t-érték	df.	szign.
KP	Gyergyó 9D	0,120	1,000	24	0,327
kontroll	Gyergyó 9E	0,087	0,492	22	0,628
KP	Gyergyó 10A	-0,167	-1,163	23	0,257
kontroll	Gyergyó 10B	0,545	4,294	21	0

KP	Gyergyó 10E	0,042	0,371	23	0,714
kontroll	Gyergyó 11B	-0,217	-1,417	22	0,171
KP	Gyergyó 11C	-0,286	-2,335	20	0,03
kontroll	Temesvár 3 hagyományos	-0,050	-0,326	19	0,748
KP	Temesvár 3 step by step	0,125	0,647	23	0,524
kontroll	Temesvár 6A	-0,353	-1,852	16	0,083
KP	Temesvár 6B	-0,208	-1,415	23	0,17
kontroll	Temesvár 9 matinfo-termtud	-0,056	-0,325	17	0,749
KP	Temesvár 9 társtud	-0,308	-1,477	12	0,165
kontroll	Temesvár 10 matinfo-termtud	-0,095	-0,525	20	0,605
KP	Temesvár 10 társtud	-0,500	-1,323	7	0,227

V.2. A ROMÁN NYELV MEGÍTÉLÉSE

Mivel értékelésünk fókusza a román nyelv ismerete, fontosnak tartottuk, hogy a kérdőívben a nyelvvel kapcsolatos attitűdöket is mérjük. Ennek alapja az, hogy a nyelv presztízse és megítélése óhatatlanul is kihat a nyelvi készségek alakulására. A nyelv elsajátításának nem csak grammatikai feltételei vannak, hanem szociálpszichológiai komponensei is, hiszen a nyelvhez olyan társadalmi előítéletek is kapcsolódhatnak, amelyek kihatnak a nyelvelsajátítás folyamatára. Jelen értékelésünk során nyert adatok is azt mutatják például, hogy szignifikáns összefüggés van a románnyelvi kompetencia mértéke és aközött, hogy a tanulók milyen mértékben értenek egyet azzal az állítással, hogy *„Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.”*

A román nyelv megítélést két attitűdváltozóval mértük, az előbb említett *„Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom”*, illetve azzal, hogy milyen mértékben ért egyet *„Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.”* Mivel e kérdéseket feltettük a KP projekt (oktatási beavatkozás) elején és végén is, a IV.3 fejezetben ismertetett értékelési modell szerint megvizsgáljuk e két attitűd változását a beavatkozás során. Itt előzetes hipotézisként azt fogalmazhatjuk meg, hogy a KP projekt mint olyan beavatkozás, amely a szóbeli kommunikáció erősítését célozza, kimutatható hatással bír az attitűdökre.

Először *„Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.”* itemet vizsgáljuk meg iskolák és az osztálytípusa szerint. E vonatkozásban azt láthatjuk, hogy míg Gyergyószentmiklóson nincs szignifikáns elmozdulás, Temesvárott sikerült e néhány hónap alatt elmozdulást elérni ($p < 0.10$): a diákok saját bevallása szerint egyre inkább keresik az alkalmat, hogy románul beszélhessenek. Igaz, ez az elmozdulás a projekt- és kontrollosztályban egyaránt kimutatható, ami felveti azt is, hogy lehetséges, ez a beállítódás a többnyelvi társadalmi közeggel függ össze.

15. táblázat: Román nyelvi kommunikáció megítélése (használt item: „Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek”; páros t-próba)

Iskola	Osztály típusa	Kimeneti és bemeneti átlag különbsége	t-érték	df.	szign.
Salamon Ernő Gimnázium (Gyergyószentmiklós)	projektosztály	-0,021	-0,22	94	0,827
	kontrollosztály	0,076	0,727	65	0,47
Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)	projektosztály	0,258	1,813	65	0,074
	kontrollosztály	0,227	1,875	74	0,065

Ha ugyanígy megvizsgáljuk a másik itemet is („Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.”) azt láthatjuk, hogy a két különböző időpontban végzett mérés során az átlagok különbségei a temesvári kontrollosztályon kívül negatív értéket mutatnak. Ez azt jelenti, hogy a székelyföldi diákok, és a bánsági projektosztályokban sikerült ezt a kényelmetlenségi érzetet csökkenteni. Ráadásul, a két projektosztály esetében ez a csökkentés szignifikánsnak mondható (mivel alacsony mintákkal dolgozunk a p küszöbértéket nem a szokványos 0.05-ös szintre, hanem akár 0.10-es vagy 0.15-ös szintre is beállíthatjuk).

16. táblázat: Román nyelvi kommunikáció megítélése (használt item: „Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom”; páros t-próba)

Iskola	Osztály típusa	Kimeneti és bemeneti átlag különbsége	t-érték	df.	szign.
Salamon Ernő Gimnázium (Gyergyószentmiklós)	projektosztály	-0,129	-1,617	92	0,109
	kontrollosztály	-0,134	-1,196	66	0,236
Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)	projektosztály	-0,246	-1,732	64	0,088
	kontrollosztály	0,04	0,491	74	0,625

V.3. KÉSZSÉGINDIKÁTOROK

Az iskolai teljesítményekre jótékony hatással lehet a diákok bizonyos készségeinek, képességeinek és vagy motivációinak megléte. Az iskola szolgáltatásának vagy sikerességének fontos indikátora az iskolai teljesítmények lehetőség szerinti objektív mérése, de tudatában kell lennünk, hogy az oktatásfejlesztési célú beavatkozások eredményessége sokdimenziós, azaz az iskolai teljesítményeken túlmutatóan is releváns lehet.

A családi háttérkérdőívek és az ún. motivációs háttérkérdőívek keretében, egy 14 itemből álló kérdésblokk segítségével háromféle készséget is igyekeztünk mérni: a diákok énképe, megküzdési készsége, illetve a tanulási motivációk. A készségekre vonatkozó 14 állítást kiegészítettük az előbbieken részletezett két kérdéssel, amelyek kifejezetten a román nyelv megítélésére vonatkoztak. Az egyes állításokra a diákoknak egy 4 elemből álló

skála segítségével kellett válaszolniuk (1 – egyáltalán nem jellemző rám; ... 4 – nagyon jellemző rám), a skálaértékeket az összevont készségindikátorok kialakítása előtt azonban azonos szerkezetűre alakítottuk, mivel a kérdőívben a skálák iránya változott az egyes itemek szintjén. A három új készségindikátor tehát olyan összevont változó, amelynek értékei 1-től 4-ig változhatnak, a kis érték a készség vagy motiváció hiányára, a nagyobb érték pedig meglétére utal.

A korábbiakban használt értékelési séma szerint ezúttal is páros t-próbát végeztünk a három új index-szel (17. táblázat). Eredményeink alapján azonban nem sikerült egyértelmű mintázatot kimutatni az oktatási beavatkozás fényében. Az énkép mértéke a gyergyói projektosztályokban például szignifikánsan csökkent, míg a temesvári kontrollosztályokban pont fordított eset áll fenn. A megküzdés szintjén jelentéktelen mértékű változások mutathatók ki, míg a motiváció vonatkozásában – Gyergyóban legalábbis – mindkét osztálytípusban szignifikáns csökkenés tapasztalható, ami egyrészt azt jelzi, ezen elmozdulásnak nincs köze a KP-projektrel történt beavatkozáshoz, másrészt elgondolkodtató, hogy néhány hónap alatt a tanulási motiváció kimutathatóan csökkent.

17. táblázat: Készségindikátorok az osztály típusa szerint (páros t-próba)

Készség	Iskola	Osztály típusa	Kimeneti és bemeneti átlag különbsége	t-érték	df.	szign.
énkép	Salamon Ernő Gimnázium (Gyergyószentmiklós)	projektosztály	-0,09	-1,967	93	0,052
		kontrollosztály	-0,03	-0,534	64	0,595
	Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)	projektosztály	-0,03	-0,422	56	0,675
		kontrollosztály	0,16	2,549	67	0,013
megküzdés	Salamon Ernő Gimnázium (Gyergyószentmiklós)	projektosztály	0,01	0,225	93	0,823
		kontrollosztály	-0,04	-0,563	66	0,575
	Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)	projektosztály	0,04	0,484	62	0,630
		kontrollosztály	-0,04	-0,511	72	0,611
motiváció	Salamon Ernő Gimnázium (Gyergyószentmiklós)	projektosztály	-0,22	-3,874	92	0,000
		kontrollosztály	-0,23	-4,218	63	0,000
	Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)	projektosztály	0,00	0,000	62	1,000
		kontrollosztály	0,03	0,397	73	0,693

VI. A KP-PROGRAMMAL KAPCSOLATBAN MEGFOGALMAZOTT TANULÓI VÉLEMÉNYEK

A kimeneti mérés háttérképében a Kreatív Partnerség programban részt vevő, tehát a projektosztályokhoz tartozó tanulókat arra kértük, hogy értékeljék a programot. Erre vonatkozóan két kérdés szerepelt a kérdőívben: egy zárt kérdésben négyfokú skálán fejezhették ki a programmal kapcsolatos elégedettségüket vagy elégedetlenségüket, egy nyílt kérdésben pedig saját szavaikkal is megfogalmazhatták, hogy miben voltak másak a KP-módszerrel tartott tanórák.

A zárt kérdésre kapott válaszok azt mutatják, hogy a program megítélésében mind a két iskola között, mind iskolákon belül az osztályok között statisztikai szempontból is jelentős különbségek vannak. A temesvári Bartók Béla Líceum diákjainak válaszaiból számolt átlag 1,51 – ez a skálán nagyjából félúton helyezkedik el a *nagyon tetszett* és a *valamennyire tetszett* válaszlehetőségeket jelölő értékek között – míg a gyergyószentmiklósi Salamon Ernő Gimnázium diákjainak válaszaiból számolt átlag 2,1, ami a *valamennyire tetszett* válaszlehetőséghez áll közelebb. Bár mindkét iskolában összességében véve pozitív volt a program megítélése, a különbség jól érzékelhető (és szign. = 0,001 szinten szignifikáns is).

Iskolaszinten, az osztályok között is jól érzékelhető különbségek vannak a tanulók véleményében. A Bartókban az évfolyam növekedésével csökken a projekt pozitív megítélése (lásd a 18. táblázatot): a harmadikosok véleménye a leginkább pozitív, a 3SBS osztályban járók 75 százalékanak nagyon tetszett, további 20,8 százalékanak valamennyire tetszett a KP-módszer (az osztály átlaga 1,29), a tizedikesek véleménye pedig a legkevésbé pozitív (a 10TT osztály 2-es átlaga a *valamennyire tetszett* válaszlehetőséggel egyezik). Azt is érdemes megfigyelni ugyanakkor, hogy a Bartók négy projektosztályában egyetlen tanuló sem jelölte meg az *egyáltalán nem tetszett* válaszlehetőséget.

18. táblázat: A Kreatív Partnerség program megítélése a Bartók Béla Elméleti Líceumban, osztályok szerinti bontásban (százalékban és átlag)*

	3SBS	6B	9TT	10TT	ISKOLA ÖSSZESEN
1 – nagyon tetszett	75,0	53,8	50,0	27,3	55,8
2 – valamennyire tetszett	20,8	42,3	50,0	45,5	37,7
3 – kevésbé tetszett	4,2	3,8	0,0	27,3	6,5
4 – egyáltalán nem tetszett	0	0	0	0	0
ÖSSZESEN	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ÁTLAG	1,29	1,50	1,50	2,00	1,51

* Az osztályok közötti különbségek szignifikánsak szign. = 0,1 szinten

A Salamonban az egyedüli osztály, ahol a diákok több mint fele (53,8 százaléka) a *nagyon tetszett* válaszlehetőséget jelölte meg, a 9D osztály – ebben az osztályban a legjobb a

program megítélése (átlag: 1,58). A skála másik oldalán a 10A osztály található, amelynek 2,81-es átlaga azt jelöli, hogy ennek az osztálynak a tanulói inkább negatívan ítélték meg a programot (a négyfokú skála középértéke 2,5). Ebben az osztályban egyébként egyetlen tanuló sem jelölte meg a *nagyon tetszett* válaszlehetőséget. A másik két projektosztály átlaga 1,83 (10E) és 2,12 (11C), utóbbi közel azonos az iskola átlagával. Ezekben az osztályokban a diákok több mint kétharmada a *valamennyire tetszett* válaszlehetőséggel értékelte a programot, és nem volt olyan diák, akinek egyáltalán nem tetszett volna a program.

19. táblázat: A Kreatív Partnerség program megítélése a Salamon Ernő Gimnáziumban, osztályok szerinti bontásban (százalékban és átlag)*

	9D	10A	10E	11C	ISKOLA ÖSSZESEN
1 – nagyon tetszett	53,8	0	25,0	8,0	21,6
2 – valamennyire tetszett	38,5	33,3	66,7	72,0	52,0
3 – kevésbé tetszett	3,8	51,9	8,3	20,0	21,6
4 – egyáltalán nem tetszett	3,8	14,8	0	0	4,9
ÖSSZESEN	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ÁTLAG	1,58	2,81	1,83	2,12	2,10

* Az osztályok közötti különbségek szignifikánsak szign. = 0,001 szinten

A nyitott kérdés segítségével lehetőségünk nyílik a tanulói vélemények mélyrehatóbb vizsgálatára. Mivel az ezekben megfogalmazott válaszok jelentős része nem csak egyetlen szempontot emelt ki az iskolákban zajló KP-programmal kapcsolatban, hanem összetettebb volt, az elemzés során a válaszokat a bennük megfogalmazott állítások, jelzők vagy kulcsszavak alapján szétbontottuk és csoportosítottuk, létrehozva ún. válaszkategóriákat. Utóbbiakat egyrészt rangsoroltuk aszerint, hogy egy-egy vélemény keretében mire került a fő hangsúly, majd megvizsgáltuk előfordulási gyakoriságukat. Az alábbiakban ezeket a kódolt állításokat, kategóriákat ismertetjük számszerűsítve, a két legfontosabb opció szerint.²⁹

A temesvári diákok első opciója szerint a KP-program legfőbb jellemzője, vagyis ami leginkább megkülönböztette a projekt keretében szervezett órákat a hagyományos román nyelv és kommunikáció órától, az a *játék*, a *játékos tanítási módszer* (ebbe a kategóriába sorolható az válaszok 12,5%-a).³⁰ A második helyen (9,7%) a *művészet/alkotás* kulcsszóval kifejezhető jellemzők találhatók: ide azok a válaszok tartoznak, amelyek a KP-program kapcsán az órákon zajló művészeti, alkotó tevékenységeket emelték ki.³¹ Ezzel szorosan összefonódik a harmadik leggyakoribb

²⁹ Amennyiben egy tanulói véleményben a programmal kapcsolatban több kulcsszó, jelző vagy állítás is megfogalmazódott, ezek közül az első kettőt vettük alapul, a sorrendet pedig az határozta meg, hogy mi hangzott el elsőként, vagy esetleg maguk a tanulók mit jelöltek meg a legfontosabbnaként.

³⁰ Példa: „Az óra abban volt más, mint a többi, hogy játszva tanultunk új dolgokat. Játékosabb óra, figyelemfelkeltő, és élvezet volt részt venni ezen az órán.” (9. osztályos tanuló, Temesvár)

³¹ Ez a leg hangsúlyosabban a 3. osztályos tanulók körében jelentkezett.

kategória, a *kreativitás*, az órákon zajló kreatív foglalkozásokra utalva, illetve általában a kreativitásra, mint az órák egyik jellemzőjére.³² Utóbbival azonos gyakorisággal jelentek meg azok a vélemények, amelyek csak általánosan megfogalmazták, hogy ezek a tanórák egyszerűen „jobbak voltak”, mint a normál románórák. A 20. táblázatban láthatjuk, hogy az első opcióban azonosított hét leggyakoribb kategória összesíti a válaszok több mint felét, míg a második opció négy leggyakoribb kategóriája a válaszok 45 százalékát.

A második opcióként megfogalmazott jellemzők közül a két leggyakoribb kategória az első opcióban is hangsúlyosan jelentkező *kreativitás* és *művészet/alkotás*, viszont a harmadik leggyakoribb kategória itt a *kommunikáció*, illetve a *számonkérés hiánya* (mindkettő a válaszok 7,5%-át összesíti). A kommunikációval kapcsolatban azt emelték ki a tanulók – általában pozitív vagy semleges konnotációval –, hogy ezeken az órákon több lehetőség nyílt a kommunikációra, a számonkérés hiánya címke pedig azokat a válaszokat takarja, amelyek – szintén többnyire pozitív kontextusban – azt hangsúlyozták, hogy ezeken a KP-órákon nem volt számonkérés, feleltetés, házi feladat.³³

20. táblázat: A Kreatív Partnerség programról megfogalmazott vélemények a Bartók Béla Elméleti Líceumban – 1. és 2. opció (százalékban)

1. opció		2. opció	
Megnevezés	%	Megnevezés	%
játék(os tanulás)	12,5	kreatív	20,0
művészet/alkotás	9,7	művészet/alkotás	10,0
kreatív	8,3	kommunikáció	7,5
jobb volt	8,3	számonkérés hiánya	7,5
csapatmunka	4,2		
stresszmentes/nyugodt	4,2		
lazább/szabadabb	4,2		
egyéb válasz	48,6	egyéb válasz	55,0
ÖSSZESEN	100,0	ÖSSZESEN	100,0
ÖSSZES VÁLASZ	72	ÖSSZES VÁLASZ	40

A *játékos tanulás* a gyergyószentmiklósi diákok válaszaiban is nagy hangsúllyal jelenik meg (az első opcióban a második leggyakoribb kategória 12,7%-kal, a második opcióban holtversenyben a leggyakoribb kategória 12,8%-kal)³⁴, de számukra a KP-órák legfőbb megkülönböztető jegye az volt, hogy *lazábbak*, *szabadabbak* voltak, mint a hagyományos románórák, és maguk a diákok is felszabadultabban fejezhették ki magukat.³⁵ Az első

³² Példa: „Szerintem azért volt más, mert sokkal kreatívabb volt minden, mindig valami újdonság volt, sokat rajzoltunk önállóan vagy csapatban.” (6. osztályos tanuló, Temesvár)

³³ Példa: „Nagyon más volt. Ezen az órán nem tanultunk, nem volt házi feladat és sokat játszottunk.” (6. osztályos tanuló, Temesvár)

³⁴ „Játékosan tanultunk románul. Jók voltak a beszélgetős órák, mindenki próbált megszólalni románul.” (10. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós)

³⁵ Példa: „Sokkal szabadabb volt, élveztem az órákat, másképp álltak hozzánk (pozitív értelemben).” (9. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós) VAGY „Sokkal szabadabbnak éreztem és kellemes volt időt tölteni ott. Tanultam, de játékosan és így jobban megmaradt az információ. Szerettem.” (9. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós) VAGY

opció harmadik leggyakoribb kategóriája (9,8%) azokat a válaszokat összesíti, amelyek szerint a legfőbb különbség abban volt, hogy ezek az órák *nyugodt, stresszmentes* körülmények között zajlottak.³⁶ Kiemelik még az interaktivitást, a kreativitást, illetve itt is megjelennek semlegesebb, kevésbé konkrét válaszok, amelyek csak azt hangsúlyozták, hogy ezek az órák másak voltak. A válaszok 5,9 százalékát egy „*több román beszéd*” címkéjű kategóriába soroltuk: ide azok a vélemények tartoznak, amelyekben a diákok azt hangsúlyozták ki, hogy a KP-órákon egyrészt több lehetőségük volt román nyelven kommunikálni, illetve többször is kényszerültek rá, hogy románul szólaljanak meg.³⁷

21. táblázat: A Kreatív Partnerség programról megfogalmazott vélemények a Salamon Ernő Gimnáziumban – 1. és 2. opció (százalékban)

1. opció		2. opció	
Megnevezés	%	Megnevezés	%
lazább/szabadabb	17,6	kreatív	12,8
játék(os tanulás)	12,7	játék(os tanulás)	12,8
stresszmentes/nyugodt	9,8	kevésbé hatékony	10,3
interaktív	7,8	lazább/szabadabb	7,7
kreatív	7,8	kommunikáció	6,4
más volt	6,9	stresszmentes/nyugodt	6,4
több román beszéd	5,9	csapatmunka	5,1
kommunikáció	3,9		
egyéb válasz	27,6	egyéb válasz	38,5
ÖSSZESEN	100,0	ÖSSZESEN	100,0
ÖSSZES VÁLASZ	102	ÖSSZES VÁLASZ	78

Akárcsak a temesvári diákok válaszaiban, a gyergyói diákok válaszaiban is túlsúlyban vannak a programról pozitív vagy legalább semleges töltettel megfogalmazott vélemények. Azt viszont mindenképpen szükséges kiemelni, hogy a gyergyói válaszoknál a 2. opció harmadik leggyakoribb kategóriájaként megjelenik egy kritikusabb hangvételű is (ezt a „*kevésbé hatékony*” címkével láttuk el), amely azoknak a diákoknak a véleményét összesíti, akik a romántanulás vagy a tananyag szempontjából nem látták túl hatékonynak, sikeresnek az iskolájukban zajló KP-programot.³⁸ Ezek a válaszok

„Sokkal lazább volt és azt éreztem, hogy szabadon beszélhetek, anélkül hogy feszengve érezném magam, hogy elrontom.” (9. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós)

³⁶ Példa: „Nagyon jó volt az, hogy nyugodtan mehettünk erre a tanóraira és játékosan tanultunk.” (11. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós) VAGY „Nem volt stresszes és egy kicsit fel tudtunk lélegezni a nyomás alól. Tetszett, hogy nem egy tanárral kellett dolgoznunk.” (11. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós)

³⁷ „Többször volt lehetőségem megszólalni és használni a román nyelvet. Többet és jobban tudtam megérteni a művek cselekményét.” (10. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós)

³⁸ „A rendes tanórákon tanulni szoktunk, ehhez képest ezen játszottunk. Szórakoztató volt, de nem úgy érzem, hogy sokat segített volna a román nyelv elsajátításában. Kissé kizökkentett a mindennapi iskolai menetrendből, rutinból.” (10. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós) VAGY „Kimozdított a mindennapokból, de igazából nem érzem, hogy olyan nagyot segített volna a románban.” (10. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós) VAGY „A program nem volt kötött, ahogy a tananyag sem, viszont nem érzem azt, hogy bármit fejlődtem volna. Volt lehetőségem többet beszélni románul, de a sima tanóra hasznosabb lett volna szerintem.” (11. osztályos tanuló,

elsősorban azokból az osztályokból érkeztek, amelyekben az előző, zárt kérdés során alacsonyabb „tetszési indexet” regisztráltunk a programmal kapcsolatban.

Gyergyószentmiklós) VAGY „*Interaktívabb volt. Másféleképpen közelítettük meg a tanulást, viszont haladás szempontjából kevésbé volt hatékony.*” (11. osztályos tanuló, Gyergyószentmiklós)

Az értékelés kerete

Értékelésünk során bementi és kimeneti méréseket végeztünk a vizsgált célcsoportban (projektszályok) és kontrolloszályokban is, annak érdekében, hogy az oktatási beavatkozás hatásáról képet kapjunk. Az értékelés különféle összehasonlításokra épül: iskolák, osztályok közötti, projekt-, illetve kontrolloszályok között. A mérés során háttérkérdőívet is kitöltöttünk a diákokkal, ezáltal pedig lehetővé vált a családi háttérrel, illetve különféle tanulói attitűdökről is információkat kapni.

Családi háttér

A családi háttérkérdőívben van néhány kérdés, amely vonatkozásában jelentős különbség van a projektben részt vevő két iskola tanulói között:

- A családban beszélt nyelv: a temesvári diákok 56 százalékának családjában használják a román nyelvet is, a gyergyói iskola diákjainál ez az arány mindössze 3,4 százalék.
- A szülők munkaerőpiaci aktivitása: a munkaerőpiacon aktív apák aránya mindkét iskolai tanulói esetében meghaladja a 95 százalékot, az anyák esetében viszont közel 15 százalékpont a különbség a temesvári diákok javára (a temesvári anyák 91,6%-a, a gyergyói anyák 78,7%-a aktív a munkaerőpiacon).
- A szülők iskolai végzettsége: a temesvári iskolában az apák több mint kétharmada (68,9%) és az anyák közel háromnegyede (73,3%) felsőfokú végzettséggel rendelkezik, a gyergyói iskolában ezek az arányok 25,6% (apák), illetve 43,3% (anyák), tehát szignifikánsan mértékben alacsonyabb.
- Az életkörülményeit és a családok tulajdonában levő materiális javakat tekintve a két iskolai diákjai között többnyire nincs jelentős különbség, viszont a kulturális tőke szempontjából meghatározónak számító könyvek számában igen: a temesvári diákok családjai, illetve különösen maguk a tanulók nagyobb arányban birtokolnak könyveket, mint a gyergyói iskolák diákjai, illetve azok családjai. Ennek hatása az olvasási szokásokban is megmutatkozik: a temesvári diákok 46 százaléka olvas könyvet legalább hetente, a gyergyói diákoknak csak a 31,6 százaléka.

A családi háttérben megmutatkozó különbségek az ún. nyelvi-kulturális-gazdasági családháttér-indexnek nevezhető (NYKG_CSHI) összesített mutató esetében is tetten érhető: a két iskola ezen a téren jelentősen eltér egymástól (a temesvári iskola NYKG_CSHI-je 0,57, a gyergyói iskoláé -0,42). Az iskolákon belül ugyanakkor van egy másik jelentős különbség is: míg Gyergyóban az egyes évfolyamokon belül az osztályok között nincs számottevő eltérés a NYKG_CSHI szerint, Temesváron tetten érhető egyfajta belső szegregáció.

A kompetenciamérések eredményei

A kompetenciamérések eredményeit két módszerrel vizsgáltuk, az ún. kompetenciaátlagokkal, amely a tanulók által adott válaszokból számolt összesített mutató, illetve a tesztfeladatokra adott helyes válaszok aránya szerint. A két módszer alapján a következőket fogalmazhatjuk meg:

- A temesvári Bartók Béla Líceumban az alacsonyabb évfolyamokon a projektosztályok átlaga romlott, a kontrollosztályok átlaga javult a két mérés között – ez az előzetes várakozásainkkal ellentétes, hiszen a KP-program beavatkozásának köszönhetően ennek a fordítottja lett volna várható. A 9–10. évfolyamokon ennek részben a fordítottja érhető tetten: a projektosztályok átlagai nőttek, a kontrollosztályok átlagai csökkentek. A gyergyói iskolában a projektosztályok átlaga csak kis mértékben változott a két mérés között (a 9D-ben és a 10E-ben enyhén csökkent, a 10A-ban enyhén nőtt, a 11C-ben stagnált), és a kontrollosztályok esetében is csak a 10B-ben mutatható ki jelentősebb változás (18 pontos növekedés), a másik két osztályban kismértékű csökkenés van.
- A feladatokra adott helyes válaszok arányai szerinti vizsgálva az a tesztek eredményeit, általánosságban mindkét iskolában érvényes, hogy a bemeneti mérés és a kimeneti mérés között nőtt a helyes válaszok aránya (kivéve az R3-as feladatnál a Bartók Béla esetében). A projektben való részvétel szerint azt is megfigyelhettük, hogy a gyergyói iskolában a bemeneti mérésen mindegyik feladatnál a projektosztályok teljesítettek jobban, a kontrollosztályokhoz viszonyított különbség azonban a kimeneti mérésen többnyire csökkent (különösen az R1 és R2 feladatok esetében). A Bartók Bélában a bemeneti mérésen a kontrollosztályok eredményei a négy feladatból háromban jobbak voltak, a kimeneti mérésen két feladatnál enyhén nőtt a különbség, egy feladatnál (R4) viszont jelentős javulás érhető tetten a projektosztályok eredményeiben.
- A két iskola eredményeit egymással összehasonlítva, mindkét vizsgálati módszer szerint szembetűnő a különbség: az azonos tesztet kitöltő évfolyamokon a temesvári osztályok kompetenciaátlagai egyértelműen magasabbak, mint a gyergyói osztályok átlagai, és még a leggyengébben teljesítő temesvári osztály (10TT) is jobban teljesített a teszten, mint a legjobban teljesítő gyergyói osztály (11C), a legjobb eredményt elérő temesvári osztály és a leggyengébb eredményt elérő gyergyói osztály átlagai közötti különbség pedig meghaladja a két szórásegységnyit is (200 átlagpontot). A feladatokra adott helyes válaszokból számolt eredmények is azt mutatják, hogy a temesvári diákok jobban teljesítettek, két feladatnál (R3 és R4) a különbség 25–30 százalékpontot is eléri a gyergyói eredményekhez viszonyítva.

Pedagógiai hozzáadott érték (PHE)

A nyers kompetenciaértékek közötti különbségek ugyan valós különbségekről árulkodnak, de érdemes feltenni azt a kérdést is, mi áll az eredmények háttérében. A mért kompetenciaeredményeket nem lehet elvonatkoztatni attól a társadalmi közegtől, ahonnan a tanulók érkeznek. Ennek feltérképezésére hoztuk létre a korábbiakban ismertetett nyelvi-kulturális-gazdasági családháttér-indexet (NYGK_CSHI). A családi háttér általában is befolyásolhatja az iskolai teljesítményeket, jelen értékelésben pedig ezen túlmenően a nyelvi háttér is kihat az eredményekre: nem mindegy ugyanis, hogy a tanuló otthonában is használja-e a román nyelvet avagy sem. A temesvári diákok mintegy fele például otthon is használja a román nyelvet, míg a gyergyói diákok esetében ez ritkaságszámba megy.

A családháttér-index segítségével kiszámolhatunk egy ún. pedagógiai hozzáadott értéket (PHE), amely azt fejezi ki, milyen mértékben tér el a diákok teljesítménye a családháttér-index szerinti becsléshez képest. A PHE tehát azt mutatja meg, hogyan alakulnak a nyelvi kompetenciák, ha kontroll alatt tartjuk a családi háttérre visszavezethető tényezőket. E szemszögből vizsgálva a következő főbb eredményeket kaptuk:

- A bemeneti és kimeneti PHE-k között jelentős különbségek vannak a gyergyói és temesvári iskolák között: előbbieken magasabb, utóbbiakban rendszerint alacsonyabbak: ezt értelmezhetjük úgy is, hogy a temesvári iskolákban könnyebben ki tudják használni az otthonról hozott (nyelvi) képességeket.
- A bemeneti és kimeneti PHE-k közötti különbségek árulkodnak azonban az „igazi” hozzáadott értékről: e vonatkozásban a két településen működő iskola hozzáadott értéke közel azonos terjedelemmel bír.
- A gyergyói projektosztályok közül a 10A és 11E osztályokban sikerült pozitív elmozdulást elérni a hozzáadott érték szintjén, míg a kontrollosztályokban ez csak a 10B esetében mutatható ki.
- A temesvári projektosztályok a saját kontrollosztályukhoz képest meggyőző eredményt hoztak: a 9. évfolyamon a projektosztály egyértelműen sikeresebb, mint a kontroll, míg a 10. évfolyamon – noha a PHE különbség negatív – de a kontrollosztályhoz képest ez kisebb mértékű. Ezt úgy értelmeztük, hogy a KP mint beavatkozás a kontrollosztályhoz képes sikeresebben hozzájárult ahhoz, hogy ne csökkenjen a diákok teljesítménye.

Iskolai kötődés

Az iskolai kötődés tekintetében a két iskola között nincs jelentős különbség – valamivel magasabb kötődés jellemzi a temesvári diákokat –, a két mérés között pedig enyhén csökkenő tendencia érhető tetten. A projekt- és kontrollosztályok között sincs jelentős különbség egyik iskolában sem – tehát az iskolai kötődés enyhe csökkenése mindkettő szintjén kimutatható. A románórák megítélése is mindkét iskola projektosztályai

esetében enyhén romlott, tehát úgy tűnik, hogy ezen a téren a KP-program előzetesen várt hatása kevésbé érzékelhető.

Román nyelv használatának megítélése, illetve a tanulási motiváció, énkép és megküzdés

A mérés során használt háttérkérdőív lehetővé tette azt is, hogy képeket kapjunk arról, van-e elmozdulás a tanulók román nyelv használatával kapcsolatosan, illetve a különböző, iskolához kapcsolódó attitűdök szintjén.

- Arra építve, hogy a román nyelv használatát szociálpszichológiai tényezők is befolyásolják, két attitűdskálával igyekeztünk ezt mérni. Az első alapján azt találtuk, hogy míg a gyergyói diákok esetében nincs elmozdulás a nyelvhasználat alkalmainak keresése során, a temesváriak esetében pozitív elmozdulás mutatható ki (a projekt és kontrollosztályok szintjén is).
- A másik item esetében (amely azt vizsgálta, kényelmetlenül érzi-e magát a tanuló, amikor román nyelven kell kommunikálni) egyértelműen kimutatható, hogy a projektosztályok esetében szignifikáns elmozdulás történt mindkét iskolában.

A tanulói attitűdök szintén befolyásolhatják az iskolai teljesítményeket, ezért megvizsgáltuk azt is, a projekt ideje alatt kimutatható-e elmozdulás a tanulási motiváció, énkép és megküzdés szintjén:

- Az énkép mértéke a gyergyói projektosztályokban szignifikánsan csökkent, míg a temesvári kontrollosztályokban pont fordított eset áll fenn.
- A megküzdés szintjén jelentéktelen mértékű változások mutathatók ki.
- A motiváció vonatkozásában – Gyergyóban legalábbis – mindkét osztálytípusban szignifikáns csökkenés tapasztalható: ez jelzi, ezen elmozdulásnak vélhetően nincs köze a KP projekttel történt beavatkozáshoz, ugyanakkor az egész oktatási folyamat szintjén is elgondolkodtató, hogy néhány hónap alatt a tanulási motiváció kimutathatóan csökkent.

A KP-program tanulói megítélése

A Kreatív Partnerség órákról a programban részt vevő diákok által megfogalmazott vélemények összességében pozitívak mindkét iskolában, a két iskola közötti különbség ugyanakkor szignifikáns: a Bartókban mért átlag 1,51, a Salamonban mért átlag 2,1 egy olyan skálán, amelynek a középpértéke 2,5 és a pozitív megítélést az 1–2,5 közötti tartomány jelenti. Az osztályok szintjén megfigyelhettük, hogy a temesvári iskolában a programhoz leginkább kritikusan viszonyuló 10TT osztály átlaga is a pozitív véleménytartományba esik, ezzel szemben a gyergyói iskolában van egy osztály (10A), amely enyhén negatívan értékelte a programot (2,81-es átlag).

A programmal kapcsolatban nyílt kérdés formájában megfogalmazott tanulói vélemények elsősorban a játékos tanulást, a művészeti/alkotó tevékenységeket, a

kreativitást, az interaktivitást emelik ki a KP-órákkal kapcsolatban, mint olyan jellemzőket, amelyek leginkább megkülönböztették ezeket az órákat a hagyományos, normál románóráktól. A gyergyói iskolában hangsúlyosan jelen vannak azok a vélemények is, amelyek a lazább, szabadabb óraszerkezetet és a stresszmentesebb, nyugodtabb körülményeket emelik ki – nem teljesen függetlenül attól, hogy a székelyföldi, döntően magyar környezetben élő diákok számára a KP-órák segítettek a román nyelven történő kommunikáció során jelen levő gátak feloldásában. Ugyanakkor, a program hatékonyságával kapcsolatban is elsősorban a gyergyói iskolában tanuló diákok részéről érkeztek kritikusabb hangvételű vélemények. Összességében véve azonban mindkét iskolai diákjainak körében túlsúlyban vannak a programról pozitív vagy legalább semleges hangvételben megfogalmazott vélemények.

VIII. MELLÉKLETEK

1. SZ. MELLÉKLET: A MÉRÉSEKEN RÉSZT VEVŐ TANULÓK SZÁMA

Iskola	Osztály típusa	Osztály	Tanulók száma			
			Bementi mérés	Kimeneti mérés	Mindkét mérés	Családi háttér-kérdőív
Bartók Béla Elméleti Líceum (Temesvár)	projekt	3SBS	25	25	25	25
		6B	25	26	24	25
		9TT	14	17	14	14
		10TT	10	12	9	10
	<i>projektosztályok összesen</i>		74	80	72	74
	kontroll	3H	24	24	22	24
		6A	18	25	18	18
		9MI/BK	20	24	18	20
		10MI/BK	25	24	22	25
	<i>kontrollosztályok összesen</i>		87	97	80	87
	ISKOLA ÖSSZESEN		161	177	152	161
Salamon Ernő Gimnázium (Gyergyószentmiklós)	projekt	9D	25	26	25	26
		10A	24	27	24	27
		10E	25	24	24	25
		11C	23	25	22	26
	<i>projektosztályok összesen</i>		97	102	95	104
	kontroll	9E	26	25	23	26
		10B	22	25	22	25
		11B	24	25	23	25
	<i>kontrollosztályok összesen</i>		72	75	68	76
	ISKOLA ÖSSZESEN		169	177	163	180

KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+								
OSZTÁLY								
TESZT KÓDJA								
KITÖLTÉS DÁTUMA	2025.							

Kompetenciateszt

(3. osztály)

– bemeneti/kimeneti mérés –

Kedves Tanuló,

a 2024/2025-ös tanév második felében az iskolában *KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+* néven zajlik egy oktatási program. Ennek részeként néhány osztályban kompetenciamérésre kerül sor a program elején (bemeneti mérés) és végén (kimeneti mérés). Ez a teszt a kompetenciamérés keretében készült, és román nyelvű szövegértés feladatokat tartalmaz.

Kérünk, figyelmesen olvasd el a feladatokat, és a felhívó szövegekben szereplő utasításoknak, útmutatóknak megfelelően válaszold meg a kérdéseket. A teszt megoldására 30 perc áll a rendelkezésedre.

SOK SIKERT KÍVÁNUNK!

R1. Citește atent textul de mai jos și răspunde la întrebări!

În tabără

Copiii sunt în vacanța de vară. Ei sunt într-o tabără cu doamna profesoară. S-au îmbrăcat în trening. Zilnic fac excursii la munte.

Pe spate au rucsac cu mâncare și apă.

Doamna profesoară le povestește despre plantele și animalele din pădure.

Seara copiii cântă la focul de tabără.

Se joacă și se distrează foarte bine.



Răspunde la întrebările de mai jos, pe baza informațiilor din text.

1. Unde sunt copiii?

2. Ce au copiii pe spate?

3. Când cântă copiii?

4. Alege răspunsul corect!

Doamna profesoară le povestește despre:

- A. animalele domestice și florile din curte
- B. plantele și animalele din pădure
- C. peștii și plantele din pârâu

5. Alcătuiește o propoziție folosind toate cuvintele de mai jos:

au, și apă, pe spate, cu mâncare, rucsac

KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+								
OSZTÁLY								
TESZT KÓDJA								
KITÖLTÉS DÁTUMA	2025.							

Kompetenciateszt

(6. osztály)

– bemeneti/kimeneti mérés –

Kedves Tanuló,

a 2024/2025-ös tanév második felében az iskolában *KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+* néven zajlik egy oktatási program. Ennek részeként néhány osztályban kompetenciamérésre kerül sor a program elején (bemeneti mérés) és végén (kimeneti mérés). Ez a teszt a kompetenciamérés keretében készült, és román nyelvű szövegértés feladatokat tartalmaz.

Kérünk, figyelmesen olvasd el a feladatokat, és a felhívó szövegekben szereplő utasításoknak, útmutatóknak megfelelően válaszold meg a kérdéseket. A teszt megoldására 30 perc áll a rendelkezésedre.

SOK SIKERT KÍVÁNUNK!

R1. Citește atent textul de mai jos și răspunde la întrebări!

În tabără

Copiii sunt în vacanța de vară. Ei sunt într-o tabără cu doamna profesoară. S-au îmbrăcat în trening. Zilnic fac excursii la munte.

Pe spate au rucsac cu mâncare și apă.

Doamna profesoară le povestește despre plantele și animalele din pădure.

Seara copiii cântă la focul de tabără.

Se joacă și se distrează foarte bine.



Răspunde la întrebările de mai jos, pe baza informațiilor din text.

1. Unde sunt copiii?

2. Ce au copiii pe spate?

3. Când cântă copiii?

4. Alege răspunsul corect!

Doamna profesoară le povestește despre:

- A. animalele domestice și florile din curte
- B. plantele și animalele din pădure
- C. peștii și plantele din pârâu

5. Alcătuiește o propoziție folosind toate cuvintele de mai jos:

au, și apă, pe spate, cu mâncare, rucsac

R2.

Pe imaginea alăturată este o reclamă a unei firme de taxi. Uită-te atent la imagine și răspunde la întrebările de mai jos!

TAXI SORYCOM
PREȚ PE KM **3,89 LEI** TARIF UNIC ZI / NOAPTE
ABONAMENTE DE 10 CURSE A 11 A GRATUITĂ



DISPECERAT NON STOP
TAXI **0233-748033** **TAXI**
0743-401195
0722-773976
0767-559000

Întrebări:

1. Cum se numește firma de taxi?

2. Câte numere de telefon are firma?

3. Când poate fi contactată prin telefon firma de taxi?

4. Care este prețul unui drum de 10 kilometri?

5. Zoltán are un abonament de 10 curse. De câte ori poate călători cu taxiul folosind acest abonament?

R3.**Completează textul de mai jos, selectând varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre locurile libere numerotate (marcate cu puncte).**

Azi este 2 ianuarie și mai sunt doar trei zile până **1.** vacanței. Din păcate, eu trebuie să mă întorc acasă **2.** terminarea concediului meu. În 24 decembrie, m-am dus la schi. Am așteptat atât de mult această vacanță, încât o lună întreagă m-am gândit numai la ea. **3.** mi-am cumpărat mănuși și clăpări noi, mi-am luat biletul. Am ajuns în stațiunea mea favorită și, **4.** iarna trecută, totul a fost perfect.

Variante de răspuns:

- | | | | | |
|-----------|----------------------|------------------------|-----------------------|----------------------|
| 1. | a. la sfârșit | b. la sfârșitul | c. în sfârșit | d. sfârșitul |
| 2. | a. înaintea | b. înainte | c. înainte de | d. înainte să |
| 3. | a. după ce | b. după aceea | c. după cum | d. după |
| 4. | a. la fel de | b. la fel | c. tot așa cum | d. la fel ca |

KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+								
OSZTÁLY								
TESZT KÓDJA								
KITÖLTÉS DÁTUMA	2025.							

Kompetenciateszt

(9-11. osztály)

– bemeneti/kimeneti mérés –

Kedves Tanuló,

a 2024/2025-ös tanév második felében az iskolában *KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+* néven zajlik egy oktatási program. Ennek részeként néhány osztályban kompetenciamérésre kerül sor a program elején (bemeneti mérés) és végén (kimeneti mérés). Ez a teszt a kompetenciamérés keretében készült, és román nyelvű szövegértés feladatokat tartalmaz.

Kérünk, figyelmesen olvasd el a feladatokat, és a felhívó szövegekben szereplő utasításoknak, útmutatóknak megfelelően válaszold meg a kérdéseket. A teszt megoldására 30 perc áll a rendelkezésedre.

SOK SIKERT KÍVÁNUNK!

R1. Citește atent textul de mai jos și răspunde la întrebări!

În tabără

Copiii sunt în vacanța de vară. Ei sunt într-o tabără cu doamna profesoară. S-au îmbrăcat în trening. Zilnic fac excursii la munte.

Pe spate au rucsac cu mâncare și apă.

Doamna profesoară le povestește despre plantele și animalele din pădure.

Seara copiii cântă la focul de tabără.

Se joacă și se distrează foarte bine.



Răspunde la întrebările de mai jos, pe baza informațiilor din text.

1. Unde sunt copiii?

2. Ce au copiii pe spate?

3. Când cântă copiii?

4. Alege răspunsul corect!

Doamna profesoară le povestește despre:

- A. animalele domestice și florile din curte
- B. plantele și animalele din pădure
- C. peștii și plantele din pârâu

5. Alcătuiește o propoziție folosind toate cuvintele de mai jos:

au, și apă, pe spate, cu mâncare, rucsac

R2.

Pe imaginea alăturată este o reclamă a unei firme de taxi. Uită-te atent la imagine și răspunde la întrebările de mai jos!

TAXI SORYCOM
PREȚ PE KM **3,89 LEI** TARIF UNIC ZI / NOAPTE
ABONAMENTE DE 10 CURSE A 11 A GRATUITĂ



DISPECERAT NON STOP
TAXI **0233-748033** **TAXI**
0743-401195
0722-773976
0767-559000

Întrebări:

1. Cum se numește firma de taxi?

2. Câte numere de telefon are firma?

3. Când poate fi contactată prin telefon firma de taxi?

4. Care este prețul unui drum de 10 kilometri?

5. Zoltán are un abonament de 10 curse. De câte ori poate călători cu taxiul folosind acest abonament?

R3.**Completează textul de mai jos, selectând varianta corectă de răspuns pentru fiecare dintre locurile libere numerotate (marcate cu puncte).**

Azi este 2 ianuarie și mai sunt doar trei zile până **1.** vacanței. Din păcate, eu trebuie să mă întorc acasă **2.** terminarea concediului meu. În 24 decembrie, m-am dus la schi. Am așteptat atât de mult această vacanță, încât o lună întreagă m-am gândit numai la ea. **3.** mi-am cumpărat mănuși și clăpări noi, mi-am luat biletul. Am ajuns în stațiunea mea favorită și, **4.** iarna trecută, totul a fost perfect.

Variante de răspuns:

- | | | | | |
|-----------|----------------------|------------------------|------------------------|----------------------|
| 1. | a. la sfârșit | b. la sfârșitul | c. în sfârșit | d. sfârșitul |
| 2. | a. înaintea | b. înainte | c. înainte de | d. înainte să |
| 3. | a. după ce | b. după aceea | c. după cum | d. după |
| 4. | a. la fel de | b. la fel | c. tot așa cum | d. la fel ca |
| 5. | a. aseară | b. deseară | c. deseori | d. câteodată |
| 6. | a. peste | b. de | c. după | d. aproape |
| 7. | a. imediat | b. imediat ce | c. imediat după | d. după |
| 8. | a. în urmă | b. ca urmare a | c. în urma | d. pe urmă |

R4.**Citește textul și decide dacă enunțurile de mai jos sunt adevărate (A) sau false (F).****Importanța somnului pentru organism**

Somnul este extrem de important pentru organism. În timp ce dormim, organismul nostru își reface rezervele de energie.

La Universitatea din Chicago, un experiment făcut pe 11 tineri sănătoși a arătat cu claritate care sunt efectele lipsei de somn. Cei 11 tineri au dormit doar patru ore pe noapte, timp de șase zile. La sfârșitul experimentului, celulele corpului lor funcționau la fel cu celulele unei persoane de 60 de ani. De asemenea, s-a constatat că lipsa somnului crește riscul apariției infecțiilor și a bolilor aparatului circulator.

Efectele lipsei de somn sunt de două feluri: efecte imediate și efecte pe termen lung. Printre efectele imediate se numără: somnolența, afectarea temporară a memoriei, continua stare de oboseală, schimbarea dispoziției, dificultatea de concentrare. A doua categorie de efecte cuprinde: îmbătrânirea mai rapidă decât cea normală, oboseala cronică, pierderea cronică a memoriei, apariția infecțiilor, a bolilor cardiovasculare și altele.

Un profesor de la un centru de studiere a somnului din Brazilia spune: „Dacă ar ști ce se întâmplă cu cineva care nu doarme suficient, oamenii s-ar gândi mai mult înainte de a spune că somnul este o pierdere de timp sau că e doar pentru leneși”.

Ce se întâmplă însă când simțim că vrem să dormim după-amiaza? Acesta nu este un semn că nu dormim suficient noaptea. Somnolența de după-amiază este absolut normală, fiindcă este cauzată de o scădere a temperaturii corpului și de faptul că, după ce mâncăm, creierul nostru nu mai primește destul oxigen. Probabil că acesta este motivul pentru care, în unele țări, după masa de prânz, oamenii își fac siesta, adică iau o pauză și trag un pui de somn.

Marchează cu X răspunsul corect (ADEVĂRAT sau FALS) la fiecare enunț:

	ADEVĂRAT	FALS
1. După experiment, organismele tinerilor testați au funcționat similar cu ale unor persoane în vârstă.	☐	☐
2. Lipsa somnului provoacă, pentru o vreme, reducerea capacității de memorare.	☐	☐
3. În general, oamenii nu știu ce se întâmplă cu corpul lor atunci când nu dorm destul.	☐	☐
4. Somnolența de după-amiază apare din cauză că, în timpul nopții, dormim prea puțin.	☐	☐
5. Simțim nevoia să dormim după-masă deoarece crește cantitatea de oxigen din creier.	☐	☐

3. SZ. MELLÉKLET: A KOMPETENCIATESZTEKBEN SZEREPLŐ FELADATOK KÓDOLÁSI ÚTMUTATÓI (JAVÍTÓKULCSAI)

Feladat	Helyes válasz	Megjegyzés	Pontszám/ kód	Kódolás címkéje
R1.1.	<i>Copiii sunt în(tr-o) tabără</i> VAGY <i>în vacanța de vară</i> VAGY <i>în vacanță</i> . Bármelyik opciót elfogadtuk helyesnek, illetve ezek kombinációját is.	Mindhárom kérdésnél akkor ért maximális pontszámot a válasz, ha tartalmazta a szükséges információt (kulcsszót) és nyelvtani szempontból is helyes volt. Nem volt feltételként meghatározva, hogy a tanulók egész mondatban válaszoljanak, tehát a válasz akár egy-két szóban is megfogalmazható volt, de a helyes fogalmazás ebben az esetben is szempont volt. (Pl. az R1.3. kérdésnél a „seară” vagy „la seara” típusú válaszokat csak részlegesként pontoztuk, mivel jöllehet a szükséges információt tartalmazzák, nyelvtani szempontból helytelenek).	2	helyes/hibátlan
			1	részleges
			0	nem helyes
R1.2.	<i>Copiii au pe spate rucsac (cu mâncare și apă).</i>		2	helyes/hibátlan
			1	részleges
			0	nem helyes
R1.3.	<i>Copiii cântă seara.</i>		2	helyes/hibátlan
			1	részleges
			0	nem helyes
R1.4.	<i>B (plantele și animalele din pădure)</i>	–	1	helyes
			0	nem helyes
R1.5._szavak	<i>Pe spate au rucsac cu mâncare și apă. VAGY Au pe spate rucsac cu mâncare și apă.</i> Akkor is elfogadtuk helyesnek, ha a megadott szavakat/szókapcsolatokat más szavakkal is kiegészítette (pl. copiii).	Első lépésben azt értékeltük, hogy az összes szót/szókapcsolatot felhasználta-e abban a formában, ahogy azok a felhívó szövegben meg voltak adva. Ha igen, maximális pontszám járt, ha nem, akkor csak részleges válaszként fogadtuk el. A hiányzó válaszáért 0 pont járt.	2	teljes
			1	részleges
			0	nincs válasz
R1.5._mondat		Második lépésben azt értékeltük, hogy az alkotott mondat helyes volt-e nyelvtani szempontból. Ha igen, maximális pontszám járt, ha nem, akkor csak részleges válaszként fogadtuk el. A hiányzó válaszáért vagy a teljesen értelmezhetetlen mondatokért 0 pont járt.	2	helyes
			1	részen helyes
			0	nincs válasz
R2.1.	<i>Firma de taxi se numește (Taxi) Sorycom.</i>	Mind az öt kérdésnél akkor ért maximális pontszámot a válasz, ha tartalmazta a szükséges információt (kulcsszót) és nyelvtani szempontból is helyes volt. Nem volt feltételként meghatározva, hogy a tanulók egész	2	helyes/hibátlan
			1	részleges
			0	nem helyes

R2.2.	Firma de taxi are 4 (patru) numere de telefon.	mondatban válaszoljanak, tehát a válasz egy-két szóban is megadható volt, de a helyes fogalmazás ebben az esetben is szempont volt.	2	helyes/hibátlan
R2.3.	Firma de taxi poate fi contactată non-stop VAGY oricând . Más válaszokat is elfogadtunk helyesnek, amennyiben egyértelmű volt, hogy a jelentésük megegyezik a fentiekkel (pl. 24/7 VAGY toată ziua și toată noaptea).		1	részleges
			0	nem helyes
			2	helyes/hibátlan
			1	részleges
R2.4.	Prețul unui drum de 10 kilometri este 38,9 lei . Részleges (tehát nem maximális pontszámot érően) elfogadtuk azokat a válaszokat is, ahol az összeget felfele kerekítve adták meg (pl. 39 lei VAGY aproximativ 40 lei).		0	nem helyes
			2	helyes/hibátlan
			1	részleges
R2.5.	Zoltán poate călători de 11 ori cu taxiul folosind acest abonament.		0	nem helyes
			2	helyes/hibátlan
			1	részleges
R3.1.	B (la sfârșitul)		0	nem helyes
		1	helyes	
R3.2.	C (înainte de)	0	nem helyes	
		1	helyes	
R3.3.	A (după ce)	0	nem helyes	
		1	helyes	
R3.4.	D (la fel ca)	0	nem helyes	
		1	helyes	
R3.5.	A (aseară)	0	nem helyes	
		1	helyes	
R3.6.	B (de)	0	nem helyes	
		1	helyes	
R3.7.	B (imediat ce)	0	nem helyes	
		1	helyes	
		Egyszerű feleletválasztós feladat, ahol minden kérdésnél négy megadott válaszlehetőség közül kellett kiválasztani a helyeset. Akár a szövegben üresen hagyott részekre (pontokra) írták be a válasz betűjelét, akár a szöveg alatti felsorolásban karikázták be a választ, amennyiben a megfelelő betűjelet adták meg, elfogadtuk helyesnek.		

R3.8.	D (pe urmă)	Mind az öt állítás mellett szerepelt egy IGAZ (ADEVĂRAT) és egy HAMIS (FALS) fejlécű cella, ezek közül kellett megjelölni azt, amelyik az adott állításra érvényes.	1	helyes
			0	nem helyes
R3.1.	A (adevărat)		1	helyes
			0	nem helyes
R3.2.	A (adevărat)		1	helyes
			0	nem helyes
R3.3.	A (adevărat)		1	helyes
			0	nem helyes
R3.4.	F (fals)		1	helyes
			0	nem helyes
R3.5.	F (fals)		1	helyes
			0	nem helyes

4. SZ. MELLÉKLET: TANULÓI HÁTTÉRKÉRDŐÍV ÉS MOTIVÁCIÓS HÁTTÉRLAP

4.1. SZ. MELLÉKLET: A BEMENETI MÉRÉSEN HASZNÁLT HÁTTÉRKÉRDŐÍV ÉS MOTIVÁCIÓS HÁTTÉRLAP

KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+								
OSZTÁLY								
KÉRDŐÍV KÓDJA	T	G						
KITÖLTÉS DÁTUMA	2025.							

Tanulói háttérkérdőív és motivációs háttérpap

(9-11. osztály)

– bemeneti mérés –

Kedves Tanuló,

ez a kérdőív szintén a már említett *KREATÍV PARTNERSÉG – ERASMUS+* program keretében készült. A kérdőívben Veled és családdal kapcsolatos kérdéseket találsz, de kíváncsiak vagyunk az iskolával kapcsolatos véleményedre is. Az egyes kérdések vonatkozásában nincsenek jó vagy rossz válaszok, azt a számot karikázd be, illetve oda tegyél jelet (X-et), ami a legjobban tükrözi a véleményedet, helyzetedet.

KÖSZÖNJÜK SZÉPEN SEGÍTSÉGEDET!

A1. Fiú vagy lány vagy?

1. Fiú

2. Lány

A2. Mikor születted?

Év	Hónap	Nap

A3. Van-e testvéred?

1. Nincs testvérem

2. Igen, _____ testvérem van

A4. Mivel jársz iskolába? (Több válaszlehetőséget is megjelölhetsz!)

1. gyalog
2. biciklivel, rollerrel
3. autóval (szüleim visznek)
4. busszal, iskolabusszal
5. egyéb módon, éspedig: _____

A5. Hányan éltek együtt otthon, egy háztartásban, magadat is beleszámolva?

_____ személy

A6. Kikkel élsz együtt egy lakásban/háztartásban?

Kérünk, a felsorolt személyek **mindegyike mellé (mindegyik sorban)** tegyél egy X-et az **IGEN** vagy **NEM** oszlopba, annak függvényében, hogy veled egy háztartásban él vagy sem!

	IGEN	NEM
1. Édesapám VAGY nevelőapám		
2. Édesanyám VAGY nevelőanyám		
3. Nagymamám		
4. Nagytatám		
5. Testvérem/testvéreim		
6. Más rokonaim (nagybácsi, nagynéni, unokatestvér stb.)		
7. Más személyek (nem rokonok)		

A7. Milyen nyelven beszéltek otthon? (Több válaszlehetőséget is megjelölhetsz!)

1. magyarul
2. románul
3. angolul
4. németül
5. más nyelven, éspedig (ÍRD BE!): _____

A8. Mivel foglalkoznak a szüleid? Kérünk, a megadott válaszlehetőségek közül válaszd ki azt, ami a leginkább jellemző rájuk!

APA	ANYA
1. vállalkozó	1. vállalkozó
2. állandó munkahelye van, alkalmazott	2. állandó munkahelye van, alkalmazott
3. mezőgazdaságban dolgozik, gazdálkodó	3. mezőgazdaságban dolgozik, gazdálkodó
4. rendszeresen dolgozik, de nincs	4. rendszeresen dolgozik, de nincs
5. alkalmi munkái vannak	5. alkalmi munkái vannak
6. háztartásbeli vagy gyereket nevel otthon	6. háztartásbeli vagy gyereket nevel otthon
7. nyugdíjas	7. nyugdíjas
8. munkanélküli	8. munkanélküli
9. tartósan beteg vagy betegnyugdíjas	9. tartósan beteg vagy betegnyugdíjas
10. egyéb ok miatt nem dolgozik	10. egyéb ok miatt nem dolgozik

A9. Kérünk, írd le a saját szavaiddal, hogy milyen szakterületen dolgoznak a szüleid?

Édesapád/nevelőapád	
Édesanyád/nevelőanyád	

A10. Hol, melyik településen, országban dolgoznak a szüleid?

Kérünk, mindkét szülőd esetében válaszd ki a megfelelő válaszlehetőséget szükség esetén pedig írd be a település, a megye vagy az ország nevét!

APA	ANYA
1. Gyergyószentmiklóson	1. Gyergyószentmiklóson
2. valamely másik Hargita megyei településen, éspedig (ÍRD BE!)	2. valamely másik Hargita megyei településen, éspedig (ÍRD BE!)
3. másik romániai megyében, éspedig (ÍRD BE!)	3. másik romániai megyében, éspedig (ÍRD BE!)
4. külföldön, éspedig (ÍRD BE!)	4. külföldön, éspedig (ÍRD BE!)
5. nem dolgozik	5. nem dolgozik

A11. Milyen gyakran találkozol a szüleiddel?*Kérünk, mindkét szülőd esetében válaszd ki a megfelelő válaszlehetőséget!*

APA	ANYA
1. naponta	1. naponta
2. hetente egyszer-kétszer	2. hetente egyszer-kétszer
3. havonta egyszer-kétszer	3. havonta egyszer-kétszer
4. két-három havonta egyszer	4. két-három havonta egyszer
5. félévente vagy annál ritkábban	5. félévente vagy annál ritkábban
6. soha	6. soha

A12. Mi édesapád/nevelőapád, illetve édesanyád/nevelőanyád legmagasabb iskolai végzettsége?*Kérünk, mindkét szülőd esetében válaszd ki a megfelelő válaszlehetőséget!*

APA	ANYA
1. nyolc általános iskolai osztály vagy annál kevesebb	1. nyolc általános iskolai osztály vagy annál kevesebb
2. szakiskola, szakmunkásképző, érettségi nélkül	2. szakiskola, szakmunkásképző, érettségi nélkül
3. érettségi (elméleti líceum, szaklíceum)	3. érettségi (elméleti líceum, szaklíceum)
4. posztlíceum, technikum	4. posztlíceum, technikum
5. főiskola, egyetem	5. főiskola, egyetem

A13. Hány lakószobátok van otthon?*(A fürdőszobát, WC helyiséget, előszobát, folyosókat, konyhát és kamrát NE számold bele!)*

_____ szoba

A14. Van-e otthon vagy a családotok tulajdonában...?*Kérünk, mindegyik sorban tegyél X-et a VAN vagy NINCS válaszlehetőséghez tartozó cellába, annak függvényében, hogy van-e a családotok tulajdonában az adott dolog!*

	VAN	NINCS
1. fürdőszoba		
2. autó		
3. mobiltelefon		
4. számítógép vagy laptop		
5. nyaraló, hétvégi ház		

A15. Van-e neked?

Kérünk, mindegyik sorban tegyél X-et a VAN vagy NINCS válaszlehetőséghez tartozó cellába!

	VAN	NINCS
1. saját szobád otthon		
2. saját íróasztalod otthon		
3. saját okostelefonod vagy mobiltelefonod		
4. saját biciklid		
5. saját számítógéped vagy laptopod		
6. saját okosórád		

A16. Hány könyvetek van otthon? (A képes újságokat, magazinokat, napilapokat, a tankönyveidet ne számold ide! Kérünk, karikázd be a megfelelő választ! A könyvek számának meghatározásához segítségként használhatod a képeket.)

1. nincs, vagy csak nagyon kevés
(0–10 könyv)

→ Ezen az ábrán kb. 10 könyvet látsz:



2. egy polcnyi (11–25 könyv)

→ Ezen az ábrán kb. 25 könyvet látsz:



3. egy egész könyvszekrényre való
(26–100 könyv)

→ Ezen az ábrán kb. 100 könyvet látsz:



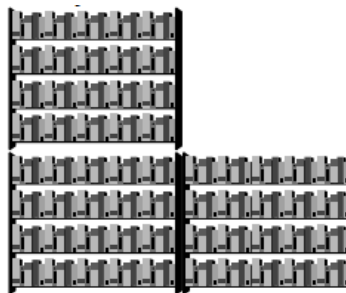
4. két könyvszekrényre való
(101–200 könyv)

→ Ezen az ábrán kb. 200 könyvet látsz:



5. három, vagy több könyvszekrényre való

→ Ezen az ábrán több, mint 200 könyvet látsz:



A17. Hány SAJÁT könyved van, az iskolai tankönyveiden kívül?

A kérdés megválaszolásához segítségként használhatod az előző kérdésnél szereplő képeket.

1. nincs, vagy csak nagyon kevés (0–10 könyv)
2. egy polcnyi (11–25 könyv)
3. egy egész könyvszekrényre való (26–100 könyv)
4. két könyvszekrényre való (101–200 könyv)
5. három, vagy több könyvszekrényre való

A18. Milyen gyakran szoktál könyveket olvasni (az iskolai tankönyveken kívül)?

Kérünk, karikázd be a megfelelő választ!

1. naponta
2. hetente
3. havonta
4. ritkábban, mint havonta
5. soha

A19. Szoktál internetezni?

1. igen

2. nem

A20. Ha igen, hol szoktál internetezni? (Több válaszlehetőséget is megjelölhetsz!)

1. otthon, számítógépen vagy laptopon
2. iskolában, számítógépen vagy laptopon
3. telefonon (mobilinternet vagy wifi)
4. más helyen, éspedig (ÍRD BE!): _____

A21. Jártál-e óvodába?

1. Igen, _____ évet jártam
2. Nem jártam

A22. Ismételtél-e valaha osztályt?

1. igen

2. nem

A23. Milyen tanulónak tartod magad?

1. nagyon jónak
2. elég jónak
3. közepesnek
4. elég gyengének
5. nagyon gyengének

A24. Mennyi volt az átlagod (médiád) az előző (2023/2024-es) tanév végén az alábbi tantárgyakból? És mennyi volt a tanév végi összesített átlageredményed (médiád) Legalább egy tizedes pontossággal add meg! Ha nem emlékszel, nyugodtan használd az ellenőrződet!

Tárgy neve	Osztályzat		
1. Román nyelv és irodalom	,		
2. Magyar nyelv és irodalom	,		
3. Matematika	,		
4. Magaviselet	,		
5. ÉVVÉGI ÁTLAG (média)	,		

egész jegy tizedesek

A25. Jársz-e, illetve milyen gyakran jársz magánórákra/különórákra az alábbi tantárgyakból?

Kérünk, mindegyik tantárgy esetében jelöld meg a megfelelő válaszlehetőséget!

TANTÁRGY	Heti több alkalommal	Heti egy alkalommal	Havonta két-háromszor	Havonta egyszer	Ritkábban, mint havonta	Soha
1. román nyelv	1	2	3	4	5	6
2. magyar nyelv	1	2	3	4	5	6
3. matematika	1	2	3	4	5	6
4. informatika	1	2	3	4	5	6
5. angol nyelv	1	2	3	4	5	6
6. egyéb idegen nyelv	1	2	3	4	5	6

A26. Mit gondolsz az iskoládról általában, illetve a matematika és románórákról?

*Jelöld meg, mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal! Minden sorban **csak egy számot** karikázz be!*

	Igen, nagyon	Igen, eléggé	Nem nagyon	Egyáltalán nem
1. Szeretek iskolába járni.	1	2	3	4
2. Biztonságban érzem magam az iskolában.	1	2	3	4
3. Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.	1	2	3	4
4. Szeretem a matematika órákat.	1	2	3	4
5. Szeretem a románórákat.	1	2	3	4

A27. Most néhány állítást látsz. Gondold végig, hogy mennyire jellemzőek rád ezek az állítások. Ennek megfelelően karikázd be minden állítás után a megfelelő válaszhoz tartozó számot (minden sorban csak egy számot).

	Egyáltalán nem jellemző rád	Kicsit jellemző rád	Jellemző rád	Nagyon jellemző rád
1. Csendes vagyok, ha olyan gyerekek között vagyok, akiket nem ismerek.	1	2	3	4
2. Szeretnek az osztálytársaim.	1	2	3	4
3. Sokszor előre félek, hogy már megint nem fogom tudni megoldani a feladatomat.	1	2	3	4
4. Mindig bevesznek az osztálytársaim a közös játékba, beszélgetésekbe.	1	2	3	4
5. Azért próbálok meg jól tanulni, mert akkor megdicsérik.	1	2	3	4
6. Az iskolában sok hasznos dolgot tanulunk.	1	2	3	4
7. Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.	1	2	3	4
8. Nem olyan vagyok, amilyen lenni szeretnék.	1	2	3	4
9. Örömet okoz, ha új dolgokat tanulunk.	1	2	3	4
10. Örömet okoz, ha a feladatokat önállóan oldom meg.	1	2	3	4
11. Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.	1	2	3	4
12. Csak azt tanulom meg, ami érdekel.	1	2	3	4
13. Szeretek tanulni.	1	2	3	4
14. Sok jó tulajdonságom van.	1	2	3	4
15. Ha nem tudok megoldani egy feladatot, akkor hamar abbahagyom.	1	2	3	4
16. Gyakran terelődik másra a figyelmem, amikor tanulnom kellene.	1	2	3	4

KÖSZÖNJÜK, HOGY KITÖLTÖTTED A KÉRDŐÍVET!

Motivációs háttérkép

Az alábbiakban néhány, az iskolával, a tanulással kapcsolatos kérdést olvashatsz. Az egyes kérdések vonatkozásában nincsenek jó vagy rossz válaszok, azt a választ jelöld meg, ami leginkább tükrözi a véleményedet.

M1. Milyen tanulónak tartod magad?

1. nagyon jónak
2. elég jónak
3. közepesnek
4. elég gyengének
5. nagyon gyengének

M2. Mennyi volt az átlagod (médiád) az idei (2024/2025-ös) tanév végén az alábbi tantárgyakból? És mennyi a tanév végi összesített átlageredményed (médiád)?

Legalább egy tizedes pontossággal add meg! Ha nem emlékszel, nyugodtan használd az ellenőrződet!

Tárgy neve	Osztályzat		
1. Román nyelv és irodalom	.		
2. Magyar nyelv és irodalom	.		
3. Matematika	.		
4. Magaviselet	.		
5. ÉVVÉGI ÁTLAG (média)	.		

egész jegy tizedesek

M3. Mit gondolsz az iskoláról általában, illetve a matematika és románóráról?

*Jelöld meg, mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal! Minden sorban **csak egy számot** karikázz be!*

	Igen, nagyon	Igen, eléggé	Nem nagyon	Egyáltalán nem
1. Szeretek iskolába járni.	1	2	3	4
2. Biztonságban érzem magam az iskolában.	1	2	3	4
3. Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.	1	2	3	4
4. Szeretem a matematika órákat.	1	2	3	4
5. Szeretem a románórákat.	1	2	3	4

A27. Most néhány állítást látsz. Gondold végig, hogy mennyire jellemzőek rád ezek az állítások. Ennek megfelelően karikázd be minden állítás után a megfelelő válaszhoz tartozó számot (minden sorban csak egy számot).

	Egyáltalán nem jellemző rád	Kicsit jellemző rád	Jellemző rád	Nagyon jellemző rád
1. Csendes vagyok, ha olyan gyerekek között vagyok, akiket nem ismerek.	1	2	3	4
2. Szeretnek az osztálytársaim.	1	2	3	4
3. Sokszor előre félek, hogy már megint nem fogom tudni megoldani a feladatomat.	1	2	3	4
4. Mindig bevesznek az osztálytársaim a közös játékba, beszélgetésekbe.	1	2	3	4
5. Azért próbálok meg jól tanulni, mert akkor megdicsérik.	1	2	3	4
6. Az iskolában sok hasznos dolgot tanulunk.	1	2	3	4
7. Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.	1	2	3	4
8. Nem olyan vagyok, amilyen lenni szeretnék.	1	2	3	4
9. Örömet okoz, ha új dolgokat tanulunk.	1	2	3	4
10. Örömet okoz, ha a feladatokat önállóan oldom meg.	1	2	3	4
11. Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.	1	2	3	4
12. Csak azt tanulom meg, ami érdekel.	1	2	3	4
13. Szeretek tanulni.	1	2	3	4
14. Sok jó tulajdonságom van.	1	2	3	4
15. Ha nem tudok megoldani egy feladatot, akkor hamar abbahagyom.	1	2	3	4
16. Gyakran terelődik másra a figyelmem, amikor tanulnom kellene.	1	2	3	4

Amennyiben az osztályod részt vett a Kreatív Partnerség programban, kérünk, az alábbi kérdéseket is válaszold meg!

M5. A félév során osztályod részt vett a Kreatív Partnerség projekt keretében szervezett románórákon. Mennyire tetszettek ezek az órák?

1. nagyon tetszett
2. valamennyire tetszett
3. kevésbé tetszett
4. egyáltalán nem tetszett

M6. Szerinted miben volt más ez az óra a többi tanórához képest?

KÖSZÖNJÜK, HOGY KITÖLTÖTTED A KÉRDŐÍVET!

5. SZ. MELLÉKLET: A KOMPETENCIATESZTEK KÉRDÉSEIRE ADOTT VÁLASZOK ELOSZLÁSA OSZTÁLYOK SZERINT

5.1. táblázat: A 3H osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár) tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	62,5	33,3	4,2	66,7	33,3	0
R1.2. hátizsák	50,0	37,5	12,5	79,2	16,7	4,2
R1.3. éneklés	45,8	45,8	8,3	58,3	25,0	16,7
R1.4. válaszmegjelölés	95,8	–	4,2	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	83,3	16,7	0	87,5	12,5	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	62,5	37,5	0	87,5	12,5	0

5.2. táblázat: A 3SBS osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár) tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	64,0	24,0	12,0	75,0	16,7	8,3
R1.2. hátizsák	60,0	32,0	8,0	50,0	37,5	12,5
R1.3. éneklés	16,0	48,0	36,0	45,8	25,0	29,2
R1.4. válaszmegjelölés	96,0	–	4,0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	84,0	12,0	4,0	79,2	16,7	4,2
R1.5. mondatalkotás – mondat	68,0	28,0	4,0	79,2	16,7	4,2

5.3. táblázat: A 6A osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár) tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	38,9	33,3	27,8	76,0	20,0	4,0
R1.2. hátizsák	61,1	27,8	11,1	76,0	16,0	8,0
R1.3. éneklés	50,0	38,9	11,1	64,0	20,0	16,0
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	96,0	–	4,0
R1.5. mondatalkotás - szavak	94,4	5,6	0	92,0	4,0	4,0
R1.5. mondatalkotás – mondat	72,2	27,8	0	72,0	24,0	4,0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	83,3	11,1	5,6	96,0	0	4,0
R2.2. telefonszámok	83,3	11,1	5,6	96,0	0	4,0
R2.3. elérhetőség	44,4	33,3	22,2	60,0	24,0	16,0
R2.4. utazás	27,8	11,1	61,1	40,0	8,0	52,0
R2.5. bérlet	16,7	0	83,3	44,0	0	56,0
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	50,0	–	50,0	56,0	–	44,0
R3.2. válasz	50,0	–	50,0	72,0	–	28,0
R3.3. válasz	22,2	–	77,8	44,0	–	56,0
R3.4. válasz	27,8	–	72,2	68,0	–	32,0

5.4. táblázat: A 6B osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár) tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	72,0	16,0	12,0	61,5	30,8	7,7
R1.2. hátizsák	64,0	32,0	4,0	69,2	23,1	7,7
R1.3. éneklés	40,0	44,0	16,0	46,2	42,3	11,5
R1.4. válaszmegjelölés	96,0	–	4,0	96,2	–	3,8
R1.5. mondatalkotás - szavak	92,0	0	8,0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	56,0	36,0	8,0	69,2	30,8	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	96,0	0	4,0	96,2	0	3,8
R2.2. telefonszámok	84,0	12,0	4,0	84,6	15,4	0
R2.3. elérhetőség	56,0	32,0	12,0	57,7	30,8	11,5
R2.4. utazás	56,0	16,0	28,0	73,1	3,8	23,1
R2.5. bérlet	48,0	8,0	44,0	61,5	0	38,5
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	52,0	–	48,0	69,2	–	30,8
R3.2. válasz	64,0	–	36,0	42,3	–	57,7
R3.3. válasz	56,0	–	44,0	65,4	–	34,6
R3.4. válasz	68,0	–	32,0	88,5	–	11,5

5.5. táblázat: A 9MI/BK osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár) tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	60,0	40,0	0	75,0	20,8	4,2
R1.2. hátizsák	85,0	15,0	0	95,8	4,2	0
R1.3. éneklés	90,0	5,0	5,0	75,0	20,8	4,2
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	100,0	0	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	80,0	20,0	0	91,7	8,3	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	100,0	0	0	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	100,0	0	0	100,0	0	0
R2.3. elérhetőség	75,0	20,0	5,0	87,5	8,3	4,2
R2.4. utazás	90,0	5,0	5,0	87,5	4,2	8,3
R2.5. bérlet	70,0	0	30,0	87,5	0	12,5
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	80,0	–	20,0	83,3	–	16,7
R3.2. válasz	100,0	–	0	83,3	–	16,7
R3.3. válasz	90,0	–	10,0	70,8	–	29,2
R3.4. válasz	100,0	–	0	100,0	–	0
R3.5. válasz	75,0	–	25,0	79,2	–	20,8
R3.6. válasz	90,0	–	10,0	87,5	–	12,5
R3.7. válasz	85,0	–	15,0	83,3	–	16,7
R3.8. válasz	95,0	–	5,0	75,0	–	25,0
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	95,0	–	5,0	95,8	–	4,2
R4.2. állítás	85,0	–	15,0	95,8	–	4,2
R4.3. állítás	95,0	–	5,0	95,8	–	4,2
R4.4. állítás	90,0	–	10,0	95,8	–	4,2
R4.5. állítás	90,0	–	10,0	66,7	–	33,3

5.6. táblázat: A 9TT osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár) tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	50,0	50,0	0	70,6	29,4	0
R1.2. hátizsák	42,9	57,1	0	88,2	–	11,8
R1.3. éneklés	64,3	35,7	0	82,4	5,9	11,8
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	100,0	0	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	92,9	7,1	0	88,2	11,8	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	100,0	0	0	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	92,9	7,1	0	100,0	0	0
R2.3. elérhetőség	92,9	7,1	0	94,1	5,9	0
R2.4. utazás	50,0	0	50,0	41,2	23,5	35,3
R2.5. bérlet	57,1	7,1	35,7	70,6	17,6	11,8
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	85,7	–	14,3	100,0	–	0
R3.2. válasz	71,4	–	28,6	82,4	–	17,6
R3.3. válasz	64,3	–	35,7	76,5	–	23,5
R3.4. válasz	71,4	–	28,6	88,2	–	11,8
R3.5. válasz	64,3	–	35,7	76,5	–	23,5
R3.6. válasz	71,4	–	28,6	76,5	–	23,5
R3.7. válasz	85,7	–	14,3	88,2	–	11,8
R3.8. válasz	78,6	–	21,4	82,4	–	17,6
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	57,1	–	42,9	82,4	–	17,6
R4.2. állítás	92,4	–	7,1	100,0	–	0
R4.3. állítás	78,6	–	21,4	100,0	–	0
R4.4. állítás	64,3	–	35,7	88,2	–	11,8
R4.5. állítás	85,7	–	14,3	82,4	–	17,6

5.7. táblázat: A 10MI/BK osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	76,0	24,0	0	60,9	34,8	4,3
R1.2. hátizsák	92,0	8,0	0	82,6	17,4	0
R1.3. éneklés	96,0	4,0	0	78,3	21,7	0
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	100,0	0	0	95,7	0	4,3
R1.5. mondatalkotás – mondat	88,0	12,0	0	87,0	8,7	4,3
R2. – TAXI						
R2.1. cég	90,0	10,0	0	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	100,0	0	0	95,7	0	4,3
R2.3. elérhetőség	92,0	4,0	4,0	82,6	17,4	0
R2.4. utazás	84,0	12,0	4,0	95,7	0	4,3
R2.5. bérlet	84,0	4,0	12,0	87,0	4,3	8,7
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	88,0	–	12,0	91,3	–	8,7
R3.2. válasz	80,0	–	20,0	100,0	–	0
R3.3. válasz	92,0	–	8,0	78,3	–	21,7
R3.4. válasz	92,0	–	8,0	91,3	–	8,7
R3.5. válasz	80,0	–	20,0	73,9	–	26,1
R3.6. válasz	92,0	–	8,0	91,3	–	8,7
R3.7. válasz	80,0	–	20,0	78,3	–	21,7
R3.8. válasz	64,0	–	36,0	56,5	–	43,5
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	88,0	–	12,0	100,0	–	0
R4.2. állítás	92,0	–	8,0	78,3	–	21,7
R4.3. állítás	96,0	–	4,0	95,7	0	4,3
R4.4. állítás	100,0	–	0	100,0	–	0
R4.5. állítás	92,0	–	8,0	95,7	0	4,3

5.8. táblázat: A 10TT osztály (Bartók Béla Elméleti Líceum, Temesvár) tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	50,0	50,0	0	45,5	36,4	18,2
R1.2. hátizsák	70,0	30,0	0	54,5	45,5	0
R1.3. éneklés	60,0	30,0	10,0	63,6	36,4	0
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	90,0	0	10,0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	50,0	40,0	10,0	90,9	9,1	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	100,0	0	0	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	90,0	10,0	0	100,0	0	0
R2.3. elérhetőség	60,0	40,0	0	81,8	18,2	0
R2.4. utazás	50,0	0	50,0	72,7	9,1	18,2
R2.5. bérlet	50,0	10,0	40,0	63,6		36,4
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	90,0	–	10,0	90,9	–	9,1
R3.2. válasz	90,0	–	10,0	81,8	–	18,2
R3.3. válasz	60,0	–	40,0	63,6	–	36,4
R3.4. válasz	90,0	–	10,0	90,9	–	9,1
R3.5. válasz	40,0	–	60,0	54,5	–	45,5
R3.6. válasz	50,0	–	50,0	63,6	–	36,4
R3.7. válasz	60,0	–	40,0	63,6	–	36,4
R3.8. válasz	60,0	–	40,0	45,5	–	54,5
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	40,0	–	60,0	100,0	–	0
R4.2. állítás	70,0	–	30,0	90,9	–	9,1
R4.3. állítás	100,0	–	0	72,7	–	27,3
R4.4. állítás	90,0	–	10,0	81,8	–	18,2
R4.5. állítás	70,0	–	30,0	63,6	–	36,4

5.9. táblázat: A 9D osztály (Salamon Ernő Gimnázium, Gyergyószentmiklós)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	52,0	36,0	12,0	46,2	53,8	0
R1.2. hátizsák	52,0	32,0	16,0	80,8	15,4	3,8
R1.3. éneklés	68,0	28,0	4,0	34,6	53,8	11,5
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	100,0	0	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	84,0	16,0	0	92,3	7,7	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	92,0	4,0	4,0	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	64,0	32,0	4,0	96,2	3,8	0
R2.3. elérhetőség	56,0	20,0	24,0	65,4	30,8	3,8
R2.4. utazás	64,0	32,0	4,0	69,2	23,1	7,7
R2.5. bérlet	60,0	8,0	32,0	50,0	15,4	34,6
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	72,0	–	28,0	69,2	–	30,8
R3.2. válasz	72,0	–	28,0	73,1	–	26,9
R3.3. válasz	44,0	–	56,0	61,5	–	38,5
R3.4. válasz	48,0	–	52,0	42,3	–	57,7
R3.5. válasz	72,0	–	28,0	61,5	–	38,5
R3.6. válasz	28,0	–	72,0	11,5	–	88,5
R3.7. válasz	16,0	–	84,0	23,1	–	76,9
R3.8. válasz	44,0	–	56,0	46,2	–	53,8
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	60,0	–	40,0	80,8	–	19,2
R4.2. állítás	84,0	–	16,0	84,6	–	15,4
R4.3. állítás	92,0	–	8,0	88,5	–	11,5
R4.4. állítás	96,0	–	4,0	88,5	–	11,5
R4.5. állítás	52,0	–	48,0	65,4	–	34,6

5.10. táblázat: A 9E osztály (Salamon Ernő Gimnázium, Gyergyószentmiklós)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	76,9	15,4	7,7	56,0	36,0	8,0
R1.2. hátizsák	65,4	23,1	11,5	68,0	28,0	4,0
R1.3. éneklés	23,1	61,5	15,4	36,0	56,0	8,0
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	0	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	84,6	15,4	0	84,0	12,0	4,0
R1.5. mondatalkotás – mondat	76,9	23,1	0	80,0	16,0	4,0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	76,9	19,2	3,8	92,0	8,0	0
R2.2. telefonszámok	34,6	26,9	38,5	96,0	0	4,0
R2.3. elérhetőség	57,7	19,2	23,1	36,0	16,0	48,0
R2.4. utazás	34,6	26,9	38,5	48,0	24,0	28,0
R2.5. bérlet	11,5	11,5	76,9	24,0	28,0	48,0
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	84,6	–	15,4	72,0	–	28,0
R3.2. válasz	80,8	–	19,2	64,0	–	36,0
R3.3. válasz	3,8	–	96,2	36,0	–	64,0
R3.4. válasz	26,9	–	73,1	52,0	–	48,0
R3.5. válasz	53,8	–	46,2	52,0	–	48,0
R3.6. válasz	34,6	–	65,4	12,0	–	88,0
R3.7. válasz	3,8	–	96,2	20,0	–	80,0
R3.8. válasz	11,5	–	88,5	16,0	–	84,0
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	46,2	–	53,8	60,0	–	40,0
R4.2. állítás	65,4	–	34,6	44,0	–	56,0
R4.3. állítás	76,9	–	23,1	72,0	–	28,0
R4.4. állítás	46,2	–	53,8	40,0	–	60,0
R4.5. állítás	53,8	–	46,2	44,0	–	56,0

5.11. táblázat: A 10A osztály (Salamon Ernő Gimnázium, Gyergyószentmiklós)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	87,5	12,5	0	81,5	18,5	0
R1.2. hátizsák	75,0	25,0	0	85,2	14,8	0
R1.3. éneklés	54,2	45,8	0	33,3	59,3	7,4
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	100,0	0	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	70,8	29,2	0	81,5	18,5	–
R2. – TAXI						
R2.1. cég	95,8	0	4,2	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	100,0	0	0	100,0	0	0
R2.3. elérhetőség	87,5	12,5	0	85,2	7,4	7,4
R2.4. utazás	83,3	8,3	8,3	88,9	7,4	3,7
R2.5. bérlet	58,3	12,5	29,2	52,2	3,7	11,1
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	87,5	–	12,5	100,0	–	0
R3.2. válasz	95,8	–	4,2	92,6	–	7,4
R3.3. válasz	41,7	–	58,3	44,4	–	55,6
R3.4. válasz	58,3	–	41,7	63,0	–	37,0
R3.5. válasz	33,3	–	66,7	40,7	–	59,3
R3.6. válasz	33,3	–	66,7	29,6	–	70,4
R3.7. válasz	0	–	100,0	25,9	–	74,1
R3.8. válasz	33,3	–	66,7	40,7	–	59,3
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	58,3	–	41,7	77,8	–	22,2
R4.2. állítás	70,8	–	29,2	96,3	–	3,7
R4.3. állítás	95,8	–	4,2	59,3	–	40,7
R4.4. állítás	91,7	–	8,3	88,9	–	11,1
R4.5. állítás	75,0	–	25,0	74,1	–	25,9

5.12. táblázat: A 10B osztály (Salamon Ernő Gimnázium, Gyergyószentmiklós)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	77,3	18,2	4,5	44,0	48,0	8,0
R1.2. hátizsák	45,5	45,5	9,1	80,0	20,0	0
R1.3. éneklés	40,9	50,0	9,1	40,0	36,0	24,0
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	96,0	–	4,0
R1.5. mondatalkotás - szavak	95,5	4,5	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	95,5	4,5	0	100,0	0	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	90,9	9,1	0	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	90,9	9,1	0	96,0	0	4,0
R2.3. elérhetőség	36,4	31,8	31,8	84,0	16,0	0
R2.4. utazás	81,8	4,5	13,6	84,0	16,0	0
R2.5. bérlet	50,0	4,5	45,5	84,0	8,0	8,0
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	90,9	–	9,1	88,0	–	12,0
R3.2. válasz	81,8	–	18,2	76,0	–	24,0
R3.3. válasz	18,2	–	81,8	28,0	–	72,0
R3.4. válasz	36,4	–	63,6	28,0	–	72,0
R3.5. válasz	36,4	–	63,6	16,0	–	84,0
R3.6. válasz	18,2	–	81,8	24,0	–	76,0
R3.7. válasz	4,5	–	95,5	16,0	–	84,0
R3.8. válasz	13,6	–	86,4	28,0	–	72,0
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	45,5	–	54,5	72,0	–	28,0
R4.2. állítás	63,6	–	36,4	56,0	–	44,0
R4.3. állítás	86,4	–	13,6	68,0	–	32,0
R4.4. állítás	59,1	–	40,9	68,0	–	32,0
R4.5. állítás	50,0	–	50,0	48,0	–	52,0

5.13. táblázat: A 10E osztály (Salamon Ernő Gimnázium, Gyergyószentmiklós)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	52,0	44,0	4,0	50,0	37,5	12,5
R1.2. hátizsák	80,0	16,0	4,0	66,7	25,0	8,3
R1.3. éneklés	40,0	32,0	28,0	37,5	41,7	20,8
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	100,0	0	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	92,0	8,0	0	95,8	4,2	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	92,0	8,0	0	95,8	4,2	0
R2.2. telefonszámok	92,0	8,0	0	91,7	8,3	0
R2.3. elérhetőség	68,0	16,0	16,0	58,3	29,2	12,5
R2.4. utazás	80,0	4,0	16,0	62,5	20,8	16,7
R2.5. bérlet	52,0	0	48,0	54,2	8,3	37,5
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	76,0	–	24,0	100,0	–	0
R3.2. válasz	76,0	–	24,0	83,3	–	16,7
R3.3. válasz	4,0	–	96,0	20,8	–	79,2
R3.4. válasz	28,0	–	72,0	33,3	–	66,7
R3.5. válasz	24,0	–	76,0	33,3	–	66,7
R3.6. válasz	16,0	–	84,0	29,2	–	70,8
R3.7. válasz	8,0	–	92,0	16,7	–	83,3
R3.8. válasz	12,0	–	88,0	29,2	–	70,8
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	60,0	–	40,0	75,0	–	25,0
R4.2. állítás	72,0	–	28,0	62,5	–	37,5
R4.3. állítás	68,0	–	32,0	62,5	–	37,5
R4.4. állítás	76,0	–	24,0	58,3	–	41,7
R4.5. állítás	68,0	–	32,0	33,3	–	66,7

5.14. táblázat: A 11B osztály (Salamon Ernő Gimnázium, Gyergyószentmiklós)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	87,5	12,5	0	64,0	32,0	4,0
R1.2. hátizsák	70,8	20,8	8,3	76,0	16,0	8,0
R1.3. éneklés	41,7	50,0	8,3	68,0	28,0	4,0
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	95,8	4,2	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	83,3	12,5	4,2	88,0	12,0	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	95,8	4,2	0	96,0	4,0	0
R2.2. telefonszámok	79,2	8,3	12,5	92,0	0	8,0
R2.3. elérhetőség	70,8	25,0	4,2	68,0	24,0	8,0
R2.4. utazás	91,7	0	8,3	88,0	8,0	4,0
R2.5. bérlet	79,2	0	20,8	68,0	12,0	20,0
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	79,2	–	20,8	84,0	–	16,0
R3.2. válasz	83,3	–	16,7	60,0	–	40,0
R3.3. válasz	54,2	–	45,8	52,0	–	48,0
R3.4. válasz	75,0	–	25,0	80,0	–	20,0
R3.5. válasz	75,0	–	25,0	68,0	–	32,0
R3.6. válasz	25,0	–	75,0	12,0	–	88,0
R3.7. válasz	20,8	–	79,2	12,0	–	88,0
R3.8. válasz	8,3	–	91,7	12,0	–	88,0
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	91,7	–	8,3	88,0	–	12,0
R4.2. állítás	45,8	–	54,2	80,0	–	20,0
R4.3. állítás	62,5	–	37,5	76,0	–	24,0
R4.4. állítás	83,3	–	16,7	80,0	–	20,0
R4.5. állítás	62,5	–	37,5	72,0	–	28,0

5.15. táblázat: A 11C osztály (Salamon Ernő Gimnázium, Gyergyószentmiklós)
tesztkérdésekre adott válaszainak százalékos eloszlása

Feladat/kérdés	Bemeneti mérés			Kimeneti mérés		
	hibátlan	részleges	hibás	hibátlan	részleges	hibás
R1. – TÁBOR						
R1.1. tábor	69,6	26,1	4,3	76,0	20,0	4,0
R1.2. hátizsák	82,6	16,0	4,3	72,0	24,0	4,0
R1.3. éneklés	60,9	34,8	4,3	52,0	48,0	0
R1.4. válaszmegjelölés	100,0	–	0	100,0	–	0
R1.5. mondatalkotás - szavak	95,7	4,3	0	100,0	0	0
R1.5. mondatalkotás – mondat	73,9	26,1	0	96,0	4,0	0
R2. – TAXI						
R2.1. cég	100,0	0	0	100,0	0	0
R2.2. telefonszámok	95,7	4,3	0	96,0	4,0	0
R2.3. elérhetőség	91,3	8,7	0	80,0	12,0	8,0
R2.4. utazás	87,0	13,0	0	80,0	16,0	4,0
R2.5. bérlet	65,2	8,7	26,1	68,0	0	32,0
R3. – VAKÁCIÓ						
R3.1. válasz	95,7	–	4,3	96,0	–	4,0
R3.2. válasz	95,7	–	4,3	84,0	–	16,0
R3.3. válasz	34,8	–	65,2	68,0	–	32,0
R3.4. válasz	56,5	–	43,5	72,0	–	28,0
R3.5. válasz	60,9	–	39,1	72,0	–	28,0
R3.6. válasz	13,0	–	87,0	8,0	–	92,0
R3.7. válasz	8,7	–	91,3	12,0	–	88,0
R3.8. válasz	30,4	–	69,6	28,0	–	72,0
R4. – ALVÁS						
R4.1. állítás	78,3	–	21,7	80,0	–	20,0
R4.2. állítás	91,3	–	8,7	80,0	–	20,0
R4.3. állítás	95,7	–	4,3	92,0	–	8,0
R4.4. állítás	95,7	–	4,3	84,0	–	16,0
R4.5. állítás	65,2	–	34,8	91,7	–	8,3

6. SZ. MELLÉKLET: A MOTIVÁCIÓS HÁTTÉRLAP KÉRDÉSEIRE ADOTT VÁLASZOK ELOSZLÁSA OSZTÁLYOK SZERINT

6.1. táblázat: Az iskola és a tanórak megítélése osztályok szerint – Bartók Béla Elméleti Líceum (átlag)³⁹

	3H		3SBS		6A		6B		9MI/BK		9TT		10MI/BK		10TT	
	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM
1. Szeretek iskolába járni.	2,10	2,29	1,72	1,70	2,75	2,74	2,68	3,15	2,45	2,71	2,62	2,50	2,48	2,35	2,60	2,55
2. Biztonságban érzem magam az iskolában.	1,86	1,67	1,52	2,09	1,81	1,80	2,04	2,00	1,75	1,88	2,15	1,81	1,76	1,74	2,00	1,82
3. Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.	1,43	1,46	1,54	1,78	2,13	1,83	2,00	2,12	1,75	2,00	2,23	2,00	1,96	1,83	2,30	1,45
4. Szeretem a matematika órákat.	1,90	1,75	1,83	1,50	2,53	3,04	2,08	2,62	3,00	2,83	3,31	2,63	2,36	2,13	3,00	2,91
5. Szeretem a románórákat.	2,23	2,25	1,76	1,67	3,29	3,56	3,16	3,42	2,10	2,38	1,77	2,13	2,44	2,57	2,50	3,00

Négyfokú skála, ahol: 1 – igen, nagyon; 2 – igen eléggé; 3 – nem nagyon; 4 – egyáltalán nem

** Az osztályok közötti különbségek szignifikánsak az alábbi esetekben: bemeneti mérés 1., 4. és 5. állítás (szign. = 0,001), 3. állítás (szign. = 0,1), kimeneti mérés 1., 4., 5. állítása (szign. = 0,001), 3. állítás (szign. = 0,1)

6.2. táblázat: Az iskola és a tanórak megítélése osztályok szerint – Salamon Ernő Gimnázium (átlag)

	9D		9E		10A		10B		10E		11B		11C	
	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM
1. Szeretek iskolába járni.	2,36	2,58	2,48	2,68	2,88	3,00	2,50	2,28	2,64	2,79	2,75	2,88	2,57	2,75
2. Biztonságban érzem magam az iskolában.	1,60	1,85	1,96	2,08	1,58	2,00	1,86	1,88	1,88	2,00	2,08	2,24	2,00	1,92
3. Úgy érzem, ehhez az iskolához tartozom.	1,79	1,92	2,19	2,28	1,75	2,19	1,82	1,68	2,21	2,00	2,17	2,32	1,96	2,00
4. Szeretem a matematika órákat.	2,12	2,50	2,73	3,16	2,08	2,44	3,09	3,28	3,25	3,58	2,00	2,08	2,83	2,96
5. Szeretem a románórákat.	2,48	2,31	1,88	1,92	2,42	2,56	2,82	2,20	2,52	2,42	2,54	2,76	2,73	3,08

Négyfokú skála, ahol: 1 – igen, nagyon; 2 – igen eléggé; 3 – nem nagyon; 4 – egyáltalán nem

** Az osztályok közötti különbségek szignifikánsak az alábbi esetekben: bemeneti mérés 4. és 5. állítás (szign. = 0,001), 2. és 3. állítás (szign. = 0,1), kimeneti mérés 4. és 5. állítás (szign. = 0,001), 1. állítás (szign. = 0,01), 3. állítás (szign. = 0,1)

³⁹ Rövidítések a 6.sz melléklet táblázataiban: BM – bemeneti mérés, KM – kimeneti mérés

6.3. táblázat: Az iskola és a tanórak megítélése osztályok szerint – Bartók Béla Elméleti Líceum (átlag)

	3H		3SBS		6A		6B		9MI/BK		9TT		10MI/BK		10TT	
	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM
1. Csendes vagyok, ha olyan gyerekek között vagyok, akiket nem ismerek.	2,35	2,88	2,68	2,83	2,71	2,88	2,75	3,15	2,47	2,63	2,92	3,44	2,83	2,96	2,60	2,18
2. Szeretnek az osztálytársaim.	2,65	3,00	3,12	2,88	2,27	2,65	3,00	2,54	2,80	2,79	2,93	2,69	2,52	2,87	3,00	3,20
3. Sokszor előre félek, hogy már megint nem fogom tudni megoldani a feladatomat.	1,87	2,29	2,32	1,86	2,78	2,40	2,88	2,81	2,60	2,75	2,57	2,19	2,52	2,45	2,90	2,55
4. Mindig bevesznek az osztálytársaim a közös játékba, beszélgetésekbe.	2,65	2,54	3,00	3,04	2,33	2,68	2,74	2,88	3,10	2,88	2,79	3,06	2,68	2,91	3,10	3,27
5. Azért próbálok meg jól tanulni, mert akkor megdicsérnek.	2,13	1,79	1,96	1,70	2,22	1,96	2,38	2,73	1,95	1,87	1,64	1,88	1,92	2,04	1,80	1,91
6. Az iskolában sok hasznos dolgot tanulunk.	3,00	3,39	3,48	3,63	2,50	2,20	2,38	2,42	2,45	2,33	2,00	2,19	2,21	2,61	2,10	2,18
7. Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.	2,39	3,00	2,54	2,96	1,71	1,67	2,26	2,35	2,10	1,96	2,71	2,56	2,17	2,13	2,10	2,27
8. Nem olyan vagyok, amilyen lenni szeretnék.	2,05	1,96	1,92	2,08	2,00	2,20	2,04	2,31	2,40	2,25	2,57	2,25	2,33	2,26	2,00	2,36
9. Örömet okoz, ha új dolgokat tanulunk.	2,57	2,83	3,12	3,46	2,33	1,88	2,25	2,04	2,70	2,46	2,71	2,63	2,88	3,22	2,00	2,45
10. Örömet okoz, ha a feladatokat önállóan oldom meg.	2,48	3,00	3,35	3,29	2,47	2,36	2,46	2,44	2,75	2,63	2,86	2,53	2,92	2,91	2,50	3,09
11. Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.	1,83	1,79	1,71	1,52	2,29	2,22	2,29	2,08	1,20	1,50	1,31	1,31	1,79	1,91	2,30	2,64
12. Csak azt tanulom meg, ami érdekel.	1,65	1,70	1,39	1,52	2,65	2,52	2,22	2,12	2,60	2,46	2,64	2,81	2,58	2,91	3,20	3,09
13. Szeretek tanulni.	2,41	2,63	2,96	3,29	1,78	1,60	1,67	1,48	2,20	1,87	2,23	2,31	2,33	2,87	1,70	1,82
14. Sok jó tulajdonságom van.	2,65	3,00	3,13	3,25	2,41	2,96	2,75	2,56	2,89	2,67	2,69	2,88	2,79	3,04	3,00	3,27
15. Ha nem tudok megoldani egy feladatot, akkor hamar abbahagyom.	1,65	1,58	1,42	1,50	2,61	2,44	2,08	2,42	2,40	2,38	2,50	2,06	2,46	2,26	2,90	2,36
16. Gyakran terelődik másra a figyelmem, amikor tanulnom kellene.	2,09	2,35	1,96	1,58	3,33	3,29	2,88	3,04	2,75	2,87	2,79	2,69	2,88	2,61	3,20	3,27

Négyfokú skála, ahol: 1 – egyáltalán nem jellemző rám; 2 – kicsit jellemző rám; 3 – jellemző rám; 4 – nagyon jellemző rám

** Az osztályok közötti különbségek szignifikánsak az alábbi esetekben: bemeneti mérés 6., 12., 13., 15. és 16. állítás (szign. = 0,001), 9. állítás (szign. = 0,01), 3., 10., 11. állítás (szign. = 0,1), kimeneti mérés 6., 7., 9., 12., 13. és 16. állítás (szign. = 0,001), 5., 15. állítás (szign. = 0,01), 1., 3., 10., 11., 14. állítás (szign. = 0,1)

6.4. táblázat: Az iskola és a tanórak megítélése osztályok szerint – Salamon Ernő Gimnázium (átlag)

	9D		9E		10A		10B		10E		11B		11C	
	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM	BM	KM
1. Csendes vagyok, ha olyan gyerekek között vagyok, akiket nem ismerek.	2,04	2,31	2,62	2,60	2,63	2,63	2,41	2,28	2,54	2,96	2,30	2,48	2,39	2,44
2. Szeretnek az osztálytársaim.	3,12	2,77	3,12	2,75	3,04	2,93	2,95	2,80	2,76	2,83	3,04	2,52	3,23	3,08
3. Sokszor előre félek, hogy már megint nem fogom tudni megoldani a feladatomat.	2,32	2,23	2,50	2,32	2,17	2,11	2,55	2,20	2,36	2,58	2,50	2,20	1,91	2,28
4. Mindig bevesznek az osztálytársaim a közös játékba, beszélgetésekbe.	3,24	2,73	3,00	2,80	3,08	3,11	3,18	3,08	2,88	3,25	3,17	2,96	3,13	3,04
5. Azért próbálok meg jól tanulni, mert akkor megdicsérik.	2,04	1,81	1,96	1,72	1,75	1,56	2,55	2,12	2,04	1,83	1,71	1,64	1,65	1,60
6. Az iskolában sok hasznos dolgot tanulunk.	2,46	2,00	2,65	2,20	2,04	1,77	1,86	1,64	2,20	2,08	2,33	1,88	2,00	1,64
7. Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.	2,04	2,15	2,32	2,28	2,12	2,11	2,36	2,24	1,80	1,87	2,17	2,42	2,04	1,96
8. Nem olyan vagyok, amilyen lenni szeretnék.	1,68	1,81	2,00	1,80	1,92	1,93	2,36	1,72	2,12	2,37	2,00	1,84	2,36	2,32
9. Örömet okoz, ha új dolgokat tanulunk.	2,60	2,42	2,54	2,32	2,79	2,48	2,48	2,52	2,64	2,21	2,67	2,12	2,43	2,68
10. Örömet okoz, ha a feladatokat önállóan oldom meg.	3,16	2,69	3,04	2,40	3,12	2,74	3,23	2,88	2,96	3,00	3,04	3,00	3,00	3,00
11. Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.	2,28	2,00	2,72	2,60	2,38	2,30	2,59	2,48	2,71	2,79	2,33	2,20	2,45	2,28
12. Csak azt tanulom meg, ami érdekel.	2,64	2,65	2,84	2,80	2,71	2,81	2,68	3,32	3,00	3,08	2,67	2,56	2,70	2,60
13. Szeretek tanulni.	1,92	1,85	1,96	1,92	2,33	2,11	1,82	1,92	2,16	2,04	2,17	2,2	2,09	2,12
14. Sok jó tulajdonságom van.	3,12	2,88	3,24	2,92	3,42	3,00	3,00	3,08	2,80	2,79	2,88	2,92	2,65	2,92
15. Ha nem tudok megoldani egy feladatot, akkor hamar abbahagyom.	2,32	2,31	2,65	2,40	2,21	2,26	2,64	2,76	2,16	2,12	2,21	2,36	2,57	2,44
16. Gyakran terelődik másra a figyelmem, amikor tanulnom kellene.	2,96	2,77	3,27	3,08	3,04	3,04	3,27	3,44	3,00	3,38	2,83	2,96	3,04	3,16

Négyfokú skála, ahol: 1 – egyáltalán nem jellemző rám; 2 – kicsit jellemző rám; 3 – jellemző rám; 4 – nagyon jellemző rám

** Az osztályok közötti különbségek szignifikánsak az alábbi esetekben: bemeneti mérés 14. állítás (szign. = 0,01), 5. és 6. állítás (szign. = 0,1), kimeneti mérés 3., 8. és 12. állítás (szign. = 0,1)

6.5. táblázat: Motivációs kérdések iskolák szerinti összehasonlításban (átlag)

	Bartók Béla Elméleti Líceum		Salamon Ernő Gimnázium	
	BM	KM	BM	KM
1. Csendes vagyok, ha olyan gyerekek között vagyok, akiket nem ismerek.	2,42	2,89	2,66	2,53
2. Szeretnek az osztálytársaim.	3,04	2,80	2,79	2,81
3. Sokszor előre félek, hogy már megint nem fogom tudni megoldani a feladatomat.	2,33	2,42	2,52	2,27
4. Mindig bevesznek az osztálytársaim a közös játékba, beszélgetésekbe.	3,09	2,87	2,78	2,99
5. Azért próbálom meg jól tanulni, mert akkor megdicsérnek.	1,95	2,01	2,03	1,75
6. Az iskolában sok hasznos dolgot tanulunk.	2,22	2,66	2,58	1,89
7. Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.	2,12	2,36	2,26	2,15
8. Nem olyan vagyok, amilyen lenni szeretnék.	2,05	2,20	2,15	1,97
9. Örömet okoz, ha új dolgokat tanulunk.	2,60	2,62	2,62	2,40
10. Örömet okoz, ha a feladatokat önállóan oldom meg.	3,08	2,77	2,74	2,81
11. Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.	2,49	1,84	1,83	2,37
12. Csak azt tanulom meg, ami érdekel.	2,75	2,32	2,27	2,83
13. Szeretek tanulni.	2,07	2,25	2,21	2,02
14. Sok jó tulajdonságom van.	3,02	2,93	2,79	2,93
15. Ha nem tudok megoldani egy feladatot, akkor hamar abbahagyom.	2,39	2,12	2,17	2,38
16. Gyakran terelődik másra a figyelmem, amikor tanulnom kellene.	3,06	2,68	2,67	3,11

Négyfokú skála, ahol: 1 – egyáltalán nem jellemző rám; 2 – kicsit jellemző rám; 3 – jellemző rám; 4 – nagyon jellemző rám

6.6. táblázat: Motivációs kérdések osztály típusa szerinti bontásban – Bartók Béla
Elméleti Líceum (átlag)

	Projektosztályok		Kontrollosztályok	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
1. Csendes vagyok, ha olyan gyerekek között vagyok, akiket nem ismerek.	2,74	2,97	2,59	2,83
2. Szeretnek az osztálytársaim.	3,03	2,77	2,58	2,83
3. Sokszor előre félek, hogy már megint nem fogom tudni megoldani a feladatomat.	2,63	2,36	2,42	2,47
4. Mindig bevesznek az osztálytársaim a közös játékba, beszélgetésekbe.	2,89	3,03	2,70	2,75
5. Azért próbálok meg jól tanulni, mert akkor megdicsérnek.	2,01	2,12	2,05	1,92
6. Az iskolában sok hasznos dolgot tanulunk.	2,62	2,71	2,54	2,62
7. Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.	2,42	2,57	2,12	2,19
8. Nem olyan vagyok, amilyen lenni szeretnék.	2,10	2,23	2,20	2,17
9. Örömet okoz, ha új dolgokat tanulunk.	2,60	2,66	2,64	2,58
10. Örömet okoz, ha a feladatokat önállóan oldom meg.	2,83	2,83	2,67	2,72
11. Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.	1,92	1,83	1,76	1,85
12. Csak azt tanulom meg, ami érdekel.	2,17	2,22	2,35	2,40
13. Szeretek tanulni.	2,21	2,28	2,20	2,23
14. Sok jó tulajdonságom van.	2,90	2,95	2,70	2,91
15. Ha nem tudok megoldani egy feladatot, akkor hamar abbahagyom.	2,06	2,05	2,26	2,17
16. Gyakran terelődik másra a figyelmem, amikor tanulnom kellene.	2,60	2,55	2,73	2,79

Négyfokú skála, ahol: 1 – egyáltalán nem jellemző rám; 2 – kicsit jellemző rám; 3 – jellemző rám; 4 – nagyon jellemző rám

6.7. táblázat: Motivációs kérdések osztály típusa szerinti bontásban – Salamon Ernő
Gimnázium (átlag)

	Projektosztályok		Kontrollosztályok	
	bemeneti mérés	kimeneti mérés	bemeneti mérés	kimeneti mérés
1. Csendes vagyok, ha olyan gyerekek között vagyok, akiket nem ismerek.	2,40	2,58	2,45	2,45
2. Szeretnek az osztálytársaim.	3,03	2,90	3,04	2,69
3. Sokszor előre félek, hogy már megint nem fogom tudni megoldani a feladatomat.	2,20	2,29	2,51	2,24
4. Mindig bevesznek az osztálytársaim a közös játékba, beszélgetésekbe.	3,08	3,03	3,11	2,95
5. Azért próbálok meg jól tanulni, mert akkor megdicsérnek.	1,88	1,70	2,06	1,83
6. Az iskolában sok hasznos dolgot tanulunk.	2,18	1,87	2,29	1,91
7. Keresem a lehetőséget, hogy románul beszélhessek.	2,00	2,03	2,28	2,31
8. Nem olyan vagyok, amilyen lenni szeretnék.	2,01	2,10	2,11	1,79
9. Örömet okoz, ha új dolgokat tanulunk.	2,62	2,45	2,56	2,32
10. Örömet okoz, ha a feladatokat önállóan oldom meg.	3,06	2,85	3,10	2,76
11. Kényelmetlenül érzem magam, amikor románul meg kell szólalnom.	2,45	2,33	2,55	2,43
12. Csak azt tanulom meg, ami érdekel.	2,76	2,78	2,73	2,89
13. Szeretek tanulni.	2,12	2,03	1,99	2,01
14. Sok jó tulajdonságom van.	3,00	2,90	3,04	2,97
15. Ha nem tudok megoldani egy feladatot, akkor hamar abbahagyom.	2,31	2,28	2,50	2,51
16. Gyakran terelődik másra a figyelmem, amikor tanulnom kellene.	3,01	3,08	3,13	3,16

Négyfokú skála, ahol: 1 – egyáltalán nem jellemző rám; 2 – kicsit jellemző rám; 3 – jellemző rám; 4 – nagyon jellemző rám



**Az Európai Unió
támogatásával**



Erasmus+



Az Európai Unió finanszírozásával. Az itt szereplő információk és állítások a szerző(k) álláspontját képviselik, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a Tempus Közalapítvány hivatalos véleményét. Sem a támogatást nyújtó hatóság nem vonható felelősségre miattuk.

2023-1-HU01-KA210-SCH-000167270

Promoting Equity in Education by Creative Partnership Program